

รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา
โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

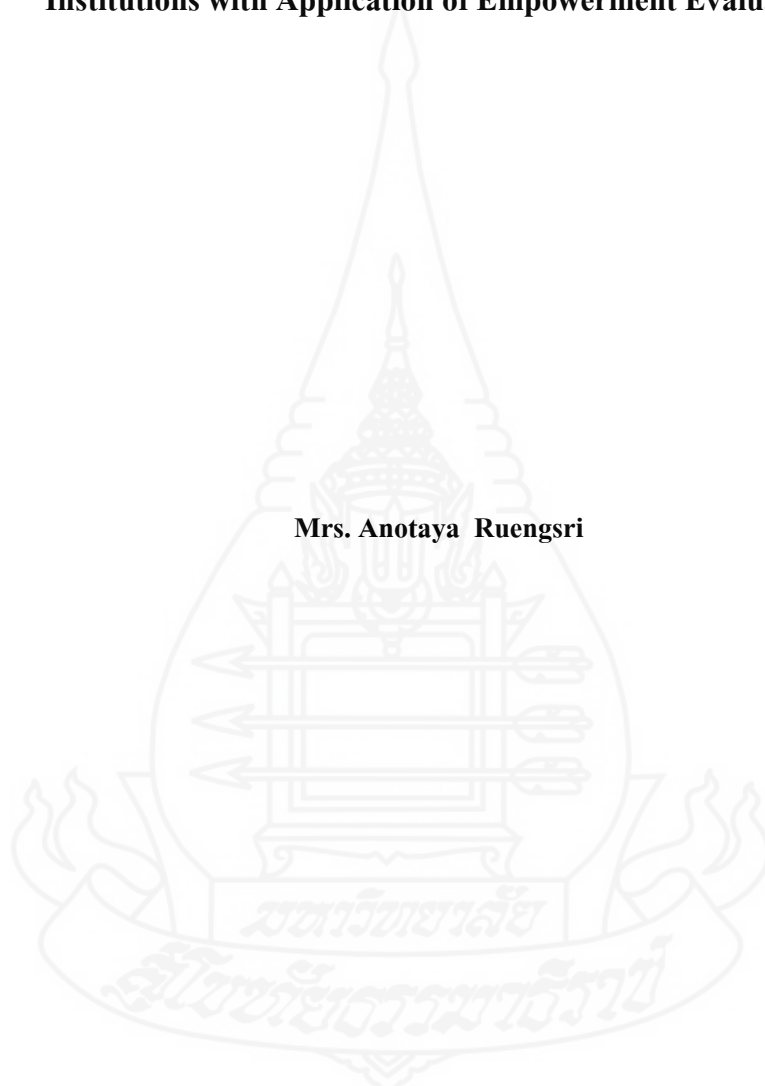
นางอโนทยา เรืองศรี

คุษฎฐินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุษฎฐิบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2562

**A Research Product Development Model for Teachers in Vocational Education
Institutions with Application of Empowerment Evaluation**

Mrs. Anotaya Ruengsri

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillments of the Requirement for
the Degree of Doctor of Philosophy
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อคุณูปนิพนธ์ รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา
โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ชื่อและนามสกุล นางอโนทยา เรืองศรี

วิชาเอก การประเมินการศึกษา

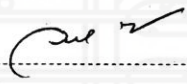
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

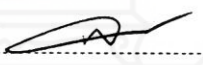
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจู้ย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กานดา พูนลาภทวี

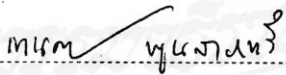
คุณูปนิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2563

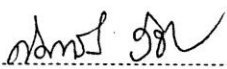
คณะกรรมการสอบคุณูปนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพักตร์ พิบูลย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจู้ย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กานดา พูนลาภทวี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณนา)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันทร์คง)

ชื่อคุณูปนิพนธ์ รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ผู้วิจัย นางอโนทยา เรืองศรี รหัสนักศึกษา 4552400055 ปริญญา ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต (การประเมินการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง (2) รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย

(3) รองศาสตราจารย์ ดร. กานดา พูนลาภทวี ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง และ (2) ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย การวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน และครูในสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 193 คน เครื่องมือวิจัย คือ ร่างรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบ แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิจัย แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย แบบวัดเจตคติต่อการวิจัย และแบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัย นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับครูในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แล้วนำรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพของรูปแบบ ระยะที่ 2 การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง โดยนำรูปแบบไปทดลองใช้กับครูในสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย ๑ และคู่มือการใช้รูปแบบวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (1) รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย ๑ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1.1) หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย และการประเมินแบบเสริมพลัง (1.2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวิจัย และเพื่อเพิ่มปริมาณผลงานวิจัย (1.3) วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวางแผนสำหรับอนาคต และ (1.4) ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ ประกอบด้วย ความเหมาะสมของรูปแบบ ความเป็นไปได้ของรูปแบบ ความถูกต้องของรูปแบบ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า รูปแบบที่พัฒนามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และมีประโยชน์ และ (2) การประเมินผลการใช้รูปแบบ พบว่า (2.1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2.2) ครูมีเจตคติต่อการวิจัยหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2.3) ครูมีทักษะในการปฏิบัติงานวิจัยหลังการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับดี และ (2.4) หลังการใช้รูปแบบ ได้ผลงานวิจัย จำนวน 30 เรื่อง

คำสำคัญ รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย การประเมินแบบเสริมพลัง อาชีวศึกษา

Dissertation title: A Research Product Development Model for Teachers in Vocational Education Institutions with Application of Empowerment Evaluation

Researcher: Mrs. Anotaya Ruengsri; **ID:** 4552400055;

Degree: Doctor of Philosophy;

Dissertation advisers: (1) Dr. Vandee Sangprateetong, Associate Professor; (2) Dr. Somkid Promjouy, Associate Professor; (3) Dr. Kanda Poonlaptawee Associate Professor; **Academic year:** 2019

Abstract

The objectives of this research were (1) to develop a research product development model for teachers in vocational education institutions with application of empowerment evaluation; and (2) to evaluate the results of using the research product development model for teachers in vocational education institutions with application of empowerment evaluation.

The research process was divided into two phases. The first phase was the development of a research product development model for teachers in vocational education institutions with application of empowerment evaluation. The research sample consisted of 5 experts on research and evaluation and 193 teachers in vocational education institutions. The research instruments were a draft of the research product development model for teachers in vocational education institutions with application of empowerment evaluation, a questionnaire on opinions of the expert toward the research product development model, a survey questionnaire to assess the teacher's needs for self-development on conducting research, a test on knowledge and understanding of research, a scale to assess attitudes toward research, and a scale to assess research writing skill. The instruments for teachers were tried out with teachers in vocational education institutions to verify their quality in terms of content validity, difficulty index, discriminating index, and reliability. Then, the draft of the research product development model was submitted to the experts for quality verification. The second phase was the try-out of the developed research product development model with 30 teachers in vocational education institutions. The research instruments were the developed research product development model, and a handbook for using the research product development model. Data were analyzed using the mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

Research results showed that (1) the developed research product development model for teachers in vocational education institutions with application of empowerment evaluation was composed of four components: (1.1) the principles of the model which consisted of research competency development, and empowerment evaluation; (1.2) the objectives of the model which were to enhance research competency, and to increase the number of research studies; (1.3) the application of empowerment evaluation which comprised the determination of mission, the data collection, and planning for the future; and (1.4) the quality indicators of the model which consisted of appropriateness of the model, feasibility of the model, correctness of the model, and benefits of the model; as for results of quality verification of the model by the experts, it was found that the developed model was appropriate, feasible, correct, and beneficial; and (2) regarding try-out results of the developed research product development model, it was found that (2.1) the post-try out knowledge and understanding on research of the teachers was significantly higher than their pre-try out counterpart knowledge and understanding at the .01 level of statistical significance; (2.2) the post-try out attitudes toward research of the teachers were significantly higher than their pre-try out counterpart attitudes at the .01 level of statistical significance; (2.3) the post-try out research conducting skill of the teachers was at the good level; and (2.4) after the try-out, there were 30 research projects being written by the teachers

Keywords: Research product development model, Empowerment evaluation, Vocational education

กิตติกรรมประกาศ

การทำคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และรองศาสตราจารย์ ดร.กานดา พูนลาภทวี ที่ได้ กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำคุษฎีนิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณและรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ ดร.เชาวรัตน์ เตมียกุล ดร.บุษบา จริงบำรุง ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ ดร. คุณทล งามเจือและดร.บุหพันธ์ เจนร่วมจิต ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพักตร์ พิบูลย์ ประธานกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ และรอง ศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล วิจิตรวรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ข้อเสนอแนะทำให้งานวิจัย สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อนนักศึกษา ครูผู้สอนในสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำคุษฎี นิพนธ์ในครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

อโนทยา เรืองศรี
กุมภาพันธ์ 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัย	13
แนวคิดของการประเมินแบบเสริมพลัง	20
การพัฒนารูปแบบและคุณภาพของรูปแบบ	30
บริบทของสถาบันการอาชีวศึกษา	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการ อาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง	63
ระยะที่ 2 การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครู ในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบัน การอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครู ในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง.....	94
บทที่ 5 สรุปรายการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
สรุปรายการวิจัย	101
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	122
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย	123
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์การทำวิจัย	125
ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	129
ง รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม	133
จ คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง	135
ฉ คุณภาพของผลงานวิจัย	186
ช ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการวิจัย	189
ประวัติผู้วิจัย	192

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	แผนผังแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย..... 68
ตารางที่ 3.2	แผนผังแบบวัดเจตคติต่อการวิจัย..... 70
ตารางที่ 3.3	ผลการกำหนดพันธกิจด้านการวิจัย..... 81
ตารางที่ 3.4	ผลการคัดเลือกกิจกรรมในการพัฒนาตนเอง..... 82
ตารางที่ 3.5	ค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น..... 83
ตารางที่ 3.6	ผลการวางแผนกำหนดเป้าหมาย พัฒนากลยุทธ์ และรวบรวมหลักฐานแสดง ความก้าวหน้า..... 84
ตารางที่ 4.1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบ ในภาพรวม..... 91
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบ ด้านความเหมาะสม..... 92
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบ ด้านความเป็นไปได้..... 92
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคุณภาพของ รูปแบบด้านความถูกต้อง..... 93
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบ ด้านความเป็นประโยชน์..... 93
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย..... 94
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการวิจัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนา ผลผลิตด้านการวิจัย..... 95
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละระดับคุณภาพของทักษะการเขียนรายงานวิจัย..... 95
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการเขียนรายงานวิจัย..... 96

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
ภาพที่ 3.1 ร่างกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบ.....	65
ภาพที่ 3.2 ร่างรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง.....	66
ภาพที่ 3.3 โครงสร้างเครือข่ายการวิจัย.....	80
ภาพที่ 4.1 รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดย ประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง.....	90

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การวิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการค้นคว้าและพัฒนาความรู้ต่าง ๆ เป็นกระบวนการแสวงหา องค์ความรู้ การวิจัยมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก จากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบราชการ ส่งผลต่อการปฏิรูประบบการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) รัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายของการศึกษาไทยเพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความผาสุกและคุณภาพชีวิตที่ดี (วิไล ตั้งจิตสมคิด, 2554, น. 36) การศึกษามีความสำคัญสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต้องสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม ได้มาตรฐานตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษามีคุณภาพได้ตามมาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความสามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และในหมวดที่ 4 กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัด ฝึกทักษะกระบวนการคิด เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกคิดเป็น ทำเป็น ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ในมาตรา 67 กำหนดไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการ

เรียนรู้ ของคนไทย และในมาตราที่ 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณา ส่งเสริม และประสานการวิจัยเพื่อการศึกษา

การวิจัยเป็นมาตรฐานความรู้ การประกอบอาชีพข้อหนึ่งที่จำเป็น คือครูจะต้องมีความรู้ในการวิจัยทางการศึกษา มีการค้นคว้าศึกษางานวิจัยในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนควบคู่กันไป และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ(เมธี ปิณฑนานนท์, 2550, น. 2) ซึ่งจะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ครูจะต้องดำเนินการวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามมาตรา 24 (5) และคุรุสภา กำหนดให้ผู้ที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานความเป็นครูด้านการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งเป็น 1 ใน 11 มาตรฐาน มาตรฐานความรู้ของครู สาระความรู้และในมาตรฐานความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ เป็นผู้มีประสบการณ์จริง สามารถคิดเป็นทำเป็น และเป็นคนดีในสังคม

ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้ครู/อาจารย์ประจำมีผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ 3 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมินมาจากการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 85 จากสถานศึกษา 155 สถานศึกษา และในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่ 4 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2563) มาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ประเด็นที่ 3.2 ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย โดยระบุให้สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย โดยผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน หรือร่วมกับองค์กรต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ และเผยแพร่สู่สาธารณชน ครู / อาจารย์จะต้องมีผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การจัดการเรียนการสอน โดยคิดจำนวนร้อยละ 100 ของจำนวนครูทั้งหมดในสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2559 – 2563, น. 29) สมรรถนะทางการวิจัยการศึกษาจึงเป็นสมรรถนะสำคัญที่ครูจำเป็นต้องมีเพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากข้อค้นพบในการวิจัยมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นมาตรฐานการปฏิบัติอย่างหนึ่งในหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษา กำหนดให้สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้สามารถพัฒนาตนเอง ในการจัดทำผลงานวิจัย จัดแสดงและเผยแพร่ผลงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ตาม

หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ด้านที่ 3 ด้านครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ข้อ 3.1 ครูผู้สอน และ 3.1.2 มุ่งงานวิจัยเพื่อคุณภาพจัดการเรียนรู้และแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 80 ขึ้นไป (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2561)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 19 สถาบันการศึกษา มีพันธกิจหลักอย่างหนึ่งคือการวิจัยสร้างนวัตกรรม จัดการองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551, น.13) จากพันธกิจหลักนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน ด้านที่ 3 (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561) และสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานที่ 3 ประเด็น 3.2 ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) , 2559 – 2563)

ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการวิจัย ให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย ซึ่งสมรรถนะนี้ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน จากภารกิจที่กำหนดไว้นั้น แสดงให้เห็นว่าครูถูกคาดหวังให้เป็นผู้มีความสามารถในการวิจัย เพื่อนำกระบวนการวิจัยไปส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้และนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนตามบทบาทหน้าที่ที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพครูตามกรอบการพัฒนาครูมืออาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, น. 13–14) ครูจำเป็นต้องมีความสามารถสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในเชิงระบบ (สุชาติณี บุญญาพิทักษ์, 2545, น.67)

การนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้ครูได้ปรับปรุงการสอนให้เป็นระบบ และทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้อย่างกระจ่างชัด สามารถทำงานและแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ดังนั้นครูจึงควรแสดงความสามารถในการวิจัยเพื่อให้เกิดกระบวนการคิดในเชิงระบบ ถือว่าการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งที่น่ามาใช้พัฒนาการเรียนการสอน ความสามารถนี้เรียกว่า “สมรรถนะด้านการวิจัย” เป็นความสามารถที่เกิดจากการปฏิบัติงานวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของครูที่ส่งผลทางตรงในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน สมรรถนะด้านการวิจัยมี 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย เทคนิคการวิจัย การอ่านและวิเคราะห์งานวิจัย ด้านที่ 2 ด้านเจตคติต่อการวิจัย เกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้สึกหรืออารมณ์ของครูที่มีต่อการวิจัย และด้านที่ 3 ด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ทักษะการค้นคว้า ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะในการวินิจฉัยปัญหา และความต้องการที่แท้จริงเพื่อการทำวิจัย (อจริยา วัชรวิวัฒน์, 2544, น. 93; จารุวรรณ ศิลปะ

รัตน์, 2548, น. 126; สุชาติณี บุญญาพิทักษ์, 2545, 65; ปรีดา เบ็ญการ, 2548, น. 87) สำหรับปัญหาที่นำมาทำวิจัยได้มาจากสภาพปัญหาการเรียนการสอนที่ต้องการแก้ไข การกำหนดขอบเขตของปัญหาการวิจัยมักจะแคบ ในการดำเนินการวิจัยต้องมีการวางแผนที่ดี (กานดา พูนลาภทวี และวรรณดี แสงประทีปทอง, 2546, น. 20 – 21) ด้วยเหตุนี้การวิจัยจึงเป็นสิ่งที่ยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การปฏิรูปการศึกษาและการดำเนินงานในยุคปัจจุบันท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้อย่างรวดเร็ว ในการใฝ่หาความรู้จึงต้องอาศัยการหาหลักฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีเหตุผลผลและการดำเนินงานที่เป็นระบบซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ครุมีคุณลักษณะในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพ

จากการศึกษารายงานการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาด้านการวิจัย พบว่า ครุยังขาดการบริหารการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ งานวิจัยที่ทำยังมีคุณภาพต่ำ ความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัยไม่เพียงพอ แรงจูงใจไม่ชัดเจน ไม่มีข้อมูลในการทำวิจัย ขาดความรู้ ประสบการณ์ในการดำเนินการวิจัย ไม่เห็นประโยชน์ของการวิจัย ไม่มีเวลาเนื่องจากภาระงานประจำมีมาก ขาดแหล่งเรียนรู้และขาดที่ปรึกษาในการ ทำวิจัย (เชวรัตน์ เตมียกุล, 2552, น. 144; สมชาย พริ้งพัฒนพงษ์; นิวัฒน์ อมาตยกุล และปณรรฐพร จงประเสริฐยิ่ง, 2557, น. 8-9; สมพงษ์ จตุทอง, 2556, น. 60; อติศักดิ์ นวลสิงห์, 2550, น. 32; ยุทธพงษ์ อายุสุข, 2550, น. 23; เกตุมะณีย์ คำจันทร์, 2552, น. 54; สหไทย ไชยพันธุ์, 2553, น. 187; ขวัญดาว แจ่มแจ้ง, 2555, น.75)นอกจากนี้ผลจากการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในรอบที่สาม (พ.ศ. 2548 – 2558) พบว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองส่วนใหญ่มีผลมาจากตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลการพัฒนาผลงานด้านการวิจัย นวัตกรรมของครู (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2556)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การทำวิจัยของครูยังคงประสบปัญหาโดยที่ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผลผลิตด้านการวิจัยมีน้อย และยังคงมีปัญหาด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลก่อให้เกิดปัญหา คือการขาดความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัย ทักษะการค้นคว้าวรรณกรรม ไม่เพียงพอ ขาดผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำ ขาดแรงจูงใจในการทำวิจัย มีภาระงานประจำในปริมาณมาก จากปัญหาดังกล่าว ควรมีการพัฒนาครูให้เกิดสมรรถนะในการทำวิจัย ซึ่งผลจากการศึกษารายงานการวิจัยยังพบว่าครุมีความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการวิจัย และต้องการที่ปรึกษาที่สามารถให้การปรึกษาการวิจัยได้ (เชวรัตน์ เตมียกุล, 2552, น. 144; ขวัญดาว แจ่มแจ้ง, 2555, น.76; สมชาย พริ้งพัฒนพงษ์; นิวัฒน์ อมาตยกุล และปณรรฐพร

จงประเสริฐยิ่ง, 2557, น. 8-9; อรุมา รุ่งเรืองวณิชกุล, 2556, น. 154; สุทธิพงษ์ บุญผดุง และ พิณทิพา สืบแสง, 2556, น. 3) จากความต้องการดังกล่าวจึงควรมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู เพื่อให้ได้ผลผลิตด้านการวิจัยที่มีปริมาณและคุณภาพตามเกณฑ์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อว่าการจัดประสบการณ์ที่ตอบสนองความต้องการ ของครู จะสามารถทำให้พฤติกรรมของครูเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จากแนวคิดของโนลล์ (Knowles, 1978, p. 124 อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2538, น. 138 – 139) ได้กล่าวว่าการรับรู้ของคนจะสามารถรับรู้ได้ถ้าเป็นเรื่องที่ตนเองมีความสนใจ ส่งผลให้การจัดประสบการณ์ด้านการวิจัยของครูที่มีความสนใจและการมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันนั้น จะมีเพียงแค่การฝึกอบรมอย่างเดียวไม่เพียงพอ จะต้องมีการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับบุคคล จะเห็นได้จากข้อมูลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครู พบว่า การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยโดยการอบรมมีอุปสรรคเนื่องจากผู้เข้ารับการอบรม มีภารกิจอื่นๆ ไม่สามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้ เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมไม่มีการฝึกร้อย่างต่อเนื่องการอบรมเพื่อให้ได้อบรมเท่านั้น ไม่ได้นำไปปฏิบัติอย่างแท้จริง ควรมีการเสริมสร้างความสามารถของครูด้านการวิจัยให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับแรงจูงใจ และผู้บริหารต้องตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุนการทำวิจัยของครู และพบว่า การทำวิจัยของครูต้องคำนึงถึงความรู้ในการวิจัย เนื่องจากจะส่งผลให้ครูเกิดความมั่นใจสร้างผลผลิตผลงานวิจัยด้วยตนเอง มีการตรวจสอบ สะท้อนกลับ ในความรู้ของตนเอง (จารุวรรณ ศิลปะรัตน์, 2548, น. 63; เฉลิมชัย จันทรมิตย์, 2551, น. 103; และวรรณะ บรรจง, 2551, น. 75)

การเรียนรู้ของครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ที่ตอบสนองตามความต้องการที่ตนเองสนใจ ประกอบกับการได้รับแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้และมีผู้ให้คำปรึกษาเป็นระยะๆ ดังนั้นการออกแบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องจัดระบบการพัฒนาสมรรถนะที่มุ่งเน้นให้สอดคล้องกับประสบการณ์ ความสนใจ ความสามารถในการรับรู้ความกระตือรือร้น การสร้างแรงจูงใจ ช่วยแก้ปัญหาอุปสรรค การถ่ายทอดความรู้ที่จะนำไปพัฒนาสมรรถนะ ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ด้านเจตคติต่อการวิจัย และทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย ด้วยสาระสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง และมีเป้าหมายในการให้ครูได้พัฒนาปรับปรุงตนเอง สามารถสะท้อนมาจากปัญหาการทำวิจัย และความต้องการพัฒนาตนเอง โดยเริ่มจากการให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจ วางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนางาน และมีการจัดเตรียมเครื่องมือในการประเมิน วางแผนและประเมินด้วยตนเองภายใต้การให้คำปรึกษา แนะนำจากพี่เลี้ยง ซึ่งครูจะมีความรู้ดีกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมคิดร่วมวางแผน สอดคล้องกับแนวคิดของ เฟตเตอร์แมน (Fetterman,

2007) ซึ่งเป็นเป้าหมายการปรับปรุงงานให้ประสบความสำเร็จ และเพิ่มโอกาสก้าวบรรลุความสำเร็จของงานด้วยตนเอง

การให้ครูได้มีส่วนในการประเมินเพื่อสะท้อนผลตนเอง และนำผลการสะท้อนมาพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดความตระหนักในการพัฒนาตนเอง จากนิยามที่ว่า การประเมินเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและการตัดสินคุณค่าโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด การประเมินที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านการวัดและด้านเกณฑ์การตัดสินคุณค่า จะส่งผลให้การประเมินมีความน่าเชื่อถือ (สุพัตร์ พิบูลย์, 2551, น.72 – 73 และสมคิด พรหมจ้อย, 2542) การประเมินการเรียนรู้สามารถทำได้โดยการใช้แนวคิดการพัฒนาคูตามแนวทางการประเมินแบบเสริมพลัง เนื่องจากแนวคิดของการประเมินแบบเสริมพลัง นักประเมินมีบทบาทในการพัฒนา (กฤติยา วงศ์ก้อม, 2547, น. 184 – 185) การพัฒนาโดยใช้การประเมินเป็นฐาน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน ด้วยการเสริมพลังแก่บุคคลให้มีความรู้ความเข้าใจ นักประเมิน มีบทบาทเป็นที่เลี้ยงหรือโค้ช (menter or coach) จุดเด่นของการประเมินแบบเสริมพลังคือ ผลผลิตของการประเมิน ได้แก่ การเรียนรู้ขององค์กร การใช้การประเมินกระบวนการพัฒนา ซึ่งไม่ใช่เพียงการรายงานผลการประเมินอย่างเดียว และการประเมินผลนั้นถือว่าเป็นงานหรือหน้าที่ของทุกคนในการดำเนินการ ไม่ใช่การทำงานในช่วงใดช่วงหนึ่ง แต่เป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องตลอดไป (สุวิมล ว่องวานิช, 2548) นอกจากนี้ เนาวรัตน์ พลายน้อย และธีรเดช ฉายอรุณ (2551, น. 19) ได้กล่าวว่า Fetterman & Wandersman (2007) ได้ระบุถึงหลักการสำคัญของการประเมินแบบเสริมพลัง ซึ่งเป็นฐานทางทฤษฎี คุณค่าและหลักคิดที่นำไปสู่การตัดสินใจของการประเมินที่เน้นกระบวนการพัฒนาตนเองไปสู่องค์ความรู้ ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดการประเมินและการพัฒนาเพื่อให้เกิดสมรรถนะและศักยภาพตามความต้องการขององค์กร

จากปัญหาและความเป็นมาที่กล่าวในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย ซึ่งที่ผ่านมาวิธีการพัฒนานั้นยังไม่ค่อยประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยได้ออกแบบในการพัฒนาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ซึ่งมีแนวคิดมาจากการสังเคราะห์งานวิจัย และการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการทำวิจัย จึงนำมาสู่การวิจัยเพื่อพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อค้นหารูปแบบการประเมินที่สามารถพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาอันจะส่งผลให้ครูในสถาบันการอาชีวศึกษามีผลผลิตด้านการวิจัยที่มีคุณภาพ

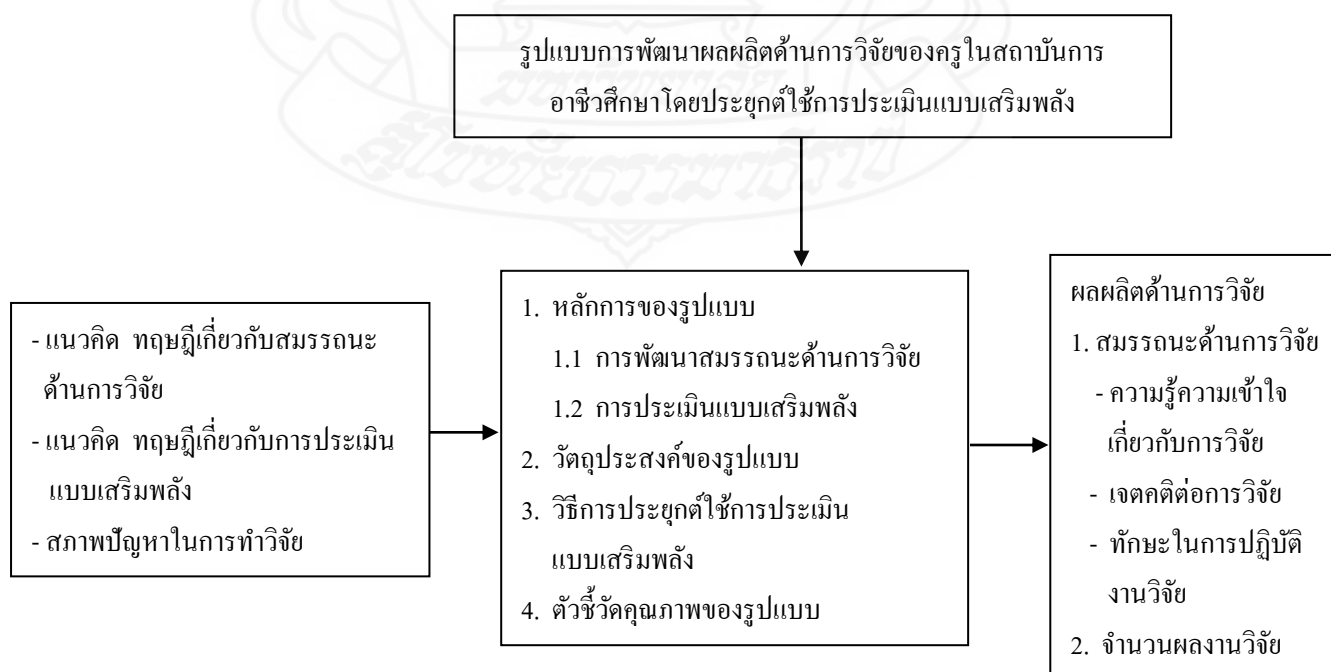
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

2.2 เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากหลักการของการพัฒนาด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาและแนวคิดของการประเมินแบบเสริมพลัง การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอกรอบแนวคิดของรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังเป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะด้านการวิจัยของครูอาชีวศึกษา โดยนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังมาใช้ในการพัฒนา 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวางแผนในอนาคต เพื่อให้ครูเกิดสมรรถนะด้านการวิจัย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ด้านเจตคติต่อการวิจัย ด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย และได้ผลงานวิจัยตามปริมาณที่กำหนด รูปแบบประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง และตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 19 สถาบันการศึกษา

4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

4.2.1 รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

4.2.2 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง พิจารณาจากสมรรถนะด้านการวิจัย และจำนวนผลงานวิจัย

5. นิยามศัพท์

5.1 สถาบันการอาชีวศึกษา หมายถึง กลุ่มสถานศึกษาภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อเปิดการสอนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และปริญญาตรี (ทลบ.) โดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

5.2 การประเมินแบบเสริมพลัง หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อช่วยกลุ่มบุคคลให้ช่วยตนเองและพัฒนาตนเองโดยการประเมินแนวคิด เทคนิค วิธีการประเมินมาสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจเพื่อพัฒนางานและสะท้อนผลแก่ตนเอง โดยผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ให้คำแนะนำหรืออำนวยความสะดวก ขึ้นอยู่กับศักยภาพของบุคลากรว่าต้องการให้ความช่วยเหลือระดับใด อาศัยหลักการทำงานเป็นทีม ทุกคนต้องเสริมพลังให้กับตนเอง มี 3 ขั้นตอนได้แก่ การกำหนดพันธกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวางแผนอนาคต

5.3 รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง หมายถึง กรอบแนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะด้านการวิจัยของครูอาชีวศึกษา โดยนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังมาใช้ในการพัฒนา 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวางแผนในอนาคต เพื่อให้ครูเกิดสมรรถนะด้านการวิจัย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ด้านเจตคติต่อการวิจัย ด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย และได้ผลงานวิจัยตามปริมาณที่กำหนด รูปแบบประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง และตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ

5.4 ผลผลิตด้านการวิจัย หมายถึง ผลงานวิจัยที่ครูอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบเพื่อเป็นประโยชน์และนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนหรือแก้ไขปัญหา

5.5 สมรรถนะการวิจัย หมายถึง ความสามารถของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย และทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย ที่ประกอบกันเป็นคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ครูในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาต้องมีเพื่อใช้ในการทำวิจัยให้สำเร็จ

5.5.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในการกำหนดชื่อเรื่องวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.5.2 เจตคติต่อการวิจัย หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ของครูที่มีต่อการวิจัย ทั้งในทางบวกและ ทางลบ ซึ่งแสดงออกในลักษณะที่เอนเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง ทั้งพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ชอบหรือไม่ชอบ และพร้อมที่จะปรับไปจากเดิมเมื่อได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น ได้แก่ ความสนใจ ความเบื่อหน่าย

ความสุข ความกังวล และความมีประโยชน์

5.5.3 ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัย สามารถเขียนงานวิจัยได้ตามองค์ประกอบ คือ ชื่อเรื่องวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย คำถามการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.6 คุณภาพของรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้ การประเมิน แบบเสริมพลัง หมายถึง ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย ซึ่งมีหัวข้อการประเมินเกี่ยวกับการวิจัย โดยประเมินตามมาตรฐานคุณภาพ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์

5.6.1 คุณภาพด้านความเหมาะสม หมายถึง รูปแบบมีความสอดคล้องเหมาะสมกับการนำไปใช้ในสถาบันการอาชีวศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริง ทั้งในด้านเวลา ลักษณะข้อมูล แหล่งข้อมูล เนื้อหาเหมาะสมกับระดับความรู้ของครู สามารถนำไปพัฒนาได้ ทุกที่ มีความชัดเจน กระชับเข้าใจง่าย เหมาะสำหรับครูที่มีความสามารถแตกต่างกัน สามารถพัฒนาและประเมินความรู้ด้วยตนเอง

5.6.2 คุณภาพด้านความเป็นไปได้ หมายถึง รูปแบบสามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์ที่เป็นจริง ประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา สะดวกต่อการใช้งาน

5.6.3 คุณภาพด้านความถูกต้อง หมายถึง รูปแบบ มีความถูกต้องตามหลักวิชา สามารถวัดและประเมินสิ่งที่ต้องการได้จริง ให้ข้อมูลครบถ้วน และครอบคลุมตามสิ่งที่ต้องการวัด แหล่งข้อมูลที่ได้มาเชื่อถือได้ และให้ข้อมูลตามความเป็นจริง วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลคะแนนถูกต้อง เป็นปรนัย

5.6.4 คุณภาพด้านความเป็นประโยชน์ หมายถึง รูปแบบมีประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา ส่งผลให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย มีเจตคติ ที่ดีต่อการวิจัย และสามารถปฏิบัติการเขียนงานวิจัยจนสำเร็จ

5.7 ผลผลิตด้านการวิจัย หมายถึง ผลที่ครูของสถาบันการอาชีวศึกษาได้รับจากการพัฒนาให้เกิดสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกิดขึ้น

5.8 พี่เลี้ยง หมายถึง ครูหรือหัวหน้างานวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการวิจัยได้รับมอบหมายให้เป็นทีปรึกษาดูแลให้คำแนะนำการทำวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาตั้งแต่เริ่มทำวิจัยจนสำเร็จ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาครูในสถาบัน

การอาชีวศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย และสามารถทำผลงานวิจัยได้แล้วเสร็จอย่างมีคุณภาพ

6.2 ครูในสถาบันการอาชีวศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยและสามารถพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย และมีทักษะในการทำวิจัย

6.3 ได้แนวทางในการประเมินคุณภาพของงานวิจัยที่สะท้อนคุณภาพของงานวิจัยและช่วยให้มีแนวทางในการปฏิบัติงานวิจัย และสามารถปรับเปลี่ยนเจตคติของครูที่มีต่อการวิจัยในทางที่ดีขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูล พร้อมทั้งสืบค้นและรวบรวมสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย การประเมินแบบเสริมพลัง การพัฒนารูปแบบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัย
 - 1.1 ความหมายเกี่ยวกับสมรรถนะ
 - 1.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ
 - 1.3 การกำหนดสมรรถนะ
 - 1.4 สมรรถนะด้านการวิจัย
2. แนวคิดของการประเมินแบบเสริมพลัง
 - 2.2 ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลัง
 - 2.2 ลักษณะของการประเมินแบบเสริมพลัง
 - 2.3 ขั้นตอนของการประเมินแบบเสริมพลัง
 - 2.4 ประโยชน์ของการประเมินแบบเสริมพลัง
3. การพัฒนารูปแบบและคุณภาพของรูปแบบ
 - 3.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 3.2 ประเภทของรูปแบบ
 - 3.3 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ
 - 3.4 องค์ประกอบของรูปแบบ
 - 3.5 การประเมินคุณภาพของรูปแบบ
4. บริบทของสถาบันการอาชีวศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ซึ่งการพัฒนาผลผลิตจะเกิดได้จะต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะโดยสมรรถนะ คือการผสมผสานคุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะและ เจตคติเข้าด้วยกัน รายละเอียดของสมรรถนะ มีดังนี้

1.1 ความหมายของสมรรถนะ

จากการศึกษาความหมายของสมรรถนะจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ ได้ความหมายของสมรรถนะว่า หมายถึง ข้อกำหนดรายละเอียดของพฤติกรรมแต่ละบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude) ที่มีอยู่ในแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถแสดงออกมา สามารถวัดและสังเกตได้ โดยเทียบกับมาตรฐานการยอมรับ และสามารถเสริมสร้างขึ้นได้โดยการผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา (Scott, 1960 อ้างถึงในสุกัญญา รัศมิชธรรมโชติ, 2547, น. 44 –45; ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2547, น.9; อภรณ์ ภูวิทยาพันธุ์, 2547, น. 22) สมรรถนะ เป็นคุณลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรม ที่ซ่อนอยู่ภายในที่สามารถผลักดันออกมาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบได้ตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะและ เจตคติ (McClelland, 1973; Simpson and Weiner, 1998; Kelly – Thomas, 1998, p. 73 อ้างถึงใน ชมสุภัค ครุฑกะ, 2555, น. 39) และหมายถึง ความสามารถของบุคคลที่นำความรู้ ทักษะ และเจตคติที่มีอยู่ในตนเองมาใช้ทำกิจกรรมในอนาคตให้เกิดผลงานใหม่ๆ (Harris et al, 2002 อ้างถึงใน ชมสุภัค ครุฑกะ, 2555, น. 39; Selvi, 2010, p. 158)

สรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถที่แสดงออกทางพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ที่แสดงถึง ความรู้ ทักษะและเจตคติในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ในตำแหน่งงานและตามท้องที่กร หน่วยงานต้องการ ให้เป็นผลสำเร็จอย่างชัดเจนหรือบรรลุเป้าหมายของงานได้เป็นอย่างดี

1.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ

การศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะมีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบสมรรถนะ ดังนี้

Scott (1997, pp. 5) กล่าวว่า สมรรถนะประกอบด้วยกลุ่มของความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เกี่ยวข้องกันซึ่งมีผลกระทบต่องานของตำแหน่งงานนั้น และสามารถวัดผลเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา

อรอุมา รุ่งเรืองวณิชกุล (2556, น.19–20) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ด้านทักษะการปฏิบัติซึ่งจะแสดงออกถึงความสามารถในการกระทำ และด้านเจตคติที่แสดงออกถึงความเชื่อ ความยึดมั่นในคุณค่าต่างๆ ที่สนับสนุนความสามารถทางความรู้ ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของการทำงาน

เทือน ทองแก้ว (2550, น. 3–4) สังเคราะห์แนวคิดของ แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1993, pp. 3–5) ได้ว่า องค์ประกอบของสมรรถนะมี 3 ส่วน คือ ความรู้ ซึ่งเป็นความรู้เฉพาะเรื่องที่น่าสาระสำคัญ ทักษะ เป็นสิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเจตคติ เป็นแรงขับภายในที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งสู่ความสำเร็จ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของสมรรถนะ ประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะที่มีความสัมพันธ์กัน โดยส่งผลให้เกิดการแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้และเป็นที่ยอมรับขององค์กร

1.3 การกำหนดสมรรถนะ

สมรรถนะเป็นการผสมผสานคุณลักษณะในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานในแต่ละสถานการณ์ แต่ละงานแต่ละอาชีพ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2552) สุรศักดิ์ ใจเย็น (2545) อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต รัชฎกร (2552, น. 49–51) ได้ศึกษาสมรรถนะพบว่าสมรรถนะของแต่ละงาน แต่ละวิชาชีพ ไม่ได้กำหนดตายตัว ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ และความเหมาะสมของสังคม เศรษฐกิจของสังคมนั้น ๆ แล้วแต่ความเหมาะสม ดังนี้

1. การกำหนดสมรรถนะโดยประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยการศึกษาจากกลุ่มผู้ใช้ และนโยบายต่างๆ ถึงความต้องการที่จะให้มีการจัดเตรียม ต้องมีความรู้ ทักษะและเจตคติในอาชีพนั้น

2. การกำหนดสมรรถนะโดยการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) โดยการจำแนกเนื้อหาและเป้าหมายของงานให้อยู่ในรูปของงานที่ต้องปฏิบัติหรือต้องเรียนรู้ ให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงาน

3. การกำหนดสมรรถนะโดยวิเคราะห์สมรรถนะที่เป็นระบบ (Systemic Competency Analysis) การกำหนดเป้าหมายที่พัฒนามาจากระบบการวิเคราะห์ตามปกติ ด้วยการจำแนกเนื้อหาของงานออกเป็นรูปแบบที่ชัดเจน

4. การวิเคราะห์ตำแหน่งงาน โดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ให้ความเห็นและบอกถึงสมรรถนะที่จำเป็น

นอกจากนี้ สุรศักดิ์ ใจเย็น (2545) อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัจฉกร (2552, น. 49 – 51) กล่าวถึงการกำหนดสมรรถนะว่า คือ การพิจารณาและเชื่อมโยงเป้าหมายขององค์กร และรูปแบบกิจการขององค์กรจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ขององค์กรที่ตั้งเป้าหมายไว้ว่าอย่างไร ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว บุคลากรแต่ละตำแหน่งงานในองค์กรควรมีสมรรถนะในด้านใดบ้างในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัจฉกร (2552, น. 49-51) กล่าวถึง การกำหนดสมรรถนะเพิ่มเติมว่าเป็นการกำหนดจากเกณฑ์ที่มีประสิทธิผล ผลการปฏิบัติงานใช้เกณฑ์ที่สามารถจำแนกระหว่างบุคคลที่ทำงานได้ดีกว่าปกติกับบุคคลที่ทำงานได้โดยเฉลี่ย นำมาเก็บข้อมูลโดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การประเมินเหตุการณ์ที่สำคัญ การสำรวจแบบ 360 องศา ฐานข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญ และการสังเกต แล้วนำมาระบุงานที่ต้องทำ และสมรรถนะที่จำเป็นของงาน ตรวจสอบความตรงของตัวแบบสมรรถนะ และนำไปใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ด้านต่างๆ ได้แก่ การคัดเลือก การฝึกอบรม การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการสืบทอดตำแหน่ง

จากการศึกษาการกำหนดสมรรถนะสรุปได้ว่า การกำหนดสมรรถนะ ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร โดยต้องมีความรู้ ทักษะ และเจตคติในงาน โดยจำแนกเนื้อหาและเป้าหมายของงานที่ต้องปฏิบัติหรือเรียนรู้ และพิจารณาความเชื่อมโยงของเป้าหมายและรูปแบบกิจการจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ที่ตั้งเป้าหมายไว้

1.4 สมรรถนะด้านการวิจัย

สมรรถนะด้านการวิจัย เป็นความสามารถที่ปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จด้านการวิจัย โดยมีลักษณะเฉพาะบุคคลซึ่งมีผู้ศึกษาสมรรถนะด้านการวิจัย ดังนี้

อจริยา วัชรวิวัฒน์ (2544, น. 234 – 235) ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางการวิจัย โดยองค์ประกอบของสมรรถนะทางการวิจัย ประกอบด้วย

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ

- 1.1 มีความรู้เบื้องต้นของการวิจัยและมโนทัศน์ของการวิจัย
- 1.2 มีความรู้ความเข้าใจในการกำหนดปัญหาการวิจัยในการปฏิบัติการ
- 1.3 มีความรู้ความเข้าใจในการสืบค้นสารสนเทศและแหล่งข้อมูลการวิจัย
- 1.4 มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการวิจัย

2. ด้านเจตคติ

- 2.1 มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย
- 2.2 มีจิตวิจัย (Research Mind) ได้แก่ สนใจใฝ่รู้ มีเหตุผลเชิงวิชาการ มีความมุ่งมั่นรับผิดชอบ และมีจรรยาบรรณนักวิจัย

ความมุ่งมั่นรับผิดชอบ และมีจรรยาบรรณนักวิจัย

3. ด้านการปฏิบัติ สามารถทำวิจัยเบื้องต้นในการปฏิบัติการ และสามารถวิเคราะห์ และระบุแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1 ความสามารถในการกำหนดปัญหาการวิจัยในการปฏิบัติ

3.2 ความสามารถในการสืบค้นสารสนเทศและแหล่งข้อมูลการวิจัย

3.3 ความสามารถในการดำเนินการวิจัย

3.4 ความสามารถในการวิเคราะห์และระบุแนวทางในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

ขวัญดาว แจ่มแจ่ม (2555, น. 145–148) ศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. สมรรถนะทางด้านเจตคติต่อการวิจัย แบ่งเป็น

1.1 เจตคติต่อการวิจัย ได้แก่ ตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของการวิจัย สนับสนุนการวิจัย มีศรัทธาต่อการวิจัย

1.2 เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ได้แก่ มีเหตุผล ไม่เชื่อสิ่งใดง่าย ๆ กล้าวิพากษ์วิจารณ์ด้วยหลักเหตุผล ช่างสังเกตอย่างมีระบบ ยอมรับฟังความคิดและคำวิจารณ์ของผู้อื่น มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่ออธิบายข้อปัญหา

1.3 เจตคติที่จำเป็นสำหรับนักวิจัยและลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย ได้แก่ มีความอยากรู้อยากเห็น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดอิสระ มีความอดทนเมื่อเผชิญกับอุปสรรคและความล้มเหลว มีความคิดกล้าที่จะตัดสินใจ มีความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงาน มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์ ศึกษาค้นคว้าทดลองอยู่เสมอ ซื่อสัตย์และมีใจเป็นกลาง ไม่อคติ

2. สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 มีความรู้เนื้อหาสาระวิจัยที่เป็นพื้นฐาน

2.2 มีความรู้เนื้อหาสาระที่วิจัย

2.3 มีความรู้ด้านการกำหนดประเด็นปัญหา

2.4 มีความรู้ด้านการทบทวนวรรณกรรม

2.5 มีความรู้ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด

2.6 มีความรู้ด้านการออกแบบวิจัย

2.7 มีความรู้ด้านการกำหนดประชากร / การเลือกตัวอย่าง

2.8 มีความรู้ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.9 มีความรู้ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

2.10 มีความรู้ด้านการนำเสนอและการเขียนรายงาน

- 2.11 มีความรู้ด้านการวางแผนดำเนินการ
- 2.12 มีความรู้ด้านการประเมินการวิจัย
- 2.13 มีความรู้ด้านการนำเสนอและเผยแพร่หรือการใช้ประโยชน์งานวิจัย
- 3. สมรรถนะด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการวิจัย ประกอบด้วย
 - 3.1 สามารถทำวิจัยเบื้องต้นในสาขา
 - 3.2 สามารถกำหนดปัญหาการวิจัยและเลือกรูปแบบการวิจัย
 - 3.3 สามารถสืบค้นสารสนเทศ / แหล่งข้อมูลการวิจัยและการเก็บรวบรวม

ข้อมูล

- 3.4 สามารถวางแผนและดำเนินการวิจัย
- 3.5 สามารถเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล / สถิติและวิเคราะห์สังเคราะห์
- 3.6 สามารถเขียนรายงานการวิจัย
- 3.7 สามารถประเมินงานวิจัย
- 3.8 สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้
- 3.9 สามารถติดตาม ประสานงานเครือข่าย

เชาวรัตน์ เตมียกุล (2552, น. 122 - 123) วิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อหารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย ซึ่งพบว่าครูมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยในหัวข้อเรื่อง การกำหนดปัญหาการวิจัยเป็นอันดับแรก โดยอยู่ในระดับต้องการมากที่สุด อันดับสองรองลงมามีจำนวน 3 หัวข้อ คือ เรื่องการทดสอบสมมติฐาน การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยระดับความต้องการพัฒนามาก จึงมีการนำลำดับหัวข้อที่ต้องการพัฒนา มาจัดชุดฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย ดังนี้

- 1.1 มโนทัศน์การวิจัย
- 1.2 บทนำของการวิจัย
- 1.3 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 1.6 การวิเคราะห์ข้อมูลทางการวิจัย
- 1.7 การเขียนรายงานการวิจัย

2. พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 10 คน ในประเด็นรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยควรมีลักษณะอย่างไร ซึ่งได้ข้อสรุปจากการสังเคราะห์ของการสนทนากลุ่ม ว่าลักษณะของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ มีระบบเครือข่ายการวิจัย มีระบบการฝึกอบรมการวิจัย และมีระบบที่ปรึกษาการวิจัย ซึ่งแต่ละส่วนดำเนินการดังนี้

2.1 มีระบบเครือข่ายระดับอาชีวศึกษาจังหวัดและระดับสถานศึกษา โดยมีประธานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดเป็นประธาน ผู้อำนวยการสถานศึกษาในจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้างานวิจัยเป็นกรรมการและเลขานุการ

2.2 มีระบบฝึกอบรมการวิจัย โดยนำผลจากการศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติมาเป็นแนวทางในการสร้างชุดฝึกอบรม และจัดทำเครื่องมือประเมินผลการฝึกอบรม ที่ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อน – หลังการฝึกอบรม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

2.3 มีระบบที่ปรึกษาการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการให้คำปรึกษาศลิกพัฒนาวิจัย การกำหนดคุณสมบัติวิทยากร แผนปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย ตารางให้คำปรึกษา ห้องสืบค้นผลงานวิจัย

3. ประเมินชุดฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีคุณภาพในระดับดี

บาวัด ชีสาริน (2552) แบ่งสมรรถนะด้านการวิจัยของครูเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการวิจัย รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย กระบวนการวิจัย สถิติเพื่อการวิจัย การวิจัยในชั้นเรียน การฝึกปฏิบัติการวิจัย การนำเสนอผลงานวิจัย การค้นคว้าศึกษางานวิจัย การใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหา การเสนอโครงการเพื่อทำวิจัย

2. ด้านความสามารถในการทำวิจัย ประกอบด้วย การเขียนโครงการวิจัย การค้นคว้าวรรณกรรม การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การใช้สถิติการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย และการนำเสนอผลงานวิจัย

3. ด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ ประกอบด้วย การนำผลงานวิจัยไปประกอบการตัดสินใจหรือแก้ปัญหา นำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ นำไปพัฒนางานวิจัยอื่นๆ

ปรีดา เบ็ญการ (2546) ศึกษาการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนา การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โดยทำการสังเคราะห์การกำหนดความสามารถในการวิจัย 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานด้านวิธีวิทยาการวิจัย ประกอบด้วย ระเบียบวิธีวิจัย การวางแผนการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย
2. ทักษะการวิจัย ประกอบด้วย การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการวิจัย การระบุปัญหาการวิจัย การกำหนดแนวคิดการวิจัย การกำหนดคนวัตกรรมการวิจัย การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา การวางแผนรวบรวมข้อมูล การสะท้อนผล และการนำเสนอผลการวิจัย
3. เจตพิสัยต่อการวิจัย ประกอบด้วย การช่างสังเกต ความละเอียดรอบคอบ การทำงานมีระบบ การเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น

สุพรรณิ สินโพธิ์ (2546) ศึกษาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยทำการสังเคราะห์สมรรถนะการวิจัย ได้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน การกำหนดปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน การทบทวนเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง การสร้างและกำหนดคนวัตกรรมการวิจัยในชั้นเรียน การออกแบบการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน การใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูล การรายงานผล การแก้ปัญหา การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย
2. ด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ความรู้เชิงประเมินค่าถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน ความรู้สึกที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียน และความพร้อมที่จะทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน ของครู
3. ด้านทักษะของการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน การกำหนดปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสร้างและกำหนดคนวัตกรรมการวิจัยในชั้นเรียน การออกแบบการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน การใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูล การรายงานผลการแก้ปัญหา การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย

สุทธิพร สายทอง (2562) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย พบว่าสภาพทั่วไปของสมรรถนะด้านการวิจัย ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจ ทักษะการทำวิจัย และทัศนคติในการวิจัย และแนวทางในการพัฒนา ควรจัดให้มีกลไก

ระบบความช่วยเหลือ จากระบบพี่เลี้ยง หรือระบบ ที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำ สร้างแรงจูงใจ ในการสนับสนุนการทำวิจัย

พิมพ์วิณี สุวรรณโณ (2560) สรุปโครงสร้างสมรรถนะการวิจัยของอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูเก็ต ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้การวิจัย ทักษะการวิจัย และบุคลิกลักษณะและแรงจูงใจ และรูปแบบการประเมินสมรรถนะการวิจัยที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์การประเมิน สิ่งที่มีประเมิน ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน ผู้ทำการประเมิน วิธีการประเมิน ระยะเวลา ในการประเมิน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ

ศุรสิทธิ์ สิทธิอมร (2559) สังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะด้านการวิจัย พบว่า ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยมีมิติด้านความรู้ 13 ตัวบ่งชี้ มิติ ด้านทักษะ 12 ตัวบ่งชี้ และมิติด้านเจตคติ 12 ตัวบ่งชี้ และได้ข้อสรุปว่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาครู ด้านเจตคติเป็นอันดับแรก ด้านความรู้ และด้าน ทักษะ สำหรับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาด้วยการเสริมสร้างพลังและการ รับรู้ความสามารถของตน สำหรับครูมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ที่มาและ ความสำคัญของรูปแบบ ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน หลักการของรูปแบบ จุดมุ่งหมายของ รูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนา ขั้นตอนการพัฒนาของรูปแบบ และการวัดและ ประเมินผล

จากการศึกษาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู สรุปได้ว่า สมรรถนะด้านการวิจัย เป็นความสามารถ ในการปฏิบัติงานวิจัยได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในการ กำหนดชื่อเรื่องวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การ วิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผล อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะ มีความรู้สึกที่เอื้อต่อการทำวิจัย และมีทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย ซึ่งเป็น องค์ประกอบของสมรรถนะในการวิจัย สมรรถนะที่สำคัญมี 3 ด้าน คือ สมรรถนะด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย สมรรถนะด้านเจตคติต่อการวิจัย และสมรรถนะด้านทักษะในการ ปฏิบัติงานวิจัย

2. แนวคิดของการประเมินแบบเสริมพลัง

การประเมินแบบเสริมพลังมีจุดเด่นที่ผลผลิตของการประเมิน คือการเรียนรู้ของ องค์กร การประเมินเป็นกระบวนการพัฒนาไม่ใช่แค่เพียงการรายงานผลการประเมิน เป็นงานหรือ

หน้าที่ของทุกคน การประเมินไม่ใช่การทำงานในช่วงใดช่วงหนึ่งแต่เป็นกระบวนการที่ต้องทำต่อเนื่องตลอดไป มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลัง

มีผู้ให้ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลัง ดังนี้

เฟตเตอร์แมน (Fetterman, 1996, pp. 4 – 5) ให้ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลัง ดังนี้

1. การประเมินแบบเสริมพลังเป็นการใช้มโนทัศน์ของการประเมิน เทคนิคการประเมิน และข้อค้นพบจากการประเมินไปกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาปรับปรุง การกำกับตนเอง โดยใช้ทั้งวิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพ

2. การประเมินแบบเสริมพลังเป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้กลุ่มบุคคลได้ช่วยตนเองและพัฒนาตนเองโดยใช้วิธีการประเมินตนเองและสะท้อนผลแก่ตนเอง กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องในการทำงานประกอบด้วยบุคคลภายในซึ่งประเมินผลด้วยตนเองและมีนักประเมินภายนอกทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะหรือผู้อำนวยการความสะดวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของบุคลากรทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม โดยไม่มีใครเสริมพลังให้กับใครได้ แต่ทุกคนต้องเสริมพลังให้กับตนเอง ดังนั้นการประเมินแบบนี้มิได้จับลงแก่การทราบคุณค่าของการประเมินเหมือน การประเมินแบบเก่า ๆ แต่การประเมินต้องเป็นกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่องดำเนินต่อไปตลอดระยะเวลาของ การพัฒนาโครงการ

ต่อมาในปี ค.ศ. 2001 เฟตเตอร์แมน (Fetterman, 2001, p. 23) ให้ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลังว่า เป็นกระบวนการที่ดำเนินการกระทำเพื่อช่วยกลุ่มบุคคลให้ช่วยตนเองและสามารถพัฒนาตนเองได้โดยวิธีการประเมินตนเอง และสะท้อนผลการประเมินแก่ตนเอง กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยบุคคลภายในที่ทำงานในองค์กรประเมินตนเอง และมีนักประเมินภายนอกทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะหรือผู้อำนวยการความสะดวก ขึ้นอยู่กับศักยภาพของบุคลากรที่ทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมโดยแต่ละคนจะเสริมพลังให้กับตนเอง

ซิมเมอร์แมน (Zimmerman, 2000, p. 8) ให้ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลังว่า เป็นกระบวนการเพิ่มอำนาจในการควบคุมโครงการให้แก่ผู้ดำเนินงาน เน้นให้สามารถช่วยเหลือตนเอง และพัฒนาโครงการได้โดยใช้หลักการประเมินตนเอง และเทคนิคการสะท้อนกลับ ผู้ประเมินอาจเป็นผู้ประเมินภายในหรือภายนอกก็ได้ ผู้ประเมินภายนอกมีบทบาทเป็นผู้แนะนำให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวก ผู้ประเมินภายในสามารถดำเนินการประเมินได้โดยตนเอง

แวนเดอร์สแมนและคณะ (Wandersman, et al, 2005, p. 28) ให้ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลังว่า เป็นการประเมินที่เน้นการเพิ่มโอกาสความสำเร็จของโครงการโดยการจัดหาเครื่องมือที่ดีให้แก่ผู้มีส่วนได้และส่วนเสียกับโครงการ ให้สามารถประเมินแผนโครงการและการทำกิจกรรมด้วยตนเองโดยการผสมผสานการประเมินกับการวางแผนและการบริหารโครงการรวมเข้าเป็นเนื้อเดียวกัน

เกฟ (Gave, 1993, p. 744) ให้ความหมายของการเสริมพลังอำนาจว่า เป็นการให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดพลังอำนาจ และเป็นการส่งเสริมให้บุคคลได้รับการตอบสนองขั้นสูงสุดคือ การเข้าถึงตนเองอย่างถ่องแท้ (Self-Actualization)

รัตนะ บัวสนธ์ (2550, น. 178) ให้ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลังว่า เป็นการประเมิน ที่ใช้แนวคิด เทคนิคและผลการค้นพบของการประเมินเพื่อผลักดันให้เกิดการปรับปรุง และกำหนด ทิศทางการพัฒนาตนเองได้ ไม่ว่าจะอยู่ในระดับตัวบุคคล องค์กร ชุมชน และสังคม

ศิริชัย กาญจนวาสี (2554, น. 127) ให้ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลังว่า เป็นรูปแบบ ที่อยู่บนพื้นฐานตามแนวคิดของการประเมินแบบสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย มุ่งตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกฝ่าย มาร่วมกันดำเนินงานจนเกิดเป็นพลังความรู้ ความเข้าใจในการประเมินและสามารถดำเนินการประเมินได้ด้วยตนเอง

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2554, น. 101 - 102) ให้ความหมายของการประเมินแบบเสริมพลังว่า การประเมินแบบเสริมพลังมุ่งศึกษาสถานภาพของสิ่งที่ประเมินว่าเป็นไปตามที่กำหนดเป้าหมายและทิศทางหรือไม่ ผู้ประเมินเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและให้ข้อเสนอแนะในวิธีการดำเนินการแต่ละขั้นตอนของ การประเมินผล โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นผู้กำหนดวิธีการดำเนินการในทุกขั้นตอน

สรุปได้ว่า การประเมินแบบเสริมพลัง หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อช่วยกลุ่มให้บุคคลช่วยตนเองและพัฒนาตนเองโดยการประเมินใช้แนวคิด เทคนิค วิธีการประเมินมาสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจเพื่อพัฒนางานและสะท้อนผลแก่ตนเอง โดยผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ให้คำแนะนำหรืออำนวยความสะดวก ขึ้นอยู่กับศักยภาพของบุคลากรว่าต้องการให้ความช่วยเหลือระดับใด อาศัยหลักการทำงาน เป็นทีม ทุกคนต้องเสริมพลังให้กับตนเอง มี 3 ขั้นตอนได้แก่ การกำหนดพันธกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวางแผนสำหรับอนาคต

2.2 ลักษณะของการประเมินแบบเสริมพลัง

สต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1994; Scriven, 1967) กล่าวว่าลักษณะของการประเมินแบบเสริมพลัง (Empowerment Evaluation) เป็นการให้ความสำคัญกับการพัฒนา

ปรับปรุงโครงการและการเรียนรู้ตลอดชีวิตภายในองค์กร โดยสมาชิกภายในองค์กรหรือผู้มีส่วนร่วมในโครงการนั้น นักประเมินภายนอกมีบทบาทที่นอกเหนือจากการตัดสินคุณค่าของโครงการ และ สุวิมล ว่องวานิช (2543, น. 34 – 35) กล่าวว่า ลักษณะของการประเมินแบบเสริมพลังว่าเป็นความสามารถบูรณาการเอาลักษณะต่าง ๆ ของการประเมินแบบเสริมพลัง ให้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน

ลักษณะของการประเมินตามแนวคิดนี้มีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรในหลายลักษณะ ดังนี้

2.2.1 การฝึกอบรม (Training) เป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้สามารถประเมิน ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยใช้วิธีการให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติด้านการประเมิน ตลอดจนการรวมการประเมินให้เป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนโครงการ การกำหนดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ของโครงการสามารถประเมินได้ การฝึกอบรมต้องเน้นย้ำให้เห็นถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการประเมิน และความจำเป็นที่ต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล การพัฒนากลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนการจัดหาเอกสารที่ใช้แสดงความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน

2.2.2 การอำนวยความสะดวก (Facilitation) นักประเมินมีบทบาทในฐานะผู้ให้คำชี้แนะ (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ที่ช่วยทำให้บุคคลสามารถประเมินตนเองได้ ผู้ประเมินภายนอกจะพยายามสร้างทีมหรือกลุ่มของผู้อำนวยความสะดวกที่ทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้มีการปฏิบัติงานหรือกิจกรรม กำกับและติดตามการปฏิบัติงาน พยายามขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการประเมินจะไม่ประสบความสำเร็จ

2.2.3 การให้การสนับสนุน (Advocacy) ผู้ประเมินสามารถให้การสนับสนุนการประเมินได้หลายรูปแบบ เช่น การให้ความช่วยเหลือผ่านกระบวนการประเมิน การยอมให้ผู้มีส่วนร่วมปรับเปลี่ยนทิศทางของการประเมิน การเสนอวิธีการแก้ปัญหา การกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี การเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้กำหนดนโยบายแต่ละระดับ และการจัดเตรียมให้มีการนำเสนอผลการประเมิน การค้นหาสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ตลอดจนการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาและสังคม ทั้งนี้ต้องระมัดระวังในเรื่องของการเข้าไปควบคุมหรือมีอิทธิพลเหนือบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในโครงการ

2.2.4 การสร้างความกระจ่าง (Illumination) เป็นการช่วยขยายมุมมองและประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในเรื่องการทำให้เกิดความเข้าใจหรือความสามารถในการหยั่งรู้แบบใหม่ๆ เกี่ยวกับบทบาท โครงสร้าง และการเปลี่ยนแปลงของ

โครงการหรือองค์กร การประเมินแบบเสริมพลังช่วยก่อให้เกิดความกระจ่างชัดได้ในหลายระดับ เช่น ระดับกระบวนการ ระดับผลลัพธ์ กระบวนการนี้ ถือได้ว่า เป็นการพัฒนาบุคคลให้เกิดความชัดเจนในตนเอง เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ หรือชุมชนของผู้รู้ขึ้น

2.2.5 การปลดปล่อยให้มีอิสระในการกำหนดตนเอง (Liberation) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากที่การประเมินแบบเสริมพลัง ช่วยทำให้บุคคลเกิดการพัฒนาและการเรียนรู้ แล้วทำให้บุคคลเหล่านั้นสามารถมองเห็นอนาคตของตนเองว่า ควรมีทิศทางในการพัฒนาอย่างไร เป็นขั้นของการปลดปล่อยให้บุคคลให้มีอิสระ เสรีภาพ มีอำนาจในการกำหนดตนเอง ทำให้บุคคลหลุดพ้นจากบทบาทเดิม ๆ และข้อจำกัดต่าง ๆ เป็นการสร้างความคิดรวบยอดใหม่ของบุคคล นอกจากนี้การประเมินแบบเสริมพลังยังช่วยให้บุคคลค้นพบโอกาสใหม่ ๆ มิติใหม่ของปัจจัยด้านต่าง ๆ และสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในอนาคตของตนเองได้ การประเมินตามแนวคิดนี้ ยังทำให้เกิดเสรีภาพจากอิทธิพลจากการเมืองในสังคม

2.3 ขั้นตอนของการประเมินแบบเสริมพลัง

ในระยะแรก เฟตเตอร์แมน (Fetterman, 1996, pp. 18 – 20) ได้นำเสนอขั้นตอนในการประเมินแบบเสริมพลัง เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Taking Stock) เป็นการตรวจสอบสถานภาพของโครงการว่าอยู่จุดใด รวมไปถึงการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการ

2. การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล (Setting Goals) เป้าหมายที่กำหนดนั้นจะต้องมีลักษณะสัมพันธ์กับกิจกรรมโครงการ แหล่งทรัพยากร ทำท่าย แสดงถึงศักยภาพ ผู้มีส่วนร่วมในโครงการจะร่วมกันกำหนดเป้าหมาย อาจจะใช้วิธีการระดมสมองซึ่งมีลักษณะบรรยากาศแบบประชาธิปไตย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน จนได้เป้าหมายที่ทุกคนเห็นสอดคล้องกันหรือเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่ต้องการจะให้บรรลุผล

3. การพัฒนากลยุทธ์เพื่อปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย (Developing Strategies) ผู้มีส่วนร่วมในโครงการช่วยกันรับผิดชอบในการเลือกและพัฒนากลยุทธ์เพื่อให้กิจกรรมโครงการประสบผลสำเร็จ การพัฒนากลยุทธ์อาจใช้กระบวนการระดมสมอง การพิจารณาทบทวนอย่างรอบคอบ การตกลงร่วมกัน จันทามติ (Consensual Agreement) กลยุทธ์ที่ได้จะถูกนำไปปฏิบัติ และมีการทบทวนตรวจสอบเกี่ยวกับประสิทธิผลหรือความเหมาะสม

4. การจัดหาหลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (Documenting Progress) ขั้นนี้ผู้มีส่วนร่วมในโครงการควรพิจารณาใช้หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าสัมพันธ์กับเป้าหมายของโครงการและหลักฐานต้องมีความน่าเชื่อถือด้วย

สำหรับการประเมินแบบเสริมพลังนี้ นักประเมินภายนอกและนักประเมินภายใน จะทำงานร่วมกัน โดยนักประเมินภายนอกทำหน้าที่บทบาทเป็นที่ปรึกษามากกว่าบทบาทของผู้ประเมิน โดยนักประเมินภายนอกอาจจะเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และให้ข้อมูลย้อนกลับในการประกอบการตัดสินใจของ นักประเมินภายใน ซึ่งจะได้รับความรู้ ได้ฝึกฝน ได้ประสบการณ์และเข้าใจเทคนิคเฉพาะของการดำเนินการประเมิน และทำให้เกิดการพัฒนาการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้เป็นไปอย่างมีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้

เฟตเทอร์แมนและ แวนเดอร์สแมน (Fetterman and Wandersman, 2007, pp. 93 – 94) ได้พัฒนาปรับปรุงขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังเหลือ 3 ขั้นตอน เพื่อพัฒนาบุคคลในโครงการให้สามารถประเมินได้ด้วยตนเอง แต่สาระสำคัญยังมีลักษณะการดำเนินการเหมือนกับ 4 ขั้นตอน ในปัจจุบันการประเมินแบบ เสริมพลังแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิธีการสามขั้นตอน (Three – Step Approach) มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นขั้นตอนแรกของการประเมินโดยการร่วมกันกำหนด พันธกิจหรือภารกิจของแผนงาน โครงการ โดยระบุถึงผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น ผู้ประเมินเสริมพลังอำนาจ จะอำนวยความสะดวกในการเปิดประเด็นคำถามกับบุคลากร และได้รับการกระตุ้นโดยการถามเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมนำเสนอถึงพันธกิจของโครงการหรืองานที่จะทำ

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Taking Stock) เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบสถานภาพของโครงการว่าอยู่ ณ จุดใดรวมถึงการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของโครงการโดยมีขั้นตอนการ 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.2.1 การกำหนดกิจกรรมในโครงการ ผู้ประเมินเสริมพลังทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก เปิดประเด็นให้บุคลากรโครงการได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่สำคัญที่สุด หรือกิจกรรมที่มีส่วนสัมพันธ์กับโครงการหลายโครงการ โดยผู้ประเมินเสริมพลังอำนาจจะอำนวยความสะดวกให้เกิดการโหวตคะแนนเพื่อเลือกกิจกรรมที่สำคัญที่สุด

1.2.2 การกำหนดความสำคัญของกิจกรรมในโครงการ ผู้ประเมินให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการประเมินความสำคัญกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากการกำหนดกิจกรรมในโครงการ โดยผู้ประเมินเสริมพลังจะอำนวยความสะดวกให้เกิดการประเมินความสำคัญของกิจกรรมต่างๆ

1.3 การวางแผนสำหรับอนาคต (Planning for the Future) เป็นขั้นตอนที่ผู้มีส่วนรวมทั้งหมด ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายโดยกำหนดว่าจุดหมายปลายทางที่จะไปให้ถึงคืออะไร ผู้เกี่ยวข้องจะได้รับคำถามเกี่ยวกับความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง ผู้ประเมินเสริมพลังจะชี้แนะให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการสร้างพันธกิจที่นำไปสู่การกำหนดจุดยืนและจะต้องนำไปสู่การวางแผนเพื่ออนาคต บุคลากรของโครงการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่สอดคล้องกับพันธกิจและจุดยืนของโครงการโดยกำหนดจุดประสงค์เฉพาะที่สัมพันธ์กับแต่ละกิจกรรม การวางแผนจะถูกกระตุ้นด้วยคำถาม ว่าควรปรับปรุงอะไร อย่างไร มี 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.3.1 การกำหนดเป้าหมาย (Setting Goals) ทำได้โดยระดมสมอง (Brainstorming) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขององค์กรทุกฝ่าย รวมทั้งนักประเมินภายนอก เป้าหมายที่ดีต้องได้มาจากมุมมองของผู้มีส่วนรวมทุกฝ่าย มีความสอดคล้องกับการทำงานปกติ กิจกรรมศักยภาพ แหล่งทรัพยากร ขอบเขตความสามารถขององค์กร นำไปสู่การพิจารณาปัจจัยในขั้นเริ่มต้นปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจในความสำเร็จ และมีความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมผลลัพธ์ในระยะยาว มีการกำหนดเป้าหมายระหว่างทางที่สอดคล้องกับงานประจำของโครงการโดยตรง

1.3.2 การพัฒนากลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน (Developing Strategies) โดยการลงนันทามติเพื่อกำหนดชุดของโครงการเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด กลยุทธ์นั้นจะต้องมีการพิจารณาทบทวนอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิผลที่เกิดขึ้น ภายใต้คำปรึกษาจากสนับสนุน เป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการเสริมพลัง ผู้มีส่วนรวมต้องมีความรู้อย่างดีในงานที่ตนเองทำ

1.3.3 การจัดหาหลักฐานในการปฏิบัติงาน (Documenting Progress) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก ผู้มีส่วนรวมทุกคนได้รับการกระตุ้นให้ค้นหาหลักฐาน ใช้กำกับและติดตามสมาชิกทุกคนให้สามารถอธิบายได้ว่ารูปแบบของเอกสารที่เลือกใช้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายเฉพาะของโครงการอย่างไร สามารถช่วยป้องกันการเสียเวลาและความคลุมเครือหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการถึงแม้จะมีความยุ่งยากบ้าง

2. สิบขั้นตอนสู่ผลลัพธ์ (Ten – Step Getting to Outcome) มีขั้นตอนการดำเนินการ 10 ขั้นตอน
ดังนี้

2.1 การประเมินความต้องการจำเป็นหรือประเมินทรัพยากร (Needs Assessment or Resource

Assessment) ศึกษาว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นและแหล่งทรัพยากรในองค์กร โรงเรียน ชุมชนหรือรัฐ

2.2 การกำหนดเป้าหมาย (Goal Setting) ศึกษาว่าอะไรคือเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่นิยมและผลลัพธ์ที่น่าพอใจของโรงเรียนหรือองค์กร

2.3 การสร้างศาสตร์และหาผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Science and Best Practice) ศึกษาว่าควรรวบรวมความรู้อย่างไรและมีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศอะไรบ้าง

2.4 การเกิดความร่วมมือและวัฒนธรรมการสร้างสมรรถนะ (Collaboration and Cultural Competence) ศึกษาว่าโครงการมีความเหมาะสมกับข้อเสนอที่มีอยู่อย่างไร

2.5 การสร้างสมรรถนะ (Capacity Building) ศึกษาว่าความสามารถที่ต้องใช้ในโครงการเพื่อให้เกิดคุณภาพ

2.6 การวางแผน (Planning) ศึกษาว่าจะนำโครงการนี้มาใช้อย่างไร

2.7 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ศึกษาว่าจะประเมินคุณภาพของการนำไปใช้อย่างไร

2.8 การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ (Outcome Impact) ศึกษาว่าโครงการนี้มีดีอย่างไร

2.9 การบริหารจัดการคุณภาพและการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Total Quality) ศึกษายุทธศาสตร์ในการปรับปรุงคุณภาพร่วมกันอย่างต่อเนื่องได้อย่างไร

2.10 การทำให้เกิดความยั่งยืนและเกิดเป็นประเพณี (Sustainability and Institutionalization) ศึกษาวิธีการทำให้โครงการประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืนอย่างไร

จากขั้นตอนการประเมิน ส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนเนื่องจากนักประเมินอื่นๆ ได้กล่าวถึงความไม่ชัดเจนของการประเมินแบบเสริมพลังว่า วิธีการประเมินแบบเสริมพลังไม่ได้ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการประเมิน เฟตเทอร์แมน และแวนเดอร์สแมน (Fetterman and Wandersman) จึงกำหนดหลักการประเมินแบบเสริมพลัง ในปี 2007 เพื่อให้เกิดความชัดเจน (Fetterman and Wandersman, 2007, p. 97) โดยมี 10 หลักการ ดังนี้

1. การพัฒนายกระดับ (Improvement) เป้าหมายคือ การพัฒนาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการ องค์กร และชุมชนให้ดีขึ้น และบรรลุเจตนาของผู้สนับสนุน

2. การเป็นเจ้าของชุมชน (Community Ownership) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับผิดชอบออกแบบการประเมินผล เป็นเจ้าของแนวคิด เจ้าของความรู้ร่วมกัน ทำให้มีสำนึกในการดูแล ควบคุมทิศทาง รวมทั้งอนาคตของโครงการและองค์กร

3. การร่วมกันของทุกฝ่าย (Inclusion) การดำเนินการพัฒนาถือเป็นพันธสัญญาในการดำเนินงานร่วมกันเป็นการยอมรับความแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่ดีงาม มีความรู้ ประสบการณ์ที่แลกเปลี่ยน

4. กระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Democratic Participation) การดำเนินการพัฒนา ต้องยึดหลักการการมีส่วนร่วมและแนวทางประชาธิปไตย การประเมินต้องให้คุณค่าการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างแท้จริง การตัดสินใจนำไปสู่ข้อตกลงร่วมกัน การสื่อสารแลกเปลี่ยน การปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มที่แตกต่าง ทำให้เกิดทักษะและความรับผิดชอบร่วมกัน

5. ความเป็นธรรมในสังคม (Social Justice) การดำเนินการพัฒนายึดหลักความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย การประเมินนำไปสู่การพัฒนาความเสมอภาค การเข้าถึงทรัพยากร มุ่งเน้นการจัดความไม่เท่าเทียมและการต่อรองอย่างเป็นธรรม

6. ความรู้ในชุมชน (Community Knowledge) ถือเป็นพื้นฐานนำไปสู่การตัดสินใจ การตีความผลการประเมิน การปรับใช้นวัตกรรมใหม่ในโครงการ การดำเนินการพัฒนาพิจารณาถึงบริบท ข้อมูล ประสบการณ์และวัฒนธรรม

7. ยุทธศาสตร์จากฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence - based Strategies) ให้ความสำคัญต่อหลักฐาน เน้นการอ้างอิงหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้ เรียนรู้จากประสบการณ์ผลสำเร็จที่มีในบริบทนั้น การนำวิธีการใหม่ๆ มาใช้ต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม

8. การสร้างสมรรถนะ (Capacity Building) มุ่งให้ทุกคนในโครงการพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพในการตัดสินใจ การจัดการและคุณภาพผลงาน โดยการเรียนรู้เครื่องมือที่ใช้ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

9. องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Organizational Learning) มุ่งการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีวัฒนธรรมในการค้นหา เน้นการเรียนรู้จากการพัฒนาตนเองให้เกิดชุมชนในการเรียนรู้ และการสะท้อนเพื่อยกระดับโครงการและองค์กร จนเกิดลักษณะขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานข้อมูลและความรู้

10. ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) การปฏิบัติการเน้นความโปร่งใส สามารถตรวจสอบกระบวนการดำเนินการได้ ทุกคนมีส่วนร่วมในพันธต่อกระบวนการ และผลงานที่ดำเนินการด้วยความเต็มใจ

สรุปได้ว่า การประเมินแบบเสริมพลังมีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดพันธกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวางแผนในอนาคต มีการนำการประเมินแบบเสริมพลังที่อิงหลักการ 10 ประการ คือ การพัฒนาระดับ การเป็นเจ้าของชุมชน การร่วมกัน

ของทุกฝ่าย กระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ความเป็นธรรมในสังคม ความรู้ในชุมชน ยุทธศาสตร์จากฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ การสร้างสมรรถนะ องค์กรแห่งการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อที่สามารถตรวจสอบได้มาใช้

2.4 ประโยชน์ของการประเมินแบบเสริมพลัง

เฟตเทอร์แมน (Fetterman, 2005, pp. 99 –100) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินแบบเสริมพลังไว้ ดังนี้

2.4.1 ช่วยสร้างทั้งเทคนิควิธีการประเมินและความรู้เกี่ยวกับการประเมิน ทั้งนี้เนื่องจากแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังถูกออกแบบเพื่อสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดการตัดสินใจด้วยตนเอง

2.4.2 ช่วยเพิ่มการบูรณาการ วิธีการเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน

2.4.3 ช่วยเพิ่มความตระหนักในคุณค่า หรือความต้องการจำเป็นของการประเมิน และช่วยเพิ่มความตระหนักในคุณค่าหรือความต้องการจำเป็นของการประเมิน

2.4.4 ช่วยสนับสนุนการพัฒนาเป้าหมายและวิธีวิทยาการวิจัย ช่วยสร้างความเข้าใจให้ชุมชนเกี่ยวกับการออกแบบและสามารถประเมินได้อย่างดี

2.4.5 ช่วยบูรณาการกิจกรรมการประเมินเข้าไปในโครงสร้างขององค์กรตั้งแต่แรกเริ่ม และนำไปสู่การใช้บทบาทของการประเมินและวิธีการประเมินอย่างยั่งยืน ทำให้เกิดองค์กรแห่งการประเมิน

2.4.6 ช่วยเพิ่มความสามารถของบุคคลให้สามารถทำงานได้ด้วยตนเองในอนาคต

2.4.7 ช่วยเพิ่มคุณภาพและขอบเขตของข้อมูลย้อนกลับสำหรับการประเมิน

2.4.8 จัดหากระบวนการทั้งเชิงระบบและแบบยืดหยุ่นสำหรับบุคคล

2.4.9 ช่วยเพิ่มความเป็นไปได้ที่จะประเมินและนำผลการประเมินไปใช้

2.4.10 ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านการเดินทางระหว่างพื้นที่ที่ประเมิน

2.4.11 ช่วยเพิ่มความสามารถของผู้มีส่วนร่วมในการเริ่มและการเปลี่ยนแปลง

สังคม

2.4.12 สร้างตัวแปรที่สำคัญของการประเมินขึ้นมาใหม่

2.4.13 พัฒนาปรับปรุงการติดต่อสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.4.14 ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติในระดับ

ท้องถิ่นมากตามความคาดหวังของผู้ให้ทุนสนับสนุน

2.4.15 สามารถผลิตวัตถุประสงค์เฉพาะบริบทของการประเมิน

สรุปได้ว่า การประเมินแบบเสริมพลัง นอกจากจะทำให้ทราบผลการประเมินของหน่วยงานหรือโครงการแล้ว กระบวนการนี้ยังช่วยพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำงานได้ด้วยตนเองในอนาคตอีกด้วย จุดเด่นของการประเมินแบบเสริมพลัง คือ ผลผลิตของการประเมินเป็นการสร้างให้เกิดการเรียนรู้ขององค์กร ช่วยเพิ่มการบูรณาการวิธีการประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน เป็นการประเมินที่เอื้อต่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เกี่ยวข้องในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้การประเมินและประเมินตนเองได้ รวมถึงการสะท้อนผลให้แก่ตนเอง และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้อย่างยั่งยืน

3. การพัฒนารูปแบบและคุณภาพของรูปแบบ

3.1 ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบ มาจากภาษาอังกฤษว่า Model ซึ่งแปลว่า รูปแบบ ต้นแบบ วงจร แบบแผน และจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, (2560, น. 965) ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักเป็นแนวซึ่งเป็นที่ยอมรับหรือเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเช่นนั้น โดยมีผู้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ดังนี้

3.1.1 รูปแบบ หมายถึง กิจกรรมหรือวิธีการที่ใช้อธิบายกรอบหรือแนวทางที่บุคคลได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ที่เป็นนามธรรม ซึ่งแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการหาคำตอบ มาจากความคิดประสบการณ์ การใช้อุปมาอุปไมย หรือจากทฤษฎี หลักการต่าง ๆ ให้สามารถเข้าใจง่าย เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไคอะแกรม หรือแผนภาพ (Alkin & Ellett, 1990, p. 15; เขาวดี วิบูลย์ศรี, 2549, น. 27; ทิศนา แจมมณี, 2551, น. 1; ชาญชัยณรงค์ ทรงคาศรี, 2552, น. 16 ; เขาวรัตน์ เตมียกุล, 2552, น. 14 ; ปัญญา ทองนิล, 2553, น. 24)

3.1.2 รูปแบบ หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของสมมติฐาน ใช้ในการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือการย่อยส่วนปรากฏการณ์ต่างๆ หรือระบบ ที่ได้รับการจัดไว้อย่างมีระบบ ที่อธิบายให้เข้าใจง่าย และช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม ความต้องการ รูปแบบอาจมีมากกว่าหนึ่งมิติ หลายตัวแปร โดยตัวแปรต่างๆ นั้น มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ในเชิงเหตุและผล (Keeves, 1998, p. 386; ปรีชา สามัคคี, 2552, น. 13; รัตน์จำเรียง เพชรแก้ว, 2553, น. 130; ประสิทธิ์ ชุมศรี, 2555, น. 37; ผ่องศรี แก้วชูแสน, 2555, น. 37)

3.1.3 รูปแบบ หมายถึง การเชื่อมโยงทฤษฎีสู่รูปธรรม มีลักษณะย่อลงมาจากความเป็นจริงโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดระเบียบแนวความคิดที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงให้เป็นระบบ หรือการจำลองของจริงที่มีลักษณะเป็นทฤษฎีในการปฏิบัติสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจมีรูปร่างง่ายไปถึงรูปร่างซับซ้อน ทั้งในทางกายภาพและในเชิงคุณลักษณะ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, น. 103; อมร มะลาศรี, 2554, น. 88; ทศณรงค์ จารุเมธิชน, 2556, น. 68)

3.1.4 รูปแบบ หมายถึง การย่อปรากฏการณ์จริงให้เล็กลงสำหรับใช้ในการทำความเข้าใจข้อเท็จจริง พฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ต่างๆ โดยดำเนินการจัดวางแบบแผนให้เข้าใจง่ายขึ้น ซึ่งรูปแบบไม่ใช่ข้อเท็จจริง แต่เป็นปรากฏการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นเป็นตัวแทนของความจริงอธิบายให้เห็นโครงสร้างทางความคิด โดยอาจใช้รูปแบบเชิงกายภาพหรือเชิงคุณลักษณะ โดยระบุงองค์ประกอบหลักหรือองค์ประกอบรอง รวมทั้งบอกรายละเอียดและขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบที่ชัดเจน (Smith et. al, 1980, pp. 6-8; รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์, 2549, น. 14; สุมาลี ศรีพุทธรินทร์, 2550, น. 11; ศิริดา บุรชาติ, 2554, น. 62)

3.1.5 รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่ได้พัฒนาขึ้นใช้สำหรับในการบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง ให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในข้อเท็จจริง ลักษณะของรูปแบบไม่ใช่ การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ แต่เป็นการวางแผนให้มีความเข้าใจง่ายขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Bardo, 1982, p.70; มณิรัตน์ โนนหัวรอ, 2557, น. 14)

จากการศึกษาความหมายของรูปแบบ สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเพื่อพัฒนาให้ง่ายต่อการบรรยายลักษณะต่าง ๆ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร มีการวางแผน การจัดการไว้อย่างเป็นระบบและมีลำดับขั้นตอนเป็นแผนภาพที่เกิดความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

3.2 ประเภทของรูปแบบ

ประเภทของรูปแบบ อาจมีหลายรูปแบบ ซึ่งมีผู้จำแนกประเภทของรูปแบบไว้หลากหลายแนวทาง ตามลักษณะหรือตามความสำคัญ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

คีฟส์ (Keeves, 1988, pp. 561-565) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบออกเป็น 5 ประเภท ซึ่ง Husen and Postlethwait (1994, pp. 3866 – 3872) บรรณาธิการหนังสือ The International Encyclopendia of Education ได้จำแนกประเภทของรูปแบบ ได้ 5 ประเภท เช่นกัน ดังนี้

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Modle) เป็นความคิดที่แสดงออกในลักษณะการเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ อย่างน้อย 2 สิ่งขึ้นไป ใช้วิธีการอุปมาอุปมัยเทียบเคียงในการ

อธิบายปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจในรูปแบบโดยใช้หลักเทียบเคียง โครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และสอดคล้องกับลักษณะของ ข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่ โดยต้องมีองค์ประกอบของรูปแบบที่ชัดเจน สามารถนำไปทดสอบข้อมูล เชิงประจักษ์และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Modle) เป็นความคิดที่แสดงออกทางภาษาโดยการพูดและเขียนใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ นั้นๆ และใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดขึ้น

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic Modle) เป็นความคิดที่แสดงออกผ่านทางรูปคณิตศาสตร์ที่ใช้สมการหรือสูตรทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือองค์ประกอบต่างๆ มักนิยมใช้ในศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา สามารถนำไปสู่การสร้างทฤษฎี เนื่องจากนำไปทดสอบสมมติฐานได้ ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงภาษา

4. รูปแบบเชิงแผนผัง หรือเชิงสัมพันธ์ (Schematic Modle) เป็นการแสดงออกผ่านทางแผนผังแผนภาพ ไดอะแกรมหรือ กราฟ ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีผลต่อกัน เช่น การเขียนรูปแบบโครงสร้างของการบริหารงาน เป็นรูปแบบที่นิยมในทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ใน 3 มิติ คือ มิติด้านเนื้อหา มิติด้านผลลัพธ์ และมิติด้านการจัดกระทำ

5. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Modle) เป็นความคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของสภาพการณ์หรือปัญหา เป็นการพัฒนาจากการวิเคราะห์เส้นทาง โดยหลักการสร้างรูปแบบเชิงสาเหตุ เป็นการนำตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

5.1 รูปแบบเชิงสาเหตุทิศทางเดียว (Recursive Modle) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ของสาเหตุ หรือตัวแปรอื่นที่มีเส้นเชื่อมโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุไปในทิศทางเดียว หรือไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

5.2 รูปแบบเชิงสาเหตุมีทิศทางย้อนกลับ (Non-Recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเส้นคู่ระหว่างตัวแปร โดยทิศทางของความสัมพันธ์ของตัวแปรหนึ่งอาจเป็นได้ทั้งสาเหตุและผลของตัวแปรอื่น ๆ คือความสัมพันธ์ที่ไปแล้วย้อนกลับได้

สกินเนอร์ (Skinner, 1988, p. 10) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical Model) เป็นรูปแบบที่จำลองทางกายภาพ เช่น แบบจำลองรถยนต์
2. รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) เป็นรูปแบบจำลองขึ้นจากกรอบความคิดโดยมีทฤษฎีเป็นฐาน ซึ่งตัวทฤษฎีไม่ใช่รูปแบบ แต่เป็นตัวช่วยให้เกิดรูปแบบ ที่มีโครงสร้างต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน

สมิธ และคณะ (Smith and et al, 1980, p. 461) ได้จำแนกประเภท ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่
 - 1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น หมู่บ้านจำลอง หุ่นไล่กา
 - 1.2 รูปแบบเหมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองในห้องปฏิบัติการ รูปแบบนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่ารูปแบบคล้ายจริง
2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่
 - 2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้ข้อความปกคิธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ คำอธิบายรายวิชา คำพรรณนา ลักษณะงาน
 - 2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น

เสรี ชัดเข้ม (2538, น. 7) แบ่งประเภทของรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่
 - 1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น แบบจำลองเครื่องบินที่สร้างเหมือนจริงแต่ขนาดย่อส่วนจากของจริง
 - 1.2 รูปแบบสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น แบบจำลองที่ออกไว้เพื่อเป็นต้นแบบในการผลิต
2. รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ได้แก่
 - 2.1 รูปแบบเชิงแนวคิดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คือ แบบจำลองที่สร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี เพื่ออธิบาย ปรากฏการณ์บางอย่าง เช่น แบบจำลองการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน

2.2 รูปแบบเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คือ แบบจำลองที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรรตามธรรมชาติเพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550, น. 46) แบ่งประเภทของรูปแบบออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. รูปแบบเชิงบรรยาย เป็นการนำเสนอโดยใช้คำบรรยายระบุถึงหลักการหรือตัวแปรและมีคำอธิบายถึงปรากฏการณ์ด้วยคำบรรยายความสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิด หลักการ หรือตัวแปรเหล่านั้น

2. รูปแบบเชิงรูปภาพ เป็นการนำเสนอโดยใช้รูปภาพ หรือสัญลักษณ์จำลองแสดงถึงแนวคิด หลักการ หรือตัวแปร และลากเส้นโยงความสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิด หลักการ หรือตัวแปรเหล่านั้น

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ เป็นการนำเสนอโดยใช้สัญลักษณ์แทนแนวความคิด หลักการ หรือตัวแปร และใช้ฟังก์ชันคณิตศาสตร์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด หลักการ หรือตัวแปรเหล่านั้น

จากการศึกษาประเภทของรูปแบบ สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของรูปแบบจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอธิบายรูปแบบนั้นๆ โดยส่วนใหญ่มีการแบ่งประเภทของรูปแบบออกเป็น 5 แบบ คือ รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ รูปแบบเชิงภาษา รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ รูปแบบเชิงแผนผัง รูปแบบเชิงสาเหตุ ซึ่งประเภทของรูปแบบที่เหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้คือรูปแบบเชิงแผนผัง

3.3 ขั้นตอนการพัฒนาแบบ

การพัฒนาแบบเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการพัฒนาแบบให้เกิดองค์ความรู้ที่ชัดเจน แล้วจึงกำหนดหลักการและองค์ประกอบของแบบที่จะสร้างหรือพัฒนา จากนั้นนำไปตรวจสอบหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และทดลองใช้ในขั้นตอนต่อไป การพัฒนาแบบ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ การสร้างหรือพัฒนาแบบ และการตรวจสอบคุณภาพของแบบ

3.3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบหรือการพัฒนาแบบ โดยสร้างแบบขึ้นมาก่อนเป็นแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการศึกษานำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบการพัฒนา แบบต้องใช้หลักการของเหตุและผลเป็นพื้นฐาน หัวใจสำคัญของการสร้างหรือการพัฒนาแบบอยู่ที่การเลือกองค์ประกอบ ตัวแปรหรือกิจกรรม

เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมและควรมีการกำหนดหลักการในการพัฒนารูปแบบอย่างชัดเจน (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2552, น. 14-16; บุญชม ศรีสะอาด, 2535, น. 104 – 106; อุทัย บุญประเสริฐ, 2547, น. 5; ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2547, น. 96; ทิวารักษ์ เสรีภาพ, 2548, น. 82) ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้ มีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบแนวคิดการวิจัย

2) การศึกษาจากบริบทจริงในขั้นตอนนี้อาจดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

(1) การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาจากความคิดเห็น จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งมีวิธีการศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถามการสำรวจ การสนทนากลุ่ม

(2) การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณี หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ หรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศสำคัญในการพัฒนารูปแบบ

(3) การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีการศึกษาอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3) การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยใช้สารสนเทศที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการศึกษาจากบริบทจริง มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป้าหมายตามกรอบความคิดการวิจัย เพื่อมาจัดทำรูปแบบ

3.3.2 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ หลังจากได้สร้างหรือพัฒนารูปแบบแล้ว ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบเพื่อดูความเหมาะสม การเก็บข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบ ซึ่งผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงรูปแบบใหม่ โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบว่าไม่มีอิทธิพลหรือมีความสำคัญน้อยออกจากรูปแบบ ซึ่งจะทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบต้องดำเนินการศึกษารูปแบบและออกแบบรูปแบบเพื่อสร้างรูปแบบหรือพัฒนารูปแบบใหม่ และนำรูปแบบที่สร้างหรือพัฒนาไปทดลองใช้ในสภาพจริง ซึ่งเป็นการใช้ตามสภาพจริงเพื่อพัฒนาคุณภาพของรูปแบบให้มีความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, น. 15)

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้ในเรื่องที่จะสร้างรูปแบบหรือการพัฒนารูปแบบ ซึ่งควรมาจากแนวคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เพื่ออธิบายถึงโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ให้ครอบคลุม

และชัดเจน รูปแบบที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นมาควรมีการดำเนินการใน 2 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบโดยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และศึกษาจากสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน แล้วนำมากำหนดเป้าหมายเพื่อจัดทำรูปแบบ และ 2) การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบในด้านความเป็นไปได้ที่จะนำรูปแบบไปใช้จริง ด้านความเป็นประโยชน์ ว่าตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ด้านความเหมาะสมว่าเหมาะสำหรับการนำรูปแบบไปใช้ และด้านความถูกต้องว่ามีความน่าเชื่อถือและได้สาระครบถ้วนตามความต้องการ

3.4 องค์ประกอบของรูปแบบ

มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

ยอร์ก (Yorke, 1997, pp. 97 – 100) และ เลวิสและดักลาส, (Lewis and Douglas, 1994, pp. 10 – 12) กล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบ มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ มีการกำหนดว่ารูปแบบนั้นอยู่บนหลักการใด ตามฐานการคิดของทฤษฎีใด

2. ระบบและกลไกของรูปแบบ มีการออกแบบระบบงานเพื่อการดำเนินงานจะได้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ โดยมีการทำงานร่วมกันในระบบ

3. วิธีดำเนินการของรูปแบบ มีการกำหนดบทบาทและภาระงาน กระบวนการดำเนินงาน วิธีการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

ทิสนา แคมมณี (2552, น. 221 – 222) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ มี 4 องค์ประกอบ

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือหลักของรูปแบบนั้นๆ

2. มีการบรรยายและอธิบายภาพหรือลักษณะของการจัดการที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ

3. มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สามารถนำไปสู่เป้าหมายของระบบ

หรือกระบวนการนั้น

4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลที่ช่วยให้กระบวนการเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จอยส์, วายล์ และชาเวอร์ (Joyce, Weil and Showers, 1992, pp. 102 – 103) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ มี 8 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบเพิ่มเติม ดังนี้

1. มีการนำไปสู่การทำงาน สร้างเครื่องมือพิสูจน์ตรวจสอบได้
2. มีการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ใช้อธิบายปรากฏการณ์
3. มีการช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอด และความสัมพันธ์ ขยาย

ขอบเขตการสืบเสาะ

4. มีการแสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าเชิงเชื่อมโยง

ธีระ รุญเจริญ (2550, น. 90) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ ต้องกำหนดรูปแบบว่าอยู่บนหลักการใดที่ทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ จะต้องรู้ว่าการออกแบบดำเนินการเพื่ออะไร หรือให้เกิดผลอย่างไรและเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
3. ระบบและกลไกของรูปแบบ การออกแบบจะต้องมีการวางระบบงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และการสร้างความสัมพันธ์ในการทำงาน
4. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ ผู้ออกแบบจะกำหนดภารกิจ วิธีการวางแผนกิจกรรมที่จะใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์
5. แนวทางการประเมินผลของรูปแบบ ผู้ออกแบบต้องกำหนดแนวทางในการประเมินผลของรูปแบบ พร้อมทั้งพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินผล
6. เงื่อนไขของรูปแบบ ควรมีการระบุเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการนำรูปแบบไปใช้

สมาน อัสวภูมิ (2550, น. 10) กล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ผู้ออกแบบจะต้องรู้ว่าออกแบบรูปแบบการดำเนินงานเพื่อวัตถุประสงค์ใด หรือเพื่อให้การดำเนินการเกิดผลดีอย่างไรอย่างหนึ่ง ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานของรูปแบบเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รูปแบบนั้นต้องกำหนดว่าอยู่บนฐานความคิดของทฤษฎีและหลักการใด

3. ระบบงานและกลไกของรูปแบบ ต้องออกแบบระบบงานของรูปแบบเพื่อเป็นกลไกในการดำเนินงานของรูปแบบเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักการและบรรลुวัตถุประสงค์ของรูปแบบ โดยการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความสัมพันธ์ และการทำงานร่วมกันของระบบนั้น

4. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ โดยการกำหนดภารกิจ กระบวนการ วิธีการกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

5. แนวการประเมินรูปแบบ การกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการประเมินผลรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบและการประเมินการดำเนินงานเป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่เพียงใด

6. คำอธิบายประกอบรูปแบบ การอธิบายคำศัพท์เฉพาะที่นำมาใช้ในการออกแบบ เพื่อสื่อความที่ตรงกันสำหรับนำรูปแบบไปใช้

7. ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ผู้ออกแบบควรระบุเงื่อนไขเนื่องจากรูปแบบมีข้อจำกัดของตนเอง เพื่อให้การนำรูปแบบไปใช้ประสบผลสำเร็จ มีการระบุข้อระวัง บอกระบบการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบส่วนมาก ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ ที่มีการกำหนดตามแนวคิด ทฤษฎี ที่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) กลไกของรูปแบบ เป็นการกำหนดออกแบบระบบงานในการทำงานร่วมกัน 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เป็นการกำหนดบนฐานของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกัน 4) วิธีการให้ความรู้ โดยกำหนดกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาความรู้ และ 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ เป็นการกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการประเมินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมสำหรับครูในสถาบันการอาชีวศึกษา จึงแบ่งองค์ประกอบของรูปแบบเป็น 4 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง และตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ

3.5 การประเมินคุณภาพของรูปแบบ

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2007, pp 309 - 402) ได้เสนอมาตรฐานการตรวจสอบรูปแบบไว้ดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

2. มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามกรอบต้องการอย่างแท้จริง

ไอซ์เนอร์ (Eisner, 1976, pp. 192-193) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มิได้เป็นการประเมินที่เน้นสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามรูปแบบของการประเมินอิงเป้าหมาย (Goal-based Model) การตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องตามรูปแบบของการประเมินแบบสนองตอบ

2. การประเมินที่เป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมินโดยพัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ซึ่งมีความละเอียดอ่อนและลึกซึ้ง การประเมินต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากการวัดคุณค่าไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใดๆ และจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะองค์ความรู้เฉพาะสาขาวิชานั้น ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นๆ จริง จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น ในวงการอุดมศึกษาจึงนิยมนำเอาแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง

3. การประเมินที่ใช้ตัวบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีดุลยพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่างๆ นั้น จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การประเมินที่ยอมให้ความยืดหยุ่น กระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นไปตามอรรถศาสตร์และความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

กาญจนา วัฒนสุนทร (2550, น. 3-9) ได้เสนอวิธีตรวจสอบหรือประเมินคุณภาพรูปแบบว่า ในการออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบนี้เป็นการตัดสินใจในการกำหนดวิธีการตรวจสอบหรือประเมินความตรงภายในและภายนอกของรูปแบบ วิธีทั่วไปคือแยกข้อมูลที่เป็นเกณฑ์ออกเป็นสองส่วน ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านทฤษฎีและในด้านข้อมูลเชิงประจักษ์จากงานวิจัยที่ผ่านมา ถือเป็นข้อมูลที่นำมาใช้และประเมินความเหมาะสมภายในในลักษณะเป็นเหตุเป็นผล (Logical) นับว่าเป็นการแสดงความตรงภายใน ส่วนความตรงภายนอกต้องประเมินจากข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งต้องอาศัยทฤษฎีเกี่ยวกับตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างช่วยสำหรับการประเมินความตรงทั้งภายในและภายนอกนั้น รูปแบบแต่ละประเภทอาจต้องการการ

ประเมินที่แตกต่างกัน กล่าวคือ อาจต้องการความตรงเพียงเฉพาะประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือต้องการทั้งสองประเภท ความซับซ้อนในการประเมินก็มีความแตกต่างกันไป

สรุปได้ว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นมา ควรใช้วิธีการตรวจสอบหรือทดสอบความเหมาะสมโดยการประเมินในลักษณะต่างๆ การทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์ว่ามีความถูกต้อง สอดคล้อง เหมาะสม ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการนำรูปแบบไปใช้ประโยชน์หรือไม่ ด้วยการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากการวิจัยจำเป็นต้องอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ จะต้องมีการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและความเหมาะสม และมีการตรวจสอบความตรงภายนอกจากผู้รู้รูปแบบ ซึ่งเป็นการตรวจสอบจากข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน คือ มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง

4. บริบทของสถาบันการอาชีวศึกษา

4.1 ข้อมูลพื้นฐาน

สถาบันการอาชีวศึกษา (Vocational Education Institution) เป็นกลุ่มสถาบันของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เปิดการสอนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และปริญญาตรี (ทลบ.) โดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, น. 29) ประกาศกระทรวงให้สถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษารวมกัน เพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงผลิตบุคลากรสายอาชีพ ที่เชี่ยวชาญ ชำนาญงาน เข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยรองรับการศึกษาชั้นสูงระดับปริญญาตรี สถาบันการอาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น สถาบันการอาชีวศึกษา 19 แห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร 4 แห่ง ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงมีสถาบันการศึกษาในสังกัด 2 กลุ่ม สถาบันการอาชีวศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ซึ่งเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีกับวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยอื่นๆ ซึ่งเปิดสอนระดับชั้น ปวช. และ ปวส. เท่านั้น ทั้งนี้ ทุกหลักสูตรที่เปิดสอนใช้กรอบมาตรฐานการศึกษา ดังนี้ ปวช. : มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวส. : มาตรฐาน

คุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปริญญาตรี : มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

4.2 ภารกิจและนโยบายของสถาบันการอาชีวศึกษา

ภารกิจและนโยบาย การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคน อาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555 - 2569 สถาบันการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

4.2.1 ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) รักษาเป้าหมายผู้เรียนในระดับ ปวช. การเพิ่มปริมาณผู้เรียนในระดับ ปวส.
- 2) ลดปัญหาการออกกลางคัน โดยวางเป้าหมายให้ลดลงร้อยละ 5 ด้วยการ ป้องกัน/ดูแลรายบุคคล การวิจัยพัฒนา แก้ปัญหา รายวิทยาลัย/รายสาขาวิชา การวิเคราะห์แก้ปัญหา เจริญระบบ กลุ่มเป้าหมายใน 50 วิทยาลัยที่มีปัญหาการออกกลางคันสูง
- 3) จัดการเรียนการสอนในระดับพื้นที่และภาพรวมตามความต้องการในแต่ละสาขา
- 4) เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าเรียนสายอาชีพด้วยระบบโควตา
- 5) เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนสำคัญต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในเชิงรุก ซึ่งได้แก่ นักเรียน และผู้ปกครอง

4.2.2 ด้านการขยายโอกาสในการเรียนอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

- 1) จัดอาชีวศึกษาครอบคลุมทุกพื้นที่ สาขาอาชีพ การขยายกลุ่มเป้าหมาย
- 2) จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาในรูปแบบกลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มจังหวัดและ กรุงเทพมหานคร รวม ๑๙ สถาบัน และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ภาคละ 1 แห่ง จำนวน 4 แห่ง
- 3) จัดตั้งสถานศึกษาอาชีวะอำเภอในกลุ่มอำเภอชั้นหนึ่ง
- 4) ส่งเสริมการจัดอาชีวะชายแดนใต้สู่สันติสุข ศูนย์ฝึกอบรมอาชีวะ อาชีวะสองระบบ และการจัดหลักสูตรอาชีวะท้องถิ่น และ สนับสนุนทุนการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส
- 5) มุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่เป็นความต้องการของ ตลาดแรงงาน สาขาที่เป็นนโยบายรัฐบาล และการเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการ จัดอาชีวศึกษาเฉพาะทาง อาทิ ปีโตรเคมี การสร้างเกษตรรุ่นใหม่ ครัวไทยสู่ครัวโลก พลังงานทดแทน โลจิสติกส์ รถไฟความเร็วสูง อัญมณียานยนต์ ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ท่องเที่ยว โรงแรม ฯลฯ

6) ขยายกลุ่มเป้าหมายอาชีวะในโรงเรียนการศึกษาระดับพื้นฐาน และอาชีวะเพื่อคนพิการ อาชีวะวัยแรงงาน อาชีวะสูงวัย อาชีวะเพื่อสตรี อบรมระยะสั้น ตลาดนัดอาชีพ ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อต่อยอดและพัฒนาทักษะทั้ง Upgrade Skills และ Re Skills ร่วมจัดอาชีวศึกษาในสถานพินิจ เรือนจำ ค่ายทหาร และ อปท. ฯลฯ

7) สนับสนุนให้หน่วยงาน/องค์กร ร่วมจัดอาชีวศึกษาซึ่งได้แก่สถานประกอบการ อปท. และภาคเอกชนจากสาขาอาชีพต่างๆ ฯลฯ

8) จัดอาชีวะทางเลือก อาชีวะทนายท วิทยาลัยอาชีวศึกษารัฐานวิทยาศาสตร์ อาชีวะอินเตอร์ และอาชีวะเทียบโอนประสบการณ์

9) เพิ่มช่องทางการเรียนอาชีวศึกษาด้วย อาชีวะทางไกล และเครือข่ายวิทยุเพื่อการศึกษาและพัฒนาอาชีพ (R-radio network)

4.2.3 ยกระดับคุณภาพการจัดอาชีวศึกษา

1) ระดับสถานศึกษา และระดับห้องเรียน ส่งเสริมคุณภาพและสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัด อาชีวศึกษาโดย – พัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Constructionism, Project Based Learning Authentic Assessment การเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์จากการเรียนในสถานที่จริง สถานการณ์จริง อาทิ Fix It Center และกรณีศึกษา - พัฒนาระบบนิเทศ การจัดการความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์จากครูรุ่นพี่สู่ครูรุ่นใหม่ (นิเทศภายใน) และการนิเทศทางไกล สร้างความเข้มแข็งการประกันคุณภาพภายใน สนับสนุนให้ทุกวิทยาลัย ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกระดับดีมาก และ เตรียมพร้อมรับการประเมินระดับสากล ยกระดับคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้เป็นตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ตามความ ต้องการของพื้นที่และบริการ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ อาทิ คนพิการ วัยทำงาน สูงวัย สตรี ฯลฯ ใช้ ICT เพื่อการเรียนการสอน สนับสนุนความพร้อมในด้าน Hardware สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการประกวดสื่อ สื่อออนไลน์ และจัดตั้งวิทยาลัยต้นแบบ การใช้ ICT เพื่อการเรียนการสอน พัฒนาครู สร้างเครือข่ายครู Social Media และ Network สนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ จัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุฝึก อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ทันสมัยและเพียงพอ

2) ระดับผู้เรียน ยกระดับความสามารถของผู้เรียนเพื่อให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษา มีขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งสมรรถนะหลัก (Core Competency) และสมรรถนะการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่ (Function Competency) โดยใช้ V-NET การประเมินด้าน มาตรฐานวิชาชีพ และการประเมินระดับห้องเรียน สร้างเสริมทักษะอาชีพในอนาคตด้วยกิจกรรมองค์การวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วิถีประชาธิปไตย ความมีวินัย เสริมสร้างทักษะชีวิต ความสามารถด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ การเป็นผู้ประกอบการ พัฒนา ทักษะการคิดบนพื้นฐาน Competency

Based Technology Based Green Technology และ Creative economy รวมทั้งการ แก้ปัญหาด้าน พหุติกรรม และการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ อาทิสุขภาพบุรุษอาชีพะ ลูกเสือ กีฬา และการป้องกัน แก้ไขการทะเลาะวิวาท

3) เตรียมผู้เรียนสู่การเป็นประชาคม ASEAN โดยการเพิ่มจำนวนสถานศึกษา English Program (EP) Mini English Program (MEP) ทุกจังหวัด ใช้หลักสูตร สื่อต่างประเทศ สนับสนุนการฝึกงานต่างประเทศบริษัทต่างประเทศและในประเทศ ยกกระดับทักษะด้าน ภาษาอังกฤษในงานอาชีพ ส่งเสริม การเรียนรู้ภาษาประเทศ จัดระบบ Sister School ทุกประเทศใน ASEAN

4.2.4 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

1) ด้านบริหารทั่วไป ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่ Web Portal E-office และ Data based รวมทั้งการปรับภาพลักษณ์เชิงบวก

2) ด้านงบประมาณใช้แนวทาง Strategic Performance, Based Budgeting: SPBB และ Formula Funding โดยการจัด งบประมาณตามความจำเป็นพื้นฐาน ความเสมอภาค และ ตามนโยบายการกระจายอำนาจจัดซื้อจัดจ้าง จัดหางบประมาณค่าสาธารณูปโภค และค่าจ้างครูให้ เพียงพอ

3) ด้านบริหารงานบุคคล สร้างเครือข่ายครู สมาคมวิชาชีพ จัดหาลูกจ้าง พนักงานราชการให้เพียงพอ รวมทั้งการพัฒนา ระบบ บริหารงานบุคคลของสถาบันการอาชีวศึกษา

4) ด้านการสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการจัดอาชีวศึกษา ดังนี้ องค์กร สมาคมวิชาชีพ สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม สถานประกอบการ ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การฝึกงาน ฯลฯ ประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในกลุ่มอาเซียน องค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ VOCTECH CPSC APACC SEARCA และ UNIVOC ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคของโลก ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน อิสราเอล ญี่ปุ่น เดนมาร์ก เยอรมนี ฯลฯ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยใน 3 ประเด็น คือ 1) งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะทางการวิจัย 2) งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ และ 3) งานวิจัยเกี่ยวกับการเสริมพลัง ขอนำเสนอในแต่ละประเด็น ดังนี้

5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะทางการวิจัย

เชาวรัตน์ เตมียกุล (2552) วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย 3) ประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย 4) หาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยตามเกณฑ์ 80/80 5) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย 6) ศึกษาดัชนีประสิทธิผล (EI) ของการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย 7) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย 8) ศึกษาเจตคติทางการวิจัยของครูหลังการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย และ 9) ประเมินผลงานวิจัยของครุณักวิจัยเครือข่าย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของอาชีวศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษา จำนวน 5 แห่ง โดยมีข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนจำนวน 212 คน และได้อาสาสมัครเข้าร่วมเป็นนักวิจัยเครือข่ายพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย จำนวน 42 คน ซึ่งกำหนดให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย การดำเนินการวิจัยมี 9 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษากรอบแนวคิดและออกแบบกระบวนการวิจัย 2) การศึกษาและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครู 3) การพัฒนาระบบเครือข่ายการวิจัย 4) การพัฒนาชุดฝึกอบรมการวิจัย 5) การพัฒนาระบบที่ปรึกษาการวิจัย 6) การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย 7) การดำเนินการฝึกอบรมการวิจัย 8) การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครู และ 9) การสรุปและนำเสนอผลงานวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า 1) ครุณักวิจัยเครือข่ายมีความต้องการสมรรถนะทางการวิจัยในระดับมาก 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครูประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ ระบบเครือข่ายการวิจัย ระบบฝึกอบรมการวิจัย และระบบที่ปรึกษาการวิจัย 3) ชุดฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีคุณภาพอยู่ในระดับดี 4) คะแนนทดสอบระหว่างการฝึกอบรม ซึ่งแสดงประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) มีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 84.99 และคะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรม ซึ่งประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.40 ดังนั้นประสิทธิภาพ E_1/E_2 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 5) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ดัชนีประสิทธิผล (E_1) มีค่า เท่ากับ 0.68 ซึ่งสูงกว่า 0.50 ที่กำหนดไว้ 7) ครุณักวิจัยเครือข่ายมีความพึงพอใจต่อการ

พัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อยู่ในระดับพึงพอใจมาก 8) หลังการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัย ครูนักวิจัยเครือข่ายมีเจตคติเชิงบวกต่อการวิจัยโดยมีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย และ 9) ผลงานวิจัยของครูที่ประเมินโดยตนเองอยู่ในระดับดีมาก แต่ผลการประเมินโดยวิทยากรอยู่ในระดับดี

สมชาย พริ้งพัฒนพงษ์, นิวัฒน์ อมาตยกุล และ ปนรรฐพร จงประเสริฐยิ่ง (2557) วิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ในพระอุปถัมภ์ฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน 2) ศึกษาความต้องการ / สิ่งที่จะช่วยเสริมประสิทธิภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน และ 3) สร้างกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูผู้สอน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 25 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ 1) ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน ซึ่งมีประเด็นคำถามที่เกี่ยวเนื่องกับความคิดเห็นต่อปัญหาอุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน 2) ความต้องการของครูผู้สอน สิ่งจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน และ 3) การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการวิจัยของครูผู้สอนคือ การมีความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัยไม่เพียงพอ แรงจูงใจในการทำวิจัยไม่ชัดเจน การไม่ติดตามทวงถามเรื่องการทำบันทึกหลังการสอน และ 2) ความต้องการ / สิ่งที่จะช่วยเสริมประสิทธิภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน คือ การพัฒนาความรู้และทักษะด้านการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยที่สามารถให้คำปรึกษาด้านการวิจัยได้ มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานวิจัย เอกสารตำรางานวิจัยที่ทันสมัย ความสะดวกด้านเทคโนโลยี ทุนในการวิจัย และ 3) สร้างกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน ใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้งรางวัลค่าตอบแทนให้ชัดเจน จัดหาเอกสาร ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกให้ และตั้งคลินิกวิจัยโดยจัดหาผู้เชี่ยวชาญ/วิทยากรด้านการวิจัยให้

อรอุมา รุ่งเรืองวณิชกุล (2556) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 2 2) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 2 การดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สร้างและ

พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัย โดยการหาสมรรถนะครูนักวิจัยจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการวิจัยของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 370 คน จากนั้นนำมาสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ส่วน ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ หลักการของรูปแบบ ลักษณะสำคัญของรูปแบบ วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ และสภาพ่งชี้การบรรลุเป้าหมาย ขั้นตอน ที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการ กระบวนการเรียนรู้ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม และขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินคุณภาพของรูปแบบจากการทดลองใช้ โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียนๆ ละ 6 คน รวม 30 คน ซึ่งได้มาจากสุ่มแบบแบ่งชั้น

ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะครูนักวิจัยประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจการวิจัย ด้านจิตวิจัย และด้านทักษะปฏิบัติการวิจัย ส่วนรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัย ที่ชื่อว่า SMART มี 5 องค์ประกอบ คือ ความเป็นตัวของตัวเอง (Self Autonomy) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation Building) เอื้ออำนวยการเรียนรู้ (Access Facilitator) ลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบ (Respond to Authentic System) การพบกลุ่มติดตาม (Team Meeting and Reflection) 2) รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการ กระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบ ในระดับมากถึงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.20 ถึง 4.80) และจากการตรวจสอบคุณภาพกับสถานศึกษานำร่องกับกลุ่มตัวอย่าง 10 คนก่อนนำไปใช้จริง พบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัย 3) ผลการทดลองใช้และประเมินคุณภาพรูปแบบ พบว่า (1) สมรรถนะครูนักวิจัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการการเรียนรู้ในระดับมาก

จากรูวรรณ ศิลปะรัตน์ (2548) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเสริมพลังการทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นนักวิจัยของครูอนุบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาศักยภาพการเป็นนักวิจัยของครูอนุบาล 2) สร้างรูปแบบการเสริมพลังการทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นนักวิจัยของครูอนุบาล และ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบเสริมพลังการทำงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นนักวิจัยของครูอนุบาล กลุ่มตัวอย่างคือ ครูอนุบาล จำนวน 30 คน การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3

ตอน คือ 1) การสร้างและการพัฒนารูปแบบเสริมพลังการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การหาศักยภาพการเป็นนักวิจัยของครูอนุบาลโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบและเอกสารคู่มือการใช้รูปแบบ โดยกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบของรูปแบบ เนื้อหาสาระและหน่วยการเรียนรู้ สร้างเครื่องมือการประเมินผลและสร้างเอกสารคู่มือการใช้รูปแบบ 2) การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ โดยใช้เครื่องมือประเมินคุณภาพของรูปแบบแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบ และ 3) การทดลองใช้รูปแบบเสริมพลังการทำงาน และการประเมินคุณภาพของรูปแบบจากการทดลองใช้ โดยนำรูปแบบไปทดลองฝึกอบรมครูอนุบาลผู้ทำหน้าที่สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 6 คน รวม 30 คน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ศักยภาพการเป็นนักวิจัยของครูอนุบาล ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ด้านการคิด ด้านการรู้จักและเข้าใจตนเอง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการสื่อสาร 2) รูปแบบการเสริมพลังการทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นนักวิจัยของครูอนุบาล มีลักษณะ 4 ประการ คือ 1) ส่งเสริมให้ครูรู้จักและเข้าใจตนเอง 2) สร้างทีมและทำงานเป็นทีม 3) เรียนรู้และพัฒนาตนเองด้วยการลงมือทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยตนเอง และ 4) สะท้อนคิดการเรียนรู้ของตนเอง โดยมีขั้นตอนจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอนคือ ขั้นประสบการณ์ ขั้นนำเสนอ ขั้นอภิปรายและสรุป และขั้นสะท้อนคิด 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบเสริมพลังการทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นนักวิจัยของครูอนุบาล พบว่า ครูอนุบาลมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับศักยภาพการเป็นนักวิจัยทุกด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการเสริมพลังการทำงานในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการประเมินตามสภาพจริง พบว่า ครูอนุบาลมีศักยภาพการเป็นนักวิจัยทุกด้านและมีความสามารถเสริมพลังการทำงานในตนเองสอดคล้องกับการรับรู้ตนเอง

สุทธิพร สายทอง (2562) วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐกลุ่มภาคเหนือตอนบน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลุ่มภาคเหนือตอนบน 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลุ่มภาคเหนือตอนบน การดำเนินการแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษา

สภาพทั่วไปของสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพทั่วไปของสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเพื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศโดยใช้คอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต และการเขียนรายงานการวิจัย อยู่ในระดับมากสำหรับสมรรถนะการวิจัยด้านทัศนคติของอาจารย์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การทำวิจัยช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่และมีความเข้าใจในการทำวิจัยว่า มีความสำคัญอย่างมากเห็นสมควรที่คณาจารย์ทุกท่านต้องทำวิจัยอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะการวิจัยด้านความรู้ของอาจารย์ พบว่า ด้านแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า หน่วยงานมีการประกาศเป็นนโยบายให้อาจารย์ทำวิจัยและนำไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และหน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์เรื่องการขอทุนวิจัยในแต่ละปีให้ทั่วถึง มีการจัดสรรเงินทุนให้อาจารย์เพื่อทำวิจัยอยู่ในระดับมากเช่นกัน 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเพื่อสร้างความรู้แก่อาจารย์ พบว่า มหาวิทยาลัยที่ได้รับยอมรับว่ามีคุณภาพสูงส่วนหนึ่งเป็นเพราะการบริหารจัดการวิจัยที่มีคุณภาพ ควรจัดให้มีกลไกของระบบช่วยเหลือ จากระบบพี่เลี้ยงหรือระบบที่ปรึกษา คอยให้คำแนะนำ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยเพื่อสร้างทัศนคติแก่อาจารย์ พบว่า ควรสร้างความตระหนักรู้แก่การทำวิจัยของอาจารย์ ควรสร้างค่านิยมในการทำวิจัยแก่อาจารย์ อาจารย์มหาวิทยาลัยจะต้องมุ่งวิจัยอย่างมีทิศทางและต้องทุ่มเทเอาใจใส่ในแนวทางการวิจัยนั้นอย่างจริงจัง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเพื่อสร้างแรงจูงใจแก่อาจารย์ พบว่า ปัจจัยสาเหตุความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับอาจารย์สิ่งสำคัญอันดับแรกคือการกำหนดแนวทางการพัฒนางานวิจัย คือการศึกษากรอบแนวคิด นโยบาย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ของประเทศและทิศทางการสนับสนุนงานวิจัยของหน่วยงานให้ชัดเจน

พิมพ์วิณี สุวรรณโณ (2560) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาครใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาครใต้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการวิจัย ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาครใต้ 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 560 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามสมรรถนะการวิจัยของอาจารย์ สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการประเมิน

สมรรถนะการวิจัย ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ
 ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการประเมินกับอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เครื่องมือที่ใช้
 ได้แก่ แบบทดสอบความรู้การวิจัย แบบประเมินความรู้การวิจัย แบบประเมินทักษะการวิจัย แบบ
 ประเมินคุณลักษณะและแรงจูงใจ แบบประเมินข้อเสนอโครงการวิจัย และแบบประเมินคุณภาพ
 ผลงานวิจัย ตรวจสอบความตรงเชิงจำแนกของรูปแบบการประเมินด้วยการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม
 และขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการประเมินสมรรถนะการวิจัยตามเกณฑ์การประเมินอภิमान
 ของ Stufflebeam (2001) สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่า
 ที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า 1) โครงสร้างสมรรถนะการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 ภาครใต้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้การวิจัย ทักษะการวิจัย และบุคลิกลักษณะและ
 แรงจูงใจ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติวัดความกลมกลืนผ่าน
 เกณฑ์ทุกตัว รูปแบบการประเมินสมรรถนะการวิจัยที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ
 คือ วัตถุประสงค์การประเมิน สิ่งที่มีประเมิน ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน ผู้ทำการประเมิน
 วิธีการประเมิน ระยะเวลาในการประเมิน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ รูปแบบมีความเหมาะสม
 และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก 2) ผลการนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง พบว่า รูปแบบ
 สามารถจำแนกกลุ่มอาจารย์ที่มีประสบการณ์การวิจัยและกลุ่มอาจารย์ที่ไม่มีประสบการณ์การวิจัย
 ได้โดยให้ค่าความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มได้ร้อยละ 100 ตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ คือ ความรู้การวิจัยตามสมการ $Z_y = .800 (Z_{KN}) + .764 (Z_{SN})$ แสดงว่ารูปแบบการ
 ประเมินมีความตรงเชิงจำแนก และมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินของ
 Stufflebeam อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรสิทธิ์ สิทธิอมร (2559) วิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาด้วย
 การเสริมสร้างพลังและการรับรู้ความสามารถของตน สำหรับครูมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์
 เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาสำหรับครูมัธยมศึกษา 2)
 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาสำหรับครูมัธยมศึกษา 3)
 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาด้วยการเสริมสร้างพลังและการรับรู้
 ความสามารถของตนสำหรับครูมัธยมศึกษา 4) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้าน
 การวิจัยและพัฒนาด้วยการเสริมสร้างพลังและการรับรู้ความสามารถ ของตนสำหรับครู
 มัธยมศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับ 4.1) การเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนา ก่อนและ
 หลังการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาด้วยการเสริมสร้างพลังและการรับรู้
 ความสามารถของตนสำหรับครูมัธยมศึกษา และ 4.2) การเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถของ

ตนด้านการวิจัยและพัฒนา ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนา ด้วยการเสริมสร้างพลังและการรับรู้ความสามารถของตน สำหรับครูมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็น ครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่สมัครใจเข้าร่วมการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนา จำนวน 24 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดสมรรถนะด้านความรู้การวิจัยและพัฒนา ของครู แบบวัดสมรรถนะด้านทักษะการวิจัยและพัฒนาของครู แบบวัดสมรรถนะด้านเจตคติการวิจัยและพัฒนาของครู และแบบวัดความสามารถของตนด้านการวิจัยและพัฒนาของครู สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์กรประกอบสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาของครูมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยมีมิติด้านความรู้ 13 ตัวบ่งชี้ มิติด้านทักษะ 12 ตัวบ่งชี้ และมิติด้านเจตคติ 12 ตัวบ่งชี้ 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาของครู เรียงลำดับใน 3 องค์กรประกอบ ได้แก่ ด้านเจตคติ ด้านความรู้ และด้านทักษะ 3) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาด้วยการเสริมสร้างพลังและการรับรู้ความสามารถของตน สำหรับครูมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์กรประกอบ ได้แก่ (1) ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ (2) ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน (3) หลักการของรูปแบบ (4) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ (5) เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนา (6) ขั้นตอนการพัฒนาของรูปแบบ และ (7) การวัดและประเมินผล และ 4) ผลการใช้รูปแบบ พบว่า 4.1) สมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาของครูหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ 4.2) การรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยและพัฒนาของครูหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประทีนทิพย์ พรไชยา (2561) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 2) พัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 และ 3) ประเมินการใช้รูปแบบการสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา จาก 45 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 3) แบบประเมินรูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนที่หนึ่งเก็บข้อมูลจาก

แบบสอบถามสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ส่วนที่สอง เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ส่วนที่สามเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ส่วนที่สี่เก็บข้อมูลจากการประเมินรูปแบบการสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการพรรณวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 23 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 2) การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 23 มีแนวทางการพัฒนารูปแบบตามขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ ขั้นตอนการนำไปทดลองใช้ และขั้นตอนการประเมินรูปแบบ มีแนวทางการดำเนินการ การเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนให้ครู โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการตามขั้นตอนการเสริมสร้างสมรรถนะ 6 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความตระหนักการสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน การวางแผนการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน การนิเทศให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน และการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครู 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างเสริมให้มีความตั้งใจที่จะทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการแนวคิดทฤษฎีการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการแนวความคิดทฤษฎีการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านสถานศึกษามีนโยบายและการสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ครูมีสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ครูสามารถกำหนดปัญหาหรือประเด็นปัญหาได้ตรงประเด็น 2) ครูสามารถศึกษาข้อมูลเบื้องต้น บรรยายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาได้ 3) ครูสามารถวางแผนปฏิบัติ กำหนดทางเลือกหลากหลาย 4) ครูสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 5) ครูสามารถทดลอง รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยได้ 6) ครูสามารถเขียนรายงานการวิจัยได้ และจากการสนทนากลุ่ม ในประเด็นพิจารณา 4 ด้าน 18 ประเด็น ผลการพิจารณาลงมติเห็นชอบของผู้เข้าร่วมประชุม มีฉันทามติรวมทั้งหมด 18 ประเด็น ในทุกด้านและทุกประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 และมีผลการศึกษาสภาพสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 23 หลังการใช้รูปแบบ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3) ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 23 ในภาพรวม รูปแบบมีความเหมาะสม มีความสอดคล้อง มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานวิจัยของครูนั้น พบว่า จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัย มีความรู้ลึกที่ดีต่อการวิจัย และมีทักษะในการทำวิจัย สรุปได้ว่าสมรรถนะในการวิจัยมี 3 ด้าน คือ 1) สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย 2) สมรรถนะด้านเจตคติต่อการวิจัย และ 3) สมรรถนะด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย

5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ

พิจิตรา ทีสุกะ (2556) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน วิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน วิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ 2) การออกแบบและพัฒนา 3) การนำไปใช้ และ 4) การประเมินผล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครูปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร 2) แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน ใช้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และการตรวจสอบความเข้าใจในการเรียนรู้ โดยมีสาระการสอน 4 ประเด็น ได้แก่ การวางแผนหลักสูตร การออกแบบหลักสูตร การจัดระบบหลักสูตร และการประเมินหลักสูตร โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ (E_1) 80.00 และ ประสิทธิภาพของผลผลิต ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ (E_2) 83.56 2) ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน พบว่า ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการทดลองใช้รูปแบบนักศึกษาวิชาชีพครูมีความรู้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ 3) ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของนักศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับสูงมาก 4) ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วยมากทุกด้าน ส่วนสาระที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากที่สุดคือ การ

ใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนให้เกิด องค์ความรู้ด้วยตนเอง รองลงมาคือการส่งเสริมให้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สวัสดิ์ชัย ศรีพนมธนากร (2550) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินเสริมพลังสำหรับการประเมินระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการและผลการดำเนินงานประเมินเสริมพลัง 2) ประเมินการดำเนินงาน ประเมินเสริมพลัง 3) สังเคราะห์รูปแบบการประเมินเสริมพลัง รวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมการสัมภาษณ์ อย่างไม่เป็นทางการ และการใช้แบบประเมินงานประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิเคราะห์สรุปอุปนัย

ผลการวิจัย พบว่า 1) การประเมินเสริมพลังเปิดโอกาสให้คณะครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์มีส่วนร่วมและร่วมมือกันสะท้อนและปรับปรุงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของคณะครูในโรงเรียน 2) ผลการประเมินการดำเนินงาน ประเมินเสริมพลัง ทุกรายการตามมาตรฐานการประเมินด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และมาตรฐานการประเมินตามหลักปฏิบัติการประเมินเสริมพลังอยู่ในระดับดีถึงดีเยี่ยม 3) รูปแบบการประเมิน แบบเสริมพลังสำหรับการประเมินระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นความสัมพันธ์ของ 6 องค์ประกอบ คือ ข้อตกลงเบื้องต้น บริบท นิยามคุณค่า จุดมุ่งหมาย และวิธีการประเมินที่ร่วมกันอธิบายแนวทางการประเมินเสริมพลัง

นิยม กิমানุวัฒน์ (2559) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 2) ประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน และ 3) เปรียบเทียบกระบวนการคิดเชิงระบบก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 42 จำนวน 33 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินพฤติกรรมกระบวนการคิดเชิงระบบ 4) แบบวัดกระบวนการคิดเชิงระบบ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ประสิทธิภาพ และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) ได้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมนำเสนอเป็น 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 นำเสนอสถานการณ์ ขั้นที่ 2 พัฒนาแนวทางการคิด

ขั้นที่ 3 พิจารณาปัญหา ขั้นที่ 4 สนทนาแลกเปลี่ยน ขั้นที่ 5 เรียนรู้ผลงานกลุ่ม ขั้นที่ 6 สรุปร่วมกัน (2) ระบบทางสังคม (3) หลักการตอบสนอง และ 4) ระบบที่นำมาสนับสนุน 2) รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.15/85.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 3) กระบวนการคิดเชิงระบบของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบการสอนมีคะแนนสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาธิตา สกฤตรัตนกุลชัย (2553) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอทางสถาปัตยกรรมโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ลักษณะการเรียนการสอนและวิธีประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอทางสถาปัตยกรรมของผู้สอน 2) พัฒนาสมรรถนะในการประเมินของผู้สอนโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และ 3) สังเคราะห์และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินจากผลการปฏิบัติงานการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอทางสถาปัตยกรรมของผู้สอน การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาลักษณะการเรียนการสอนและวิธีประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอ โดยสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน จำนวน 5 สถาบัน ตามความพร้อมและสมัครใจ ระยะที่ 2 พัฒนาสมรรถนะในการประเมินของผู้สอนโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ด้วยการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ผู้สอนของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบสตูดิโอ และระยะที่ 3 พัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอโดยการสังเคราะห์รูปแบบการประเมินและการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินจากผลการปฏิบัติงานการประเมิน การเรียนการสอนแบบสตูดิโอทางสถาปัตยกรรม

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินรูปแบบการเรียนการสอนแบบสตูดิโอจำแนกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ การประเมินความก้าวหน้าและการประเมินลักษณะการเรียนการสอน และวิธีการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอของครูผู้สอนทางสถาปัตยกรรมไม่มีความแตกต่างกันมาก 2) การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ มาประยุกต์ใช้สำหรับพัฒนาสมรรถนะในการประเมินของครูผู้สอนผ่านการออกแบบรูปแบบการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอ พบว่ามีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้สอนในหลายระดับ และ 3) รูปแบบการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอประกอบด้วย การประเมินความก้าวหน้า 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนที่เน้นวิธีเชิงระบบ รูปแบบการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนที่เน้นวิธีเชิงธรรมชาติ และรูปแบบการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ประจวบ หนูเลี้ยง (2556) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของจังหวัดพัทลุง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม 2) พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และ 3) ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง แบ่งเป็น 7 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารส่วนกลาง จำนวน 1 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ จำนวน 7 คน กลุ่มที่ 3 นักวิชาการ จำนวน 1 คน กลุ่มที่ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน กลุ่มที่ 5 ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 6 บุคลากรอื่น จำนวน 3 คน และกลุ่มที่ 7 พระภิกษุ จำนวน 1 รูป การดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อกำหนดเป็นกรอบการวิจัย 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิค เดลฟาย 3) ประเมินรูปแบบที่พัฒนาจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มและแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่าการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมควรมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินการ การร่วมติดตาม การร่วมประเมินผล และการร่วมในผลประโยชน์ 2) ผลของการพัฒนารูปแบบเป็นรูปแบบที่ต้องดำเนินการเป็นกระบวนการขั้นตอนตามองค์ประกอบ 6 ด้าน แต่ละด้านมีขั้นตอนกระบวนการ ด้านละ 6 ขั้นตอนย่อย 3) ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ผ่องศรี แก้วชูเสน (2555) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และ 2) ประเมินผลการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ประกอบด้วยองค์ประกอบการประกันคุณภาพ 2 มิติ คือ มิติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมิติการประเมินแบบเสริมพลัง มิติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบ่งเป็น 7 ชั้น คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ การรายงานผลการประเมินและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มิติการประเมินแบบเสริมพลัง แบ่งเป็น 4 ชั้นคือ การ

รวบรวมข้อมูล การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การพัฒนากลยุทธ์ และการจัดหาหลักฐานแสดง ความก้าวหน้าโดยการประเมินแบบ เสริมพลังใช้ยุทธวิธีในการดำเนินการ คือ การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การอำนวยความสะดวก การสร้างความกระจำ และการให้เสรีภาพในการตัดสินใจ ปฏิบัติ และ 2) ผลการประเมินการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้ การประเมินแบบเสริมพลัง โดยภาพรวมมีคุณภาพในระดับมาก ทั้งด้านความเป็นประโยชน์ ความ เป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ พบว่า จะต้องมีการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดกรอบการจัดทำรูปแบบ สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบ มีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนารูปแบบโดยการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสภาพปัญหาในการ ดำเนินการในปัจจุบัน และ 2) การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ

5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการเสริมพลัง

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2559) วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในการ ทำวิจัยในชั้นเรียน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนากลยุทธ์การเสริมสร้างพลังอำนาจ ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง การดำเนินการ 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผล ต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู จากครูจำนวน 293 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ขั้นตอนที่ 2 การ กำหนดกลยุทธ์การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ขั้นตอนที่ 3 การนำกลยุทธ์การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในการทำ วิจัยในชั้นเรียนไปทดลองใช้โดยคัดเลือกกรณีศึกษาโรงเรียนมียินดีเข้าร่วมโครงการ จำนวน 4 โรง เรียน ศึกษาผลการทดลองใช้โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลัง การทดลองใช้กลยุทธ์ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินกลยุทธ์การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในการทำวิจัย ในชั้นเรียน โดยการประเมิน ความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้ด้วยแบบสอบถาม เก็บ รวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 215 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ระดับนโยบาย ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 สร้างความตระหนักในการทำวิจัยในชั้นเรียน กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาสมรรถนะครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการจัดการงานวิจัยในชั้นเรียน กลยุทธ์ที่ 4 ใช้การจัดการความรู้เป็นฐานในการขับเคลื่อนการวิจัยในชั้นเรียน กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาเครือข่ายการวิจัยในชั้นเรียนกับหน่วยงานภายนอก ผลการนำกลยุทธ์ไปทดลองใช้พบว่า พฤติกรรมครูก่อนและหลังการใช้กลยุทธ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการประเมิน ความเป็นไปได้ของการนำกลยุทธ์ไปใช้ พบว่า กลยุทธ์ทั้ง 5 มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

สุดหทัย รุจิรัตน์ (2559) วิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา 2) เพื่อประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา และ 3) เพื่อขยายผลรูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 4 คน ได้มาด้วยความสมัครใจ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่เรียนกับครูผู้สอนทั้ง 4 คนละ 1 ห้อง รวมจำนวนนักเรียน 191 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู แบบประเมินตนเองของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับรูปแบบ แบบประเมินการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบในการพัฒนา มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเสริมพลัง การวัดและประเมินผล และปัจจัยสนับสนุนในการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งคุณภาพของรูปแบบมีคุณภาพสามารถนำไปพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูได้ 2) ประสิทธิภาพของรูปแบบ พบว่า (1) ครูผู้สอนมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่ในระดับมาก มีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขสูงขึ้น และเห็นว่ารูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขมีความเหมาะสม (2) นักเรียนมีพัฒนาการของการเรียนรู้อย่างมีความสุขสูงขึ้น 3) ผลการขยายผลรูปแบบ พบว่า (1) ครูผู้สอนมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่ในระดับมาก มีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้

ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขสูงขึ้น และเห็นว่ารูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ของครู ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขมีความเหมาะสม (2) นักเรียนมี พัฒนาการของการเรียนรู้อย่างมีความสุขสูงขึ้น

มณีนรีตนา โนนห้าวรอ (2557) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินแบบเสริมพลังเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูประจำการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจ 2) เพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และ 3) ศึกษาผลการดำเนินงานตามรูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจ การดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยศึกษา สภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาตนเอง ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อ เพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยสร้างกรอบแนวคิดและโครงสร้างรูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจ และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการดำเนินงานตามรูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจที่พัฒนาขึ้น โดยนำรูปแบบฝึกรอบรมให้กับครูและประเมินการใช้รูปแบบ

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การนำเข้าสู่กระบวนการฝึกรอบรม การดำเนินการอบรม และการติดตามการดำเนินการของการประเมินเสริมพลังอำนาจ 2) การประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ แนวคิดและหลักการพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง เนื้อหากิจกรรมประเมินเสริมพลังอำนาจ กระบวนการจัดกิจกรรมฝึกรอบรมประเมินเสริมพลังอำนาจ และการประเมินผล และ 3) ครูมีคะแนนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาหลังการฝึกรอบรมมากกว่าก่อนการฝึกรอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีคะแนนความสามารถในการเสริมพลังอำนาจการทำงานในตนเองหลังการฝึกรอบรมมากกว่าก่อนการฝึกรอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รูปแบบการประเมินมี ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมาก

ศักดิ์ดา คำใส (2557) วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการเสริมพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) พัฒนาโปรแกรมการเสริมพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน

120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และแบบบันทึกการประชุม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในภาพรวมและรายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างพลังอำนาจ ทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ในทางตรงกันข้ามสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมและรายด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โปรแกรม ๔ ประกอบด้วย (1) หลักการและเหตุผล (2) วัตถุประสงค์และเป้าหมาย (3) เนื้อหาในการพัฒนา/อบรมครู ซึ่งมี 6 ด้าน ได้แก่ การปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร การสร้างระบบการทำงาน การสร้างความร่วมมือในการทำงาน การสร้างบรรยากาศการทำงาน การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และการสร้างวัฒนธรรมในการทำงาน (4) วิธีการพัฒนา/อบรมครู ใช้กระบวนการแทรกเสริม 3 โมดูล ได้แก่ การประชุมเพื่อสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม การประชุมวินิจฉัยสภาพการณ์ และการประชุมเพื่อสร้างทีมแก้ไขปัญหา (5) การประเมินผลโปรแกรม 3) ผลการประเมินการใช้โปรแกรมในโรงเรียน พบว่า หลังการใช้โปรแกรม ๔ ทีมงานครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 มีพฤติกรรมทำงานเป็นทีมมากขึ้นกว่าก่อนการทดลองใช้โปรแกรม ๔ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูมีความพึงพอใจต่อโปรแกรม ๔ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการเสริมพลัง พบว่า การเสริมพลังจะต้องมีการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบที่สะท้อนการเสริมพลัง โดยการประเมินตนเอง การนำสู่กระบวนการจัดกิจกรรมฝึกอบรม การติดตามให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สรุปได้ว่า การเสริมพลังมีการดำเนินการใน 3 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 3) การวางแผนสำหรับอนาคต

5.4 งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการวิจัย

กัญญาวิรุ้ สมนึก (2557) วิจัยเรื่อง ปัจจัยในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และเปรียบเทียบปัจจัยในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประชากร ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 407 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า คำถามเกี่ยวกับปัจจัยในการวิจัย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน

คุณลักษณะผู้วิจัย 2) ด้านแรงจูงใจในการทำวิจัย 3) ด้านคุณลักษณะของมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อการ
 ทำวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์คำร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การ
 ทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล
 สงครามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะและด้าน
 แรงจูงใจในการทำวิจัย อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านคุณลักษณะของมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย
 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านคุณลักษณะผู้วิจัย พบว่า การมีภาระงานสอน
 และงานธุรการอื่น ๆ มาก ส่งผลต่อการทำวิจัยในระดับมากที่สุด ส่วนด้านแรงจูงใจในการทำวิจัย
 พบว่า ผลงานวิจัยสามารถใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ ได้ส่งผลต่อการทำวิจัยในระดับ
 มากที่สุด และด้านคุณลักษณะของมหาวิทยาลัยที่เอื้อการทำวิจัย พบว่า กลไกการประกันคุณภาพ
 การศึกษามีส่วนผลักดันให้อาจารย์ทำวิจัยเพิ่มขึ้นในระดับมากที่สุด สำหรับผลการเปรียบเทียบ
 ปัจจัยในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่าอาจารย์มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏพิบูลสงคราม ที่มีเพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ระยะเวลาที่ทำงาน
 ในมหาวิทยาลัยต่างกัน มีปัจจัยในการทำวิจัยไม่แตกต่างกัน ส่วนอาจารย์ที่มีอายุ และคณะที่
 สังกัดที่ต่างกัน มีปัจจัยในการทำวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภควรรณ สีสวย (2554) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยไม่แล้วเสร็จตาม
 ระยะเวลาที่กำหนดของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
 พระนครเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่
 กำหนดของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า รวบรวมข้อมูลโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
 หัวหน้าโครงการวิจัยตามหน่วยงานที่สังกัด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ
 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด
 ของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ปัจจัยด้านผู้ทำวิจัยในภาพรวมอยู่ใน
 ระดับความสำคัญปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความสำคัญ
 มาก ได้แก่ ภาระงานประจำมาก รองลงมาคือ ไม่สามารถจัดสรรเวลาในการทำวิจัยได้ตามที่
 กำหนด และหาผู้ช่วยวิจัยที่มีคุณภาพยาก ปัจจัยด้านงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับ
 ความสำคัญปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ อัตรา
 ค่าตอบแทนผู้ช่วยวิจัยค่อนข้างต่ำ รองลงมาคือ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ และจำนวน
 งบประมาณที่ทางคณะให้ยืมไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ปัจจัยด้านสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่

เกี่ยวข้องในการทำวิจัย ในภาพรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความทันสมัยของอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการทำวิจัย รองลงมาคือ สถานที่ในการทำวิจัย มีไม่เพียงพอ เช่น ห้องปฏิบัติการและความยุ่งยากในการจัดหาอุปกรณ์ ปัจจัยด้านผลการทำวิจัย ในภาพรวม อยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ต้องทำการทดลองซ้ำหลายครั้งเพื่อความถูกต้อง รองลงมาคือ ระยะเวลาในการทำวิจัยแต่ละขั้นตอนไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และผลการวิจัยที่ได้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิจัย พบว่า ปัจจัยในการทำวิจัยประกอบไปด้วย คุณลักษณะของผู้วิจัย แรงจูงใจในการทำวิจัย และสิ่งที่เอื้อต่อการทำวิจัย สรุปได้ว่าการดำเนินการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ จะต้องประกอบด้วยปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านลักษณะของบุคคล ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย และแรงจูงใจในการทำวิจัย 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย นโยบายและการสนับสนุนการทำวิจัย ภาระงานและเวลางานที่ส่งผลต่อการทำวิจัย เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ คอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูล ระบบอินเทอร์เน็ต พี่เลี้ยงให้คำปรึกษา

จากความสำคัญของการวิจัยและสมรรถนะด้านการวิจัย รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย และทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย เพื่อให้เกิดผลงานวิจัย ที่มีคุณภาพ โดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังซึ่งเป็นแนวคิดที่สามารถช่วยพัฒนาการดำเนินงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพ ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย และสามารถปฏิบัติการในการวิจัยได้ อย่างมีคุณภาพ และผู้ถูกประเมินได้รับรู้การพัฒนาของตนเอง สามารถทำการประเมินตนเองและช่วยเหลือตนเองได้ แนวคิดนี้มีการนำไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล 3) การวางแผนสำหรับอนาคต การดำเนินการตามแนวคิดเสริมพลัง บทบาทผู้ประเมินเป็นเพียงผู้ชี้แนะหรือผู้ให้ความสะดวกและสนับสนุนเท่านั้น ในขณะที่กลุ่มบุคคลในโครงการเป็น ผู้ควบคุมตัดสินใจ ปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ทราบผลการประเมินของหน่วยงานหรือโครงการและช่วยพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินงานและประเมินตนเองได้ ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังว่าการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง เป็นการนำหลักการตามแนวคิดเสริมพลัง

มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัย และเป็นแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมให้
ครูดำเนินการวิจัยและประเมินตนเองได้ถูกต้องเหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ระยะที่ 2 การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

วิธีดำเนินการวิจัยแต่ละระยะมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบการประเมินแบบเสริมพลัง ขั้นตอนและหลักการของการประเมินแบบเสริมพลังตามแนวคิดของเฟตเทอร์แมน (Fetterman, 2007) ตลอดจนสมรรถนะด้านการวิจัยของครู

2. ศึกษาสภาพปัญหาการทำวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยศึกษาจากรายงานผลการประเมินของสำนักรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และสอบถามครู ดังรายละเอียดดังนี้

2.1 ศึกษารายงานผลการประเมินของสำนักรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่าสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองส่วนใหญ่เนื่องมาจากตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลการพัฒนางานด้านการวิจัย นวัตกรรมของครู ร้อยละ 85 จากจำนวนสถานศึกษา 102 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 สอบถามครูซึ่งเป็นหัวหน้างานวิจัยในสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง 19 สถาบัน จำนวน 155 สถานศึกษาๆ ละ 1 คน จำนวน 155 คน และสอบถามตัวแทนครูในสถาบันการอาชีวศึกษา สถาบันละ 2 คน จำนวน 38 คน รวมจำนวน 193 คน ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูสถาบันการอาชีวศึกษา ณ โรงแรมเฟลิกซ์ ริเวอร์แควรีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี วันที่ 17 – 21 สิงหาคม 2560 จัดโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยสอบถามครูโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาการทำวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา ตลอดจนแนวทางในการส่งเสริมให้ครูทำวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ครูทำวิจัยน้อย มีปริมาณงานวิจัยน้อยกว่า 20 เรื่องต่อหนึ่งสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.40 ส่วนปัญหาการทำวิจัยของครู มีดังนี้

- 1) ครูผู้สอนไม่เห็นประโยชน์จากการทำวิจัย (ร้อยละ 91.57)
- 2) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำวิจัยให้มีคุณภาพ (ร้อยละ 85.20)
- 3) มีความกลัวที่จะทำวิจัย (ร้อยละ 63.15)
- 4) ขาดการดูแลและติดตามจากผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 54.73)
- 5) ขาดทักษะในการค้นคว้าวรรณกรรม (ร้อยละ 53.65)
- 6) ไม่มีเวลาเพียงพอ เนื่องจากภาระการสอนและงานอื่น ๆ มีมาก (ร้อยละ

30.53)

นอกจากนี้ครูได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมให้ครูทำวิจัย ดังนี้

- 1) จัดให้มีการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย
- 2) จัดให้มีเครือข่ายการวิจัย
- 3) จัดให้มีศูนย์บริการให้คำปรึกษาการวิจัย
- 4) จัดให้มีช่องทางในการติดต่อให้คำปรึกษาการวิจัย
- 5) จัดให้มีพี่เลี้ยงดูแลตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย

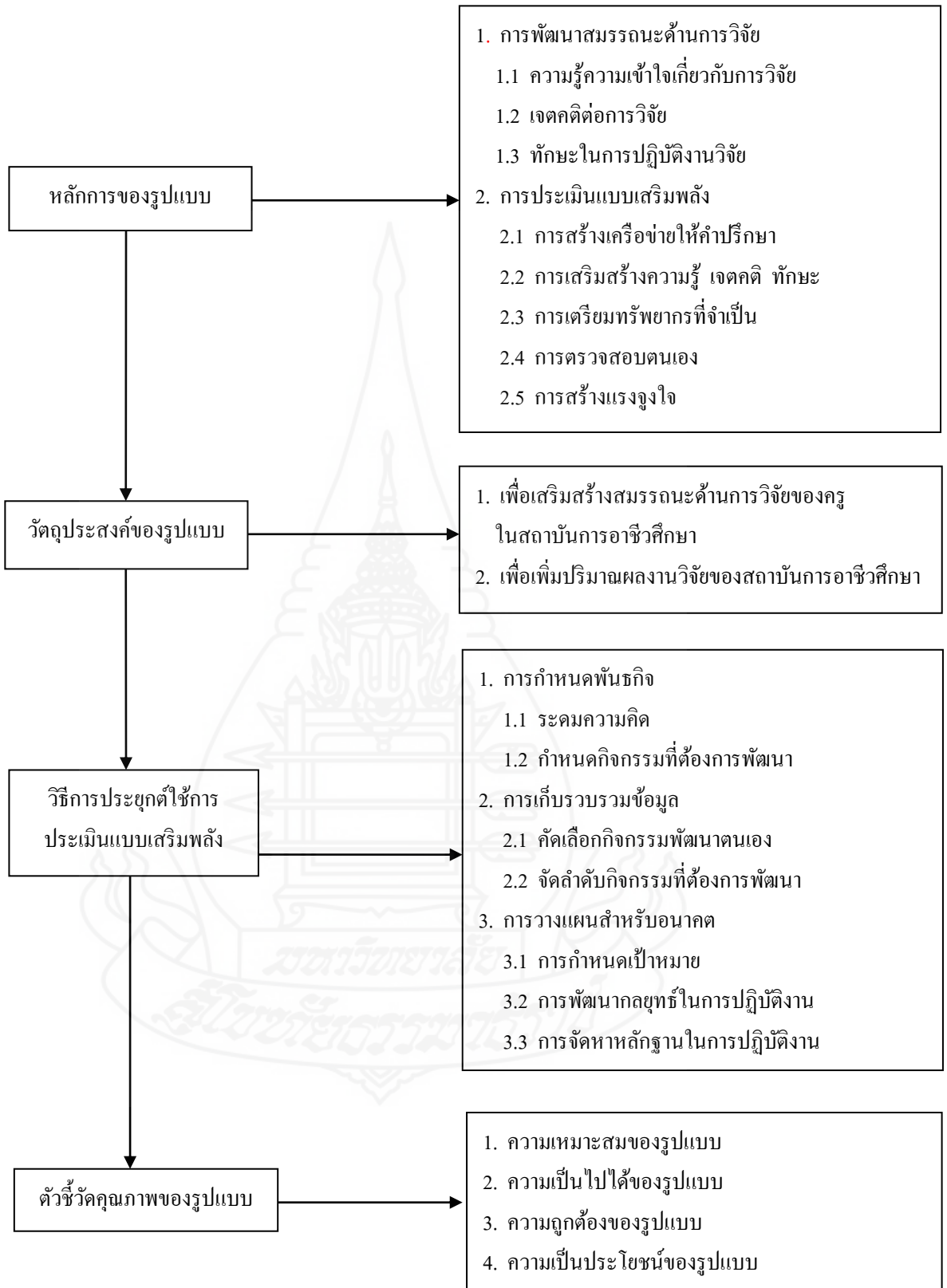
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ การประเมินแบบเสริมพลัง ขั้นตอนและหลักการของการประเมินแบบเสริมพลัง สมรรถนะด้านการวิจัยของครู และผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการทำวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา มาร่างกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ร่างกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การจัดทำร่างรูปแบบ โดยใช้กรอบร่างแนวคิดการพัฒนารูปแบบจากขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์ ได้ร่างรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ตามภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.2 ร่างรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถานับการอาชีวศึกษา
โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ร่างรูปแบบ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 หลักการของรูปแบบ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ มีนักวิชาการหลายท่านที่สามารถนำแนวคิดทฤษฎีมาใช้ในการพัฒนา ประกอบด้วย คีฟส์ (Keeves, 1998), สมิธ และคณะ (Smith and other, 1980), สกินเนอร์ (Skinner, 1998), ทิศนา แคมมณี, (2551) และศิริชัย กาญจนวาสี, (2550) ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์เป็นหลักการของรูปแบบได้ว่า รูปแบบเป็นการแสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันในเชิงเหตุและผล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดระเบียบแนวความคิดให้เป็นระบบ การสร้างแบบแผนให้เข้าใจง่ายขึ้น อธิบายให้เห็น โครงสร้างทางความคิดโดยระบอบองค์ประกอบและขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบที่ชัดเจน ดังนั้นหลักการของรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ควรมีการพัฒนาครูให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย และนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังมาเป็นขั้นตอนในการพัฒนาให้เกิดสมรรถนะจนสามารถปฏิบัติงานวิจัยได้สำเร็จ จากการนำแนวคิดใน 2 ประเด็น ดังนี้

1) สมรรถนะด้านการวิจัย ผลงานวิจัยจะเกิดได้ต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะ 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย 2) ด้านเจตคติต่อการวิจัย และ 3) ด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย

(1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ทดสอบก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคือ แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความรู้ ดังนี้

(1.1) ทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

ก. ศึกษาแนวทางการสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการวิจัย

ข. จัดทำแผนผังแบบทดสอบ เนื้อหาที่ใช้ในการวัดความรู้ประกอบด้วย การกำหนดชื่อเรื่องวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผล และการ

อภิปรายผล ส่วนพฤติกรรมที่วัดมีตั้งแต่ระดับความรู้จนถึงระดับการนำไปใช้ แผนผังแบบทดสอบ แสดงดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แผนผังแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย

เนื้อหาการวัดความรู้	ระดับพฤติกรรม						รวม
	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	
1. ชื่อเรื่องการวิจัย		2					2
2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1						1
3. คำถามวิจัย			1				1
4. วัตถุประสงค์การวิจัย			2				2
5. สมมติฐานการวิจัย			1				1
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย			1				1
7. ขอบเขตของการวิจัย			1				1
8. นิยามศัพท์เฉพาะ			1				1
9. ประโยชน์ของการวิจัย	1						1
10. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง			2				2
11. วิธีดำเนินการวิจัย			3				3
12. ผลการวิจัย		2					2
13. สรุปผลและการอภิปรายผลการวิจัย		2					2
รวม	1	7	12				20

ค. กำหนดลักษณะของแบบทดสอบจากแผนผังแบบทดสอบ วัดความรู้เกี่ยวกับการวิจัย เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน สำหรับ คำตอบถูกต้อง 1 คะแนน ส่วนคำตอบผิด หรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน

ง. จัดทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ความเข้าใจ ด้านการวิจัยตามเนื้อหาที่กำหนด จำนวน 20 ข้อ

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการวิจัย

แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการวิจัย

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

1. ข้อใดเป็นการตั้งชื่อเรื่องการวิจัยที่ถูกต้องครบองค์ประกอบ
 - ก. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎของไซน์สำหรับนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 2 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน
 - ข. การวิจัยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการเขียนแบบจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนชั้น ปวส. 2
 - ค. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องระบบสุริยะสำหรับนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 1
 - ง. การวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องท้องถิ่นของเราสำหรับนักเรียนชั้น ปวช. 1

จ. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาคุณุณิพนธ์ ตรวจสอบความตรงและเหมาะสมของเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยนำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการประเมินผล จำนวน 5 คน เป็นผู้พิจารณา จากนั้นนำผลการพิจารณาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าตั้งแต่ .60 ถึง 1.00 นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า ในข้อสอบ ข้อที่ 9 ให้ตัดคำว่าอย่างไรออกผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ฉ. หาค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ โดยการนำไปทดลองใช้กับครูวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี จำนวน 30 คน ที่ได้รับการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยแบบเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง และคัดเลือกข้อที่มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ .20 ถึง .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ข้อสอบมีค่าความยาก .36 ถึง .80 และค่าอำนาจจำแนก .20 ถึง .73 อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ทุกข้อ

ช. ตรวจสอบความเที่ยง ผู้วิจัยนำการทดสอบไปทดลองใช้กับครูในวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มที่ได้รับการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยแบบเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบทดสอบตามวิธีของ คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson Method) โดยใช้สูตร KR – 20 แบบทดสอบมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .84

(2) ด้านเจตคติต่อการวิจัย ใช้วัดความคิดเห็น ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่มีต่อการวิจัยทั้งทางบวกและทางลบ วัดก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบัน การอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง เครื่องมือที่ใช้ในการ

ประเมินคือ แบบวัดเจตคติต่อการวิจัย วัดเกี่ยวกับความรู้สึกหรืออารมณ์ของครูที่มีต่อการวิจัย ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งแสดงออกในลักษณะที่เอนเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง ทั้งพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ชอบหรือไม่ชอบ และพร้อมที่จะปรับไปจากเดิม เมื่อได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัย ดำเนินการสร้างแบบวัด และตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

(2.1) ศึกษาแนวทางการสร้างแบบวัดเจตคติ

(2.2) กำหนดลักษณะของแบบวัดเจตคติ โดยพิจารณาถึงความรู้สึกที่ครู ในสถาบันการอาชีวศึกษามีต่อการวิจัย โดยแสดงออกทางพฤติกรรมที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบวัดปลายปิด การกำหนดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง เห็นด้วย
- 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

(2.3) เขียนแผนผังแบบวัดเจตคติต่อการวิจัย โดยนิยามเจตคติต่อการวิจัย กำหนดประเด็นในการวัดเจตคติ แบ่งเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ ความสนใจ ความเบื่อหน่าย ความสุข ความกังวลและความมีประโยชน์ ในแบบวัดเจตคติมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ แสดงดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แผนผังแบบวัดเจตคติต่อการวิจัย

นิยาม	ประเด็น	ข้อคำถามทางบวก	ข้อคำถามทางลบ
เจตคติต่อการวิจัย หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ของครูที่มีต่อการวิจัย ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งแสดงออกในลักษณะที่เอนเอียงไปในทางใดทางหนึ่งทั้งพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ชอบหรือไม่ชอบ และพร้อมที่จะปรับไปจากเดิมเมื่อได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น ได้แก่ ความสนใจ ความเบื่อหน่าย ความสุข ความกังวล และความมีประโยชน์	1. ความสนใจ	ข้อ 1, 17 และ 19	ข้อ 16
	2. ความเบื่อหน่าย		ข้อ 2, 3, 15 และ 22
	3. ความสุข	ข้อ 4, 6, 7, 18, 23, และ 26 – 30	
	4. ความกังวล		ข้อ 5, 9, 10, 20 และ 24
	5. ความมีประโยชน์	ข้อ 8, 11, 13, 14, 21 และ 25	ข้อ 12

(2.4) จัดทำแบบวัดเจตคติต่อการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความตรงและความเหมาะสม ของเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบความตรงเนื้อหา โดยนำแบบวัดเจตคติให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและด้านการประเมินผลการศึกษา จำนวน 5 คน เป็นผู้ตรวจสอบแล้วนำผลการพิจารณาหาดัชนีความสอดคล้อง ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า ให้ใช้คำว่า “เมื่อต้องทำ” แทนคำว่า “กล่าวถึง” และให้เพิ่มคำว่า “เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน” ในรายการที่ 6 และให้เปลี่ยนคำว่า “ครั้นครัง” เป็นคำว่า “ครีกครั้น” จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่ามีค่า .80 ถึง 1.00

ตัวอย่างแบบวัดเจตคติต่อการวิจัย

แบบวัดเจตคติต่อการวิจัยของครูสถาบันการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง เห็นด้วย
- 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

รายการ	ระดับความรู้สึก				
	5	4	3	2	1
1. การวิจัยเป็นเรื่องที่น่าสนใจ					
2. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจเมื่อต้องทำวิจัย					
3. ถ้าเลือกได้ข้าพเจ้าจะไม่ทำวิจัย					
4. คนที่ทำวิจัยมักมีความคิดเป็นระบบ					
5. การอ่านงานวิจัยทำให้ข้าพเจ้าเบื่อกับงาน					

(2.5) นำแบบวัดเจตคติต่อการวิจัยไปทดลองใช้กับครูวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มที่ได้รับการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยแบบเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบวัด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเที่ยงเท่ากับ .94

(3) ด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย วัตถุประสงค์ตามข้อตกลงของกลุ่มจนสำเร็จ ได้ผลงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคือ แบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัย ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

(3.1) ศึกษาแนวการสร้างแบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัย

(3.2) กำหนดลักษณะของแบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัย

โดยพิจารณาถึงความสามารถในการเขียนงานวิจัย ประกอบด้วย การกำหนดปัญหาการวิจัย การเลือกรูปแบบการวิจัย การสืบค้นสารสนเทศและแหล่งข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวางแผนการวิจัย การดำเนินการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตรฐานค่า 4 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

4 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

3 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับดี

2 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้

1 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

(3.3) จัดทำแบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัย มีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตรฐานค่า 4 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีหัวข้อชื่อเรื่องวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จนถึงสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยนำแบบประเมินทักษะไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาคณาจารย์นิพนธ์ ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและด้านการประเมินผลการศึกษา จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่าในแบบประเมินควรมีเกณฑ์สำหรับการประเมิน จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่ามีค่า .80 ถึง 1.00

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย
แบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา

ชื่องานวิจัย.....

ชื่อผู้ทำงานวิจัย.....

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน			
	4	3	2	1
1. ชื่อเรื่องวิจัย	4	3	2	1
2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	4	3	2	1
3. คำถามวิจัย	4	3	2	1
4. วัตถุประสงค์	4	3	2	1
5. กรอบแนวคิดการวิจัย	4	3	2	1
.....				
15. ข้อเสนอแนะ	4	3	2	1

สำหรับการให้คะแนน มีเกณฑ์การพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางการให้คะแนน ดัง
ตัวอย่าง

เกณฑ์การพิจารณา

รายการพิจารณา	แนวทางการพิจารณา
1. ชื่อเรื่องวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีความชัดเจน กระชับ ไม่กำกวม - สื่อความหมายให้เห็นเป้าหมายในการวิจัย - กำหนดขอบเขตได้ชัดเจน (ทำอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไร) - หากตอบได้ด้วยวิธีการวิจัย
2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> - มีความคาดหวังของการจัดการ - กล่าวถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น - มีหลักฐานอ้างอิง ถูกต้อง ครบถ้วน - แสดงวิธีการแก้ไขปัญหา
3. คำถามวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้ข้อความประโยคคำถาม - มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น - เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง - เป็นคำถามที่สามารถหาคำตอบได้

รายการพิจารณา	แนวทางการพิจารณา
4. วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - มีความครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย - มีความสอดคล้องกับปัญหาวิจัย - มีความสอดคล้องกับคำถามวิจัย - ลำดับวัตถุประสงค์สอดคล้องกัน (กรณีมากกว่า 1 ข้อ)
5. กรอบแนวคิดการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - เสนอแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากแหล่งที่น่าเชื่อถือและสอดคล้องกับปัญหาวิจัย - แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างมีเหตุผล - มีการอ้างอิงแหล่งที่มา - มีการเรียบเรียง วิเคราะห์แนวคิด หลักการ และทฤษฎีมา กำหนดกรอบแนวคิด
.....
15. ข้อเสนอแนะ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเสนอแนะที่เป็นผลมาจากการวิจัย - มีการเสนอแนะที่เป็นไปได้ - มีการเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาได้ชัดเจน - มีการเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไปอย่างชัดเจน

(3.4) นำไปทดลองใช้กับครูในสถาบันการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มที่ได้รับการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย แบบเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบประเมินให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นพี่เลี้ยงทำการประเมินผลงานวิจัยของครูที่ทำไว้แล้ว แล้วนำมาวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบประเมินทักษะ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเที่ยงเท่ากับ .87

2) การประเมินแบบเสริมพลัง การพัฒนาครูให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย ต้องอาศัยการประเมินแบบเสริมพลังช่วยให้ครูทำวิจัยได้สำเร็จ คือ 1) การสร้างเครือข่ายให้คำปรึกษา 2) การเสริมสร้างความรู้ เจตคติ ทักษะ 3) การเตรียมทรัพยากรที่จำเป็น 4) การตรวจสอบตนเอง และ 5) การสร้างแรงจูงใจ

2.1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

- 1) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา
- 2) เพื่อเพิ่มปริมาณผลงานวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา

2.1.3 วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

เป็นการนำแนวคิดของเฟตเทอร์แมน (Fetterman) มาประยุกต์ใช้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลในองค์กรได้ช่วยตนเองและพัฒนาตนเอง มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดพันธกิจ (Mission) 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล (Taking Stock) และ 3) การวางแผนสำหรับอนาคต (Planning for the Future) ประเด็นดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน และมีการดำเนินการ ดังนี้

1) การกำหนดพันธกิจ ได้แก่ การระดมความคิด ลงมติเกี่ยวกับการกำหนดผลที่ต้องการให้เกิดกับการวิจัย และการกำหนดกิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การประชุมระดมความคิดเกี่ยวกับการสำรวจสภาพปัญหาการวิจัยและความต้องการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย คัดเลือกกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย และการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมพัฒนา โดยมีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย ฯ ใช้วิธีการเสริมพลังตามหลักการ 10 ข้อ ดังนี้

(1) การพัฒนายกระดับ (Improvement) เป้าหมายคือ การพัฒนาครูให้ดีขึ้น และบรรลุตามเจตนาขององค์กร

(2) การเป็นเจ้าของชุมชน (Community Ownership) เป้าหมายคือ ครูผู้เข้าร่วมโครงการรับผิดชอบออกเป็นเจ้าของแนวคิดร่วมกัน ทำให้เกิดแนวคิดร่วมกัน ควบคุมให้ดำเนินการไปตามทิศทางที่จะบรรลุเป้าหมาย

(3) การร่วมกันของทุกฝ่าย (Inclusion) เป้าหมายคือ การดำเนินการพัฒนาตามพันธกิจที่กำหนดร่วมกัน ยอมรับและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

(4) กระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participation) เป้าหมายคือ การดำเนินการพัฒนายึดหลักการมีส่วนร่วมและแนวทางประชาธิปไตย โดยสื่อสารแลกเปลี่ยน ตัดสินใจและตกลงร่วมกัน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน

(4) ความเป็นธรรมในสังคม (Social Justice) เป้าหมายคือ การพัฒนาด้วยความเสมอภาค ความเท่าเทียม และการต่อกรร่วมกัน

(5) ความรู้ในชุมชน (Community Knowledge) เป้าหมายคือ การศึกษาพื้นฐานของสถานศึกษา เพื่อปรับใช้ในการดำเนินการพัฒนาให้เหมาะสม

(6) ยุทธศาสตร์จากฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence - Based Strategies) เป้าหมายคือ หลักฐานอ้างอิงที่สามารถตรวจสอบได้

(7) การสร้างสมรรถนะ (Capacity Building) เป้าหมายคือ การมุ่งให้ทุกคนพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพในการตัดสินใจ การจัดการและคุณภาพของผลงานโดยการเรียนรู้

(8) องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Organizational Learning) เป้าหมายคือ การดำเนินงานที่เป็นระบบ เน้นการเรียนรู้จากการพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้และการสะท้อนเพื่อยกระดับองค์กร

(9) ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) เป้าหมายคือ ความโปร่งใสสามารถตรวจสอบกระบวนการดำเนินการได้ ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการและผลงานที่ดำเนินการด้วยความเต็มใจ

3) การวางแผนสำหรับอนาคต ได้แก่ การประชุมวางแผนร่วมกันกำหนดเป้าหมายร่วมกันระบุเป้าหมายของกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะและร่วมวางแผนกลยุทธ์ที่สามารถช่วยให้บรรลุเป้าหมาย โดยการสร้างพลังให้ตนเองและให้ความช่วยเหลือ ร่วมกันระบุข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่เป็นหลักฐานในการยืนยันความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานวิจัยว่ากำลังเข้าสู่เป้าหมายได้มากน้อยเพียงไหน คูได้จากที่ใด และคูจะอะไรบ้าง

2.1.4 ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ

การประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย ซึ่งมีหัวข้อการประเมินเกี่ยวกับรูปแบบของการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ตามมาตรฐานคุณภาพ 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเหมาะสม 2) ด้านความเป็นไปได้ 3) ด้านความถูกต้อง และ 4) ด้านความเป็นประโยชน์ รายละเอียดดังนี้

ด้านความเหมาะสม สอดคล้องเหมาะสมกับการนำไปใช้ในสถาบันการอาชีวศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริง

ด้านความเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์ที่เป็นจริง ประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา สะดวกต่อการใช้งาน

ด้านความถูกต้อง ถูกต้องตามหลักวิชา สามารถวัดและประเมินสิ่งที่ต้องการได้ ให้ข้อมูลครบถ้วน และครอบคลุมตามสิ่งที่ต้องการวัด แหล่งข้อมูลที่ได้มาเชื่อถือได้ และให้ข้อมูลตามความเป็นจริง วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลคะแนนถูกต้อง เป็นปรนัย

ด้านความเป็นประโยชน์ ประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา ส่งผลให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย และสามารถปฏิบัติการเขียนงานวิจัยจนสำเร็จ สามารถประเมินผลงานของตนเองจนได้คุณภาพ

การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 16 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

ก. ความเหมาะสมของรูปแบบ

ข. ความเป็นไปได้ของรูปแบบ

ค. ความถูกต้องของรูปแบบ

ง. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย

ของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้สำหรับผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

2. แบบสอบถามความคิดเห็นตามมาตรฐาน 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง

3. โปรดเขียน / ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ					
1. หลักการของรูปแบบมีความเหมาะสมต่อการพัฒนาครู					
ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ					
2. วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง					
ด้านความถูกต้องของรูปแบบ					
3. ความถูกต้องในการกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบ					
ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ					
4. ครูมีปริมาณผลงานวิจัยที่กำหนด					

2) เชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่มีความชำนาญในด้านการวิจัย การประเมินผลและด้านอาชีวศึกษา พิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยที่พัฒนาขึ้น

3) นำแบบสอบถามความคิดเห็นของรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบัน การอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณา ความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ระยะที่ 2 การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ผู้วิจัยนำรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ไปทดลองใช้ในสถาบันการอาชีวศึกษาที่ให้ความร่วมมือจำนวน 1 สถาบัน คือ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 จำนวน 10 สถานศึกษา ๆ ละ 3 คน ประกอบด้วย 1) วิทยาลัยเทคนิค ฉะเชิงเทรา 2) วิทยาลัยเทคนิค จุฬารัตน์ (ลาดขวาง) 3) วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ 4)

วิทยาลัยเทคนิคนครนายก 5) วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี 6) วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีนบุรี 7) วิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว 8) วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา 9) วิทยาลัยการอาชีพนครนายก และ 10) วิทยาลัยการอาชีพองครักษ์ ผู้วิจัยดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ผู้วิจัยนำรูปแบบที่สร้างขึ้นในระยะที่ 1 มาดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างเครือข่ายให้คำปรึกษา

1.1 ประชุมเครือข่าย ผู้วิจัยสร้างความเข้าใจในบทบาทของเครือข่ายในการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง จัดประชุมที่สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร วันที่ 7 – 9 สิงหาคม 2562 ในประเด็น ดังนี้

1.1.1 กำหนดโครงสร้างเครือข่ายการวิจัย ประกอบด้วย สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 และสถานศึกษาในสถาบัน จำนวน 10 สถานศึกษา

1.1.2 กำหนดผู้ประสานประจำเครือข่ายการวิจัย ประกอบด้วย หัวหน้างานวิจัยแต่ละสถานศึกษา

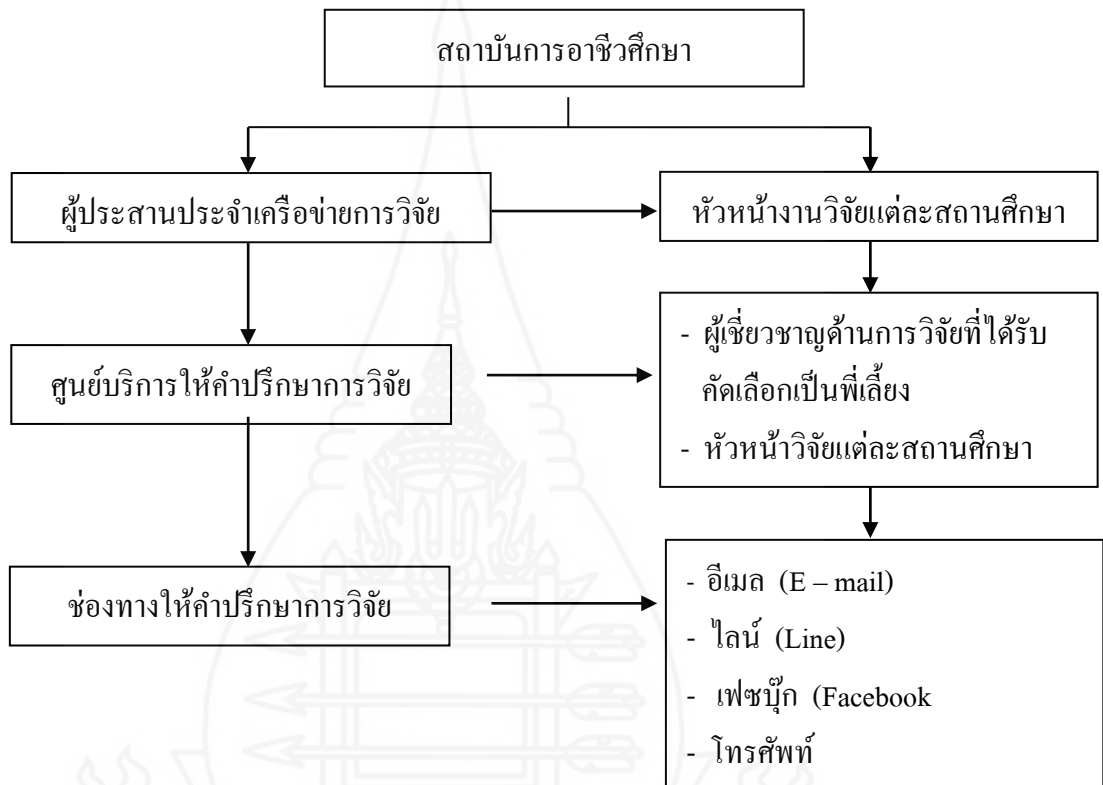
1.1.3 กำหนดศูนย์บริการให้ปรึกษาการวิจัย มีพี่เลี้ยง และหัวหน้าวิจัยแต่ละสถานศึกษาทำหน้าที่ดูแลครูในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ และตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติงานวิจัยจนสำเร็จ

1.1.4 กำหนดช่องทางให้คำปรึกษาการวิจัย ประกอบด้วย อีเมล (E-mail) ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) และทางโทรศัพท์ โดยพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาหลังจากประชุมเชิงปฏิบัติการ ครูกลับไปปฏิบัติงานวิจัยผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่ได้ตกลงกันระหว่างพี่เลี้ยงกับครู ผู้ปฏิบัติงานวิจัย ตลอดระยะเวลาการทำวิจัยของครู จัดให้มีศูนย์บริการให้คำปรึกษา จัดเตรียมห้องสำหรับให้ครูทำวิจัย มอบทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ โดยมีพี่เลี้ยงหรือหัวหน้างานวิจัยแต่ละสถานศึกษาให้คำแนะนำการทำวิจัย เมื่อครูสงสัยและต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัย ให้คำปรึกษาการทำวิจัยและการค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัย ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการช่วยเหลือ ในขณะที่ครูทำวิจัย ให้ความรู้

และช่วยฝึกทักษะให้ครูทำวิจัย จนการปฏิบัติงานวิจัยสำเร็จ และให้ครูได้ประเมินผลงานวิจัยของตนเองเป็นระยะๆ

1.2 จัดพี่เลี้ยงประจำศูนย์และให้คำปรึกษาแนะนำ กำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาและแนะนำในระหว่างการทำวิจัย พี่เลี้ยง 1 คน ต่อครู 3 คน

การสร้างเครือข่ายการวิจัย รายละเอียดการดำเนินการ ดังภาพที่ 3.3

ภาพที่ 3.3 โครงสร้างเครือข่ายการวิจัย

2. การประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา ดำเนินการพัฒนาโดยผู้วิจัยนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังมาประยุกต์ใช้ ดังนี้

2.1 การกำหนดพันธกิจ (Mission) ด้านการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วม โครงการให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ และชี้แจงเงื่อนไขของการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งดำเนินการดังนี้

2.1.1 การร่วมกันระดมความคิดเพื่อกำหนดผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น ผู้วิจัยทำหน้าที่ดำเนินการประชุมในประเด็นที่ต้องการให้เกิดผลงานวิจัย การสร้างความรู้ความเข้าใจ การ

กำหนดระยะเวลาในการทำวิจัย และร่วมกำหนดความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะตนเองในการปฏิบัติงานวิจัย

ผลการประชุมกำหนดพันธกิจด้านการวิจัย พบว่า ครูมีความประสงค์ที่จะทำวิจัย คนละ 1 เรื่อง และต้องการพัฒนาสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน รายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ผลการกำหนดพันธกิจด้านการวิจัย

ประเด็นประชุม	ข้อสรุปของการประชุม
1. การตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานวิจัย	ครูมีความประสงค์ทำวิจัย 1 เรื่อง ภายในเวลา 4 เดือน
2. จำนวนคนที่มีความต้องการร่วมปฏิบัติงานวิจัย	ครูมีความต้องการทำวิจัยเพียงคนเดียวใน 1 เรื่อง
3. ความต้องการในการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานวิจัย	ครูมีความต้องการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานวิจัย ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) การให้ความรู้ในการเสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานวิจัย 2) การให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติงานวิจัย 3) การติดตามการปฏิบัติงานวิจัยเป็นระยะ ๆ
4. สมรรถนะที่ต้องการเสริมสร้างให้เกิดในการปฏิบัติงานวิจัย	ครูต้องการให้ผู้วิจัยดำเนินการเสริมสร้างสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย 2) เจตคติต่อการวิจัย 3) ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย
5. เป้าหมายในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย	ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจที่จะทำวิจัยได้เอง
6. เป้าหมายในการพัฒนาเจตคติต่อการวิจัย	ครูต้องมีความรู้สึกต่อการวิจัยจนถึงระดับดี
7. เป้าหมายในการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย	ครูต้องมีทักษะในการทำวิจัยได้คนเดียว โดยมีผู้แนะนำ

2.1.2 การร่วมกันกำหนดกิจกรรมที่ต้องการพัฒนา ผู้วิจัยทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดภารกิจ เพื่อเป็นแนวทาง

สำหรับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย ได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการวิจัยในเรื่องใด และต้องการพัฒนาในช่องทางใด พบว่ารายการความต้องการจำเป็นที่ครูต้องการให้ผู้วิจัย ดำเนินการพัฒนามี 7 รายการ ดังนี้

- 1) ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย
- 2) สร้างเครือข่ายการวิจัย
- 3) จัดให้มีศูนย์บริการให้คำปรึกษา
- 4) จัดให้มีช่องทางในการติดต่อให้คำปรึกษา
- 5) จัดพี่เลี้ยงดูแลตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย
- 6) จัดให้มีคู่มือการเขียนรายงานวิจัย
- 7) ฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานวิจัย

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Taking Stock) ผู้วิจัยดำเนินการประชุมกลุ่มตัวอย่าง ร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมที่สำคัญในการดำเนินการพัฒนาตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 การคัดเลือกกิจกรรมพัฒนาตนเอง กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมโครงการเสนอ ความต้องการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดผลงานวิจัย และเสนอการพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะด้าน การวิจัย พบว่า ครูได้คัดเลือกกิจกรรมที่จะพัฒนาตนเองในการทำวิจัยทั้ง 8 รายการ รายละเอียดดัง ตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ผลการคัดเลือกกิจกรรมในการพัฒนาตนเอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1	จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย	30	100.00
2	ฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานวิจัย	30	100.00
3	จัดให้มีพี่เลี้ยงดูแลตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย	30	100.00
4	จัดให้มีศูนย์บริการให้คำปรึกษาการวิจัย	30	100.00
5	จัดให้มีช่องทางในการติดต่อให้คำปรึกษา	30	100.00
6	สร้างเครือข่ายการวิจัย	28	93.33
7	เขียนรายงานวิจัยโดยคู่มือการเขียน	25	83.33
8.	จัดให้มีการสื่อสารสองทาง (IT)	23	76.67

2.2.2 การจัดลำดับความสำคัญและคัดเลือกกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเอง การคำนวณค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})) (สุวิมล ว่องวานิช, 2548, น. 279) ใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ PNI_{Modified} แทน ดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ต้องการจะเป็น
D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่จริง

ผลการจัดลำดับความสำคัญและคัดเลือกกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิจัย ทั้ง 8 รายการ โดยเรียงลำดับ ดังนี้ 1) จัดให้มีศูนย์บริการให้คำปรึกษาการวิจัย 2) จัดให้มีพี่เลี้ยงดูแลตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย 3) จัดให้มีช่องทางในการติดต่อให้คำปรึกษา 4) สร้างเครือข่ายการวิจัย 5) ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย 6) ฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานวิจัย 7) เขียนรายงานวิจัยโดยคู่มือการเขียน และ 8) จัดให้มีการสื่อสารสองทาง (IT) รายละเอียดดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 ค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น

รายการที่	สภาพที่เป็นอยู่จริง				ความต้องการที่จะให้เป็น				PNI	ลำดับ
	M	SD	ระดับ	ลำดับ	M	SD	ระดับ	ลำดับ		
1	2.83	.15	ปานกลาง	3	4.50	.10	มาก	5	0.59	6
2	2.50	.15	น้อย	5	4.30	.11	มาก	8	0.72	4
3	2.26	.17	น้อย	8	4.40	.13	มาก	7	0.95	1
4	2.46	.17	น้อย	6	4.60	.12	มากที่สุด	2	0.87	3
5	2.80	.18	ปานกลาง	4	4.66	.11	มากที่สุด	1	0.66	5
6	2.40	.19	น้อย	7	4.53	.11	มากที่สุด	4	0.89	2
7	3.10	.15	ปานกลาง	1	4.46	.11	มาก	6	0.44	8
8	2.86	.17	ปานกลาง	2	4.56	.09	มากที่สุด	3	0.59	6
เฉลี่ย	2.65	.28	ปานกลาง	-	4.50	.11	มาก	-	0.71	-

2.3 การวางแผนสำหรับอนาคต (Planning for Future) ผู้วิจัยนำอภิปรายให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันกำหนดเป้าหมายของกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะให้ชัดเจน และร่วมวางแผนพัฒนากลยุทธ์ที่สามารถช่วยให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมกันระบุข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นหลักฐานในการยืนยันความก้าวหน้า พบว่า ครูกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิจัย คือกำหนดเป้าหมายเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวิจัย 3 ด้าน และเพิ่มปริมาณผลงานวิจัย วางแผนพัฒนากลยุทธ์ที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมาย และระบุข้อมูลหลักฐานแสดงความก้าวหน้า รายละเอียดดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 ผลการวางแผนกำหนดเป้าหมาย พัฒนากลยุทธ์ และรวบรวมหลักฐานแสดงความก้าวหน้า

ประเด็นประชุม	ข้อสรุปของการประชุม
1. ระบุเป้าหมายของกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ	- เสริมสร้างสมรรถนะด้านการวิจัย 3 ด้าน คือความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย และทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย
2. วางกลยุทธ์ที่สามารถช่วยให้บรรลุเป้าหมาย	- จัดให้มีศูนย์บริการให้คำปรึกษาการวิจัย - จัดพี่เลี้ยงดูแลตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย - จัดสร้างเครือข่ายการวิจัย - จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย - ฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานการวิจัย - ศึกษาการเขียนรายงานการวิจัยจากคู่มือ
3. ระบุข้อมูลที่เป็นหลักฐานยืนยันความก้าวหน้า	- ผลการทดสอบก่อนและหลังการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย - ผลการเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังการปฏิบัติงานวิจัย - ผลการประเมินทักษะในการปฏิบัติงานวิจัยแต่ละระยะในการทำวิจัย - ผลงานวิจัย

จากการกำหนดพันธกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวางแผนสำหรับอนาคตแล้ว จึงได้ดำเนินการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย 3 ด้าน ดังนี้

1) การพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการวิจัย ในกระบวนการวิจัยที่ละขั้นตอน วันที่ 28 – 30 สิงหาคม 2562 วิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และพี่เลี้ยงให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการประชุมเชิงปฏิบัติการและตลอดระยะเวลาที่ทำวิจัยจนสำเร็จ

2) การพัฒนาสมรรถนะด้านเจตคติต่อการวิจัย สร้างบรรยากาศในการประชุม เชิงปฏิบัติการ โดยมีพี่เลี้ยงให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการประชุมและการปฏิบัติงานวิจัยเพื่อให้เกิดความมั่นใจที่จะทำวิจัยอย่างมีความสุข

3) การพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย ดำเนินการฝึกปฏิบัติการทำวิจัยในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการจากวิทยากร โดยมีพี่เลี้ยงดูแลและให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ และหลังจากการประชุมจนสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินผลการใช้รูปแบบ

การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ดำเนินการดังนี้

1. การประเมินสมรรถนะด้านการวิจัย

1.1 ทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ทดสอบครูอาชีวศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจฉบับเดียวกัน

1.2 วัดเจตคติต่อการวิจัย ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง วัดกับครูอาชีวศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดเจตคติต่อการวิจัยฉบับเดียวกัน

1.3 ประเมินทักษะการเขียนงานวิจัย หลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง พี่เลี้ยงทำหน้าที่ในการประเมินทักษะการเขียนงานวิจัยของครูอาชีวศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

จำนวน 30 คน จากงานที่ทำในระหว่างการอบรม เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัย

2. รวบรวมผลงานวิจัยของครูอาชีวศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาประเด็นที่ร่วมกันกำหนดพันธกิจ การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะ

ด้านการวิจัยให้เกิดผลงานวิจัย การสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย

2. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยของครูอาชีวศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษา ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ด้วยการทดสอบค่าที (t – test)

3. เปรียบเทียบเจตคติต่อการวิจัยของครูอาชีวศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษา ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ด้วยการทดสอบค่าที

4. ประเมินทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเรียงลำดับจากน้อยไปมาก โดยข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยจากมาตรประมาณค่า 4 ระดับ ใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ทักษะการเขียนงานวิจัยอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ทักษะการเขียนงานวิจัยอยู่ในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ทักษะในการปฏิบัติอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.00 หมายถึง ทักษะในการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก

หลังการทำวิจัยของครู ผู้วิจัยจัดประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยพิจารณาปัจจัย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะของบุคคล และด้านสภาพแวดล้อม

ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. เชิญตัวแทนครูและศึกษานิเทศก์ จำนวน 10 คน เข้าร่วมประชุม วันที่ 28 ตุลาคม 2562 ณ ห้องประชุมสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

2. ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา ประเด็นในการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

2.1 ด้านลักษณะของบุคคล ประกอบด้วย

2.1.1 สมรรถนะด้านการวิจัย

2.1.2 ปริมาณและคุณภาพผลงานวิจัย

2.1.3 แรงจูงใจในการทำวิจัย

2.2 ด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

2.2.1 นโยบายและการสนับสนุนการทำวิจัย

2.2.2 สิ่งที่ส่งผลต่อการทำวิจัย

3. บันทึกการประชุมโดยใช้เครื่องบันทึกเสียง และจดบันทึก นางสาวศุภฎี น้อยใจ บุญ ศึกษานิเทศก์อาสาสมัคร ช่วยจดบันทึกการประชุม

ผู้วิจัยนำผลการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

1.1 ผลการพัฒนารูปแบบ

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ได้รูปแบบประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง มีหลักการในการพัฒนาครูให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย และนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังมาเป็นขั้นตอนในการพัฒนาให้เกิดสมรรถนะ จนสามารถปฏิบัติงานวิจัยได้สำเร็จในประเด็น ดังนี้ 1) สมรรถนะด้านการวิจัย ประกอบด้วย (1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการกำหนดชื่อเรื่องวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ (2) เจตคติต่อการวิจัย ได้แก่ ความรู้สึกหรืออารมณ์ของครูที่มีต่อการวิจัย ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งแสดงออกในลักษณะที่เอนเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง ทั้งพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ชอบหรือไม่ชอบและพร้อมที่จะปรับไปจากเดิมเมื่อได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น เช่น ความสนใจ

ความเบื่อหน่าย ความสุข ความกังวล และความมีประโยชน์ (3) ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัย สามารถเขียนงานวิจัยได้ตามองค์ประกอบ คือ ชื่อ เรื่องวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์ ประโยชน์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 2) การประเมินแบบเสริมพลัง ประกอบด้วย (1) การสร้างเครือข่ายให้คำปรึกษาการวิจัย ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างเครือข่ายการวิจัย การกำหนดผู้ประสานประจำเครือข่ายการวิจัย พี่เลี้ยงให้คำปรึกษาการวิจัย ช่องทางให้คำปรึกษาการวิจัย (2) การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับ การวิจัย เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ความเข้าใจ เจตคติต่อการวิจัย เช่น การสร้างบรรยากาศในการทำวิจัย และ ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย เช่น การฝึกทักษะในการเขียนรายงานวิจัย (3) การเตรียมทรัพยากรที่จำเป็น เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต ห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ (4) การตรวจสอบตนเอง เช่น การประเมินการทำวิจัยเป็นระยะ (5) การสร้างแรงจูงใจ เช่น การให้ทุนสนับสนุน การให้รางวัล การจัดประกวดในสถาบัน การส่งเสริมให้เผยแพร่ผลงานในเวทีระดับชาติ และนานาชาติ

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย

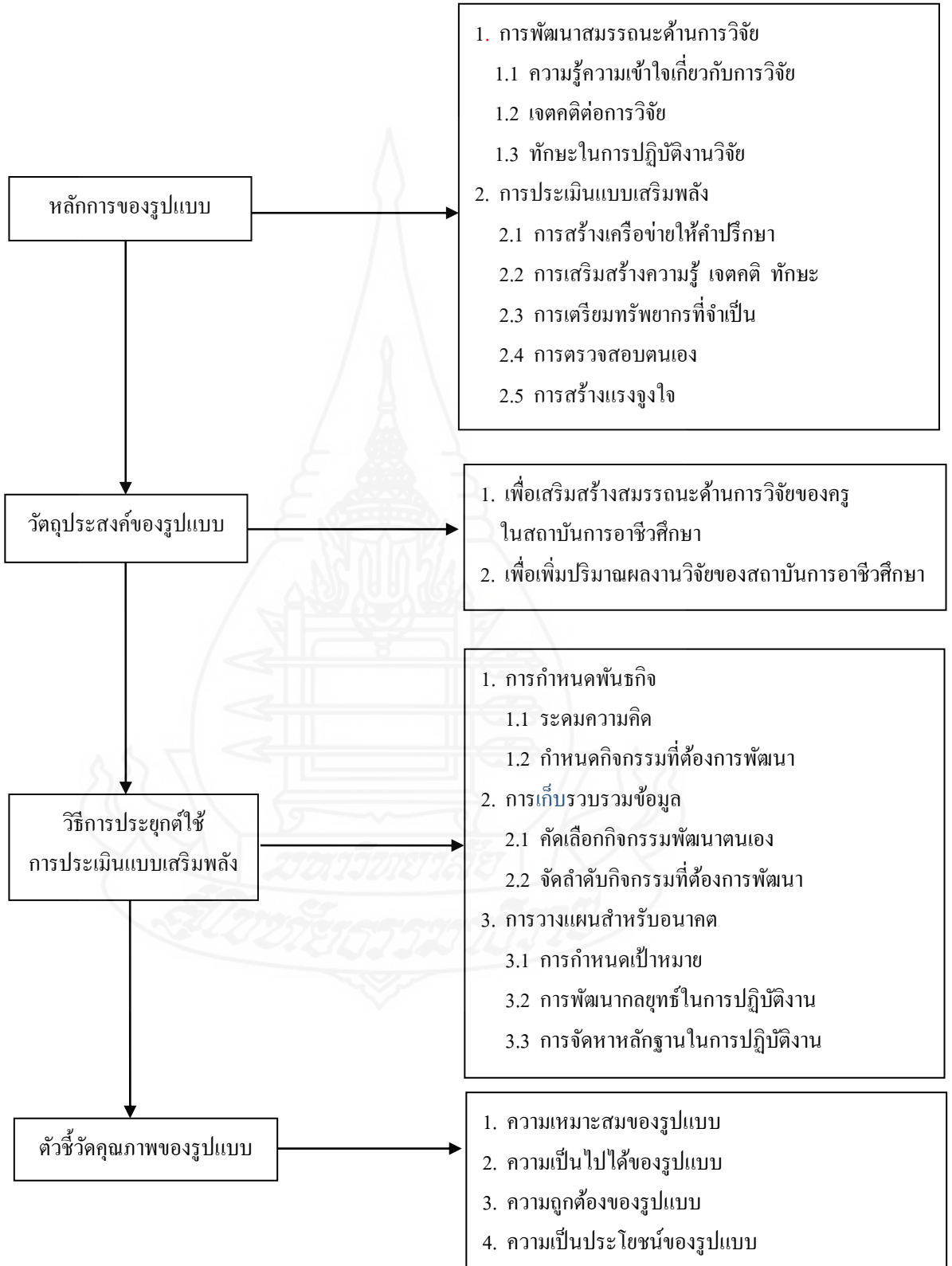
2.1 เพื่อเสริมสร้างผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

2.2 เพื่อเพิ่มปริมาณผลงานวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง เป็นกลไกในการนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง 3 ขั้นตอนมาใช้ในการพัฒนาครู คือ 1) การกำหนดพันธกิจ ใช้วิธีการระดมความคิด ลงมติเกี่ยวกับการกำหนดผลที่ต้องการให้เกิดกับการวิจัย และการกำหนดกระบวนการพัฒนา 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล สืบตรวจสอบจำนวนผลงานวิจัยในสถาบันในระยะเวลาที่ผ่านมา การประชุม เชิงปฏิบัติการ และการจัดลำดับของกิจกรรมพัฒนา โดยมีพี่เลี้ยงเปิดโอกาสให้แต่ละคนให้คะแนนกิจกรรม นำเสนอและอภิปรายร่วมกัน 3) การวางแผนสำหรับอนาคต ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ (1) การกำหนดเป้าหมาย (setting goals) (2) การพัฒนากลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน (developing strategies) และ (3) การจัดหาหลักฐานในการปฏิบัติงาน (documenting progress)

องค์ประกอบที่ 4 ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ เป็นการประเมินคุณภาพของรูปแบบตามมาตรฐานการประเมิน ได้แก่ ความเหมาะสมของรูปแบบ ความเป็นไปได้ของรูปแบบ ความถูกต้องของรูปแบบ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังด้านความเหมาะสมด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบ ในภาพรวม

รายการ	ระดับคุณภาพ		ความหมาย
	<i>M</i>	<i>SD</i>	
1. ด้านความเหมาะสม	4.60	.16	มากที่สุด
2. ด้านความเป็นไปได้	4.65	.10	มากที่สุด
3. ด้านความถูกต้อง	4.55	.10	มากที่สุด
4. ด้านความเป็นประโยชน์	4.65	.10	มากที่สุด
รวม	4.61	.11	มากที่สุด

เมื่อพิจารณาคุณภาพของรูปแบบเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านความเหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า รูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกรายการ ยกเว้นวัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมต่อการพัฒนาครูเหมาะสมในระดับมาก ($M = 4.40$, $SD = .54$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบ
ด้านความเหมาะสม

รายการ	ระดับคุณภาพ		ความหมาย
	<i>M</i>	<i>SD</i>	
1. หลักการของรูปแบบมีความเหมาะสมต่อการพัฒนาครู	4.60	.54	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมต่อการพัฒนาครู	4.40	.54	มาก
3. วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังเหมาะสมต่อการพัฒนาครู	4.80	.44	มากที่สุด
4. ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบมีความเหมาะสม	4.60	.54	มากที่สุด
รวม	4.60	.16	มากที่สุด

2.2 ด้านความเป็นไปได้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดทุกรายการ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบ
ด้านความเป็นไปได้

รายการ	ระดับคุณภาพ		ความหมาย
	<i>M</i>	<i>SD</i>	
1. หลักการของรูปแบบมีความสอดคล้องกับการพัฒนาครู	4.60	.54	มากที่สุด
2. รูปแบบสามารถนำไปพัฒนาครูได้ตามวัตถุประสงค์	4.60	.54	มากที่สุด
3. วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังสามารถให้ความรู้ได้จริง	4.80	.44	มากที่สุด
4. ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบสามารถสะท้อนคุณภาพได้	4.60	.54	มากที่สุด
รวม	4.65	.10	มากที่สุด

2.3 ด้านความถูกต้อง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า รูปแบบมีความถูกต้องในระดับมากที่สุด ทุกรายการ ยกเว้นความถูกต้องในวิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง มีความถูกต้องในระดับมาก ($M = 4.40$, $SD = .54$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคุณภาพของรูปแบบด้านความถูกต้อง

รายการ	ระดับคุณภาพ		ความหมาย
	<i>M</i>	<i>SD</i>	
1. หลักการของรูปแบบมีความถูกต้องตามเนื้อหา	4.60	.54	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบถูกต้องตามเป้าหมายการพัฒนาครู	4.60	.54	มากที่สุด
3. วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังถูกต้องตามขั้นตอน	4.40	.54	มาก
4. ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบสามารถวัดได้ตรงตามมาตรฐาน	4.60	.54	มากที่สุด
รวม	4.55	.10	มากที่สุด

2.4 ด้านความเป็นประโยชน์ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า รูปแบบมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุดทุกรายการ รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบด้านความเป็นประโยชน์

รายการ	ระดับคุณภาพ		ความหมาย
	<i>M</i>	<i>SD</i>	
1. ครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน	4.60	.54	มากที่สุด
2. ครูสามารถประเมินตนเองได้เป็นระยะ ๆ	4.60	.54	มากที่สุด
3. ครูได้มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตนเอง	4.80	.44	มากที่สุด
4. ครูมีปริมาณผลงานวิจัยที่หลากหลายและมีคุณภาพ	4.60	.54	มากที่สุด
รวม	4.65	.10	มากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการใช้อยู่รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการ อาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

การนำรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้ การประเมินแบบเสริมพลัง ไปทดลองใช้ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ส่งผลให้เกิดประโยชน์ ในสถาบันการอาชีวศึกษา ดังนี้ 1) ครูมีสมรรถนะด้านการวิจัย ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย 2) สถาบันมีผลงานวิจัยที่หลากหลาย และมีคุณภาพ 3) มีผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน การทดลองใช้รูปแบบฯ มีผลการพัฒนา รายละเอียดดังนี้

1. สมรรถนะด้านการวิจัย

1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยของครูอาชีวศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนน หลังการใช้อยู่รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้ การประเมินแบบเสริมพลังสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการใช้อยู่รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการใช้อยู่รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย

คะแนน	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i> - value
ก่อน	9.37	2.83	7.64*	.000
หลัง	14.23	2.51		

* ระดับความมีนัยสำคัญที่ .01

1.2 เจตคติต่อการวิจัยของครูอาชีวศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการวิจัย หลังการใช้อยู่รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้ การประเมินแบบเสริมพลังสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการใช้อยู่รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการวิจัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย

คะแนน	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i> - value
ก่อน	87.20	14.17	11.35*	.000
หลัง	111.97	10.65		

* ระดับความมีนัยสำคัญที่ .01

1.3 ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย พบว่า หลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย ของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ดังนี้

1.3.1 ครูมีทักษะการเขียนรายงานวิจัยที่มีคุณภาพในระดับดี 16 เรื่อง ร้อยละ 53.33 และระดับดีมาก 14 เรื่อง ร้อยละ 46.67 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงเป็นผู้ประเมิน ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละระดับคุณภาพของทักษะการเขียนรายงานวิจัย

ระดับคุณภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก	14	46.67
ดี	16	53.33
รวม	30	100

1.3.2 ครูมีทักษะในการเขียนรายงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาทักษะการเขียนรายงานวิจัยแต่ละรายการ พบว่า รายการประเมินที่มีคุณภาพในระดับดีมาก ได้แก่ การเขียนประโยชน์ของการวิจัย การเขียนวัตถุประสงค์ การเขียนชื่อเรื่อง และการเขียนกรอบแนวคิดการวิจัย ส่วนรายการอื่น อยู่ในระดับดี รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการเขียนรายงานวิจัย

รายการ	ระดับคุณภาพ		ความหมาย
	<i>M</i>	<i>SD</i>	
1. ชื่อเรื่องวิจัย	3.53	.50	ดีมาก
2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	3.40	.49	ดี
3. คำถามวิจัย	3.23	.56	ดี
4. วัตถุประสงค์	3.56	.50	ดีมาก
5. สมมุติฐาน (ถ้ามี)	3.23	.50	ดี
6. กรอบแนวคิดการวิจัย	3.53	.50	ดีมาก
7. ขอบเขตการวิจัย	3.36	.55	ดี
8. นิยามศัพท์เฉพาะ	3.40	.49	ดี
9. ประโยชน์ของการวิจัย	3.63	.49	ดีมาก
10. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3.23	.62	ดี
11. วิธีดำเนินการวิจัย	3.36	.55	ดี
12. ผลการวิจัย	3.43	.62	ดี
13. สรุปผลการวิจัย	3.43	.56	ดี
14. อภิปรายผล	3.23	.56	ดี
15. ข้อเสนอแนะ	3.10	.54	ดี
รวม	3.37	.14	ดี

2. ปริมาณผลงานวิจัย

ผลการใช้รูปแบบ ๗ ตามพันธกิจ ครูได้กำหนดว่าจะทำผลงานวิจัย คนละ 1 เรื่อง ผลการตรวจนับจำนวนผลงานวิจัยของครูสถาบันการอาชีวศึกษา และตรวจสอบคุณภาพของผลงานวิจัย พบว่า ครูทำวิจัยได้สำเร็จคนละ 1 เรื่อง รวมได้ผลงานวิจัยจำนวน 30 เรื่อง จำแนกตามกลุ่มประเภทของการวิจัย ได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มงานวิจัยเพื่อพัฒนาการสอน จำนวน 29 เรื่อง และกลุ่มงานวิจัยเพื่อสนองความต้องการของหน่วยงานภายนอก จำนวน 1 เรื่อง รายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ได้แก่

2.1.1 การพัฒนาแบบทดสอบออนไลน์ (Google form) เรื่อง การรื้อถอนและทำลาย งานก่อสร้าง วิชาความปลอดภัยในงานก่อสร้าง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1

2.1.2 การแก้ปัญหาพฤติกรรมด้านการมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองในการเรียนวิชาเครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสสลับของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

2.1.3 การพัฒนาความรู้ทางช่างด้านการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มในวิชา งานเครื่องยนต์แก๊สโซลีน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างยนต์

2.1.4 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรระยะสั้น วิชาช่างซ่อมเครื่องยนต์แก๊สโซลีน เรื่องการปรับตั้งวาล์ว โดยใช้วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.1.5 ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกออกเสียงพยัญชนะท้ายเสียง s, sh และ ch โดยใช้ชุดฝึกทักษะของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2.1.6 ผลการใช้ชุดทดลองไฟฟ้าเบื้องต้น เรื่องการต่อวงจรไฟฟ้าแบบอนุกรมของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.1.7 การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเขียนแบบอ่านแบบการติดตั้งไฟฟ้าภายในอาคาร โดยใช้วิธีการสอนแบบจำลองเสมือนจริง

2.1.8 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน สำหรับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.1.9 การสร้างชุดการสอนรายวิชาวงจรไฟฟ้ากระแสสลับ เรื่อง การคำนวณค่า R – L – C

2.1.10 การพัฒนาทักษะการอ่านค่าเวอร์เนียคาลิเปอร์ ความละเอียด 0.02 มม. โดยใช้วิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างยนต์

2.1.11 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2.1.12 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ STEM รายวิชาเขียนแบบเบื้องต้นที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างกลโรงงาน

2.1.13 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาไฟฟ้าเบื้องต้นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง

2.1.14 ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยการเน้นทักษะการฟัง พูด อ่านของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.1.15 แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์เพื่องานธุรกิจเบื้องต้นของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2.1.16 การพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชานิวมเมติกส์และไฮดรอลิกส์เบื้องต้นด้วยสื่อ การสอนแบบผสมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง

2.1.17 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชางานเชื่อมโลหะ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2.1.18 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชางานจักรยานยนต์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างยนต์

2.1.19 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาเครื่องยนต์ดีเซลระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างยนต์

2.1.20 ผลการใช้ทักษะในการลับมีดไสรายวิชาเครื่องมือกล 1 โดยวิธีจับคู่ฝึกแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างกลโรงงาน

2.1.21 การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.1.22 การพัฒนาทักษะการคิดด้วยแบบฝึกคิดในรายวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.1.23 การใช้แบบฝึกทักษะคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขางานบัญชี

2.1.24 การพัฒนาทักษะปฏิบัติการแยกหมวดหมู่บัญชีของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานการค้าปลีก

2.1.25 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักเศรษฐศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนโดย ใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขางานการจัดการ

2.1.26 การใช้สื่อการสอนผลคอมพิวเตอร์รายวิชาพื้นฐานเทคโนโลยีชีวิต
ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างกลโรงงาน

2.1.27 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวัสดุช่างอุตสาหกรรมโดยใช้เอกสาร
ประกอบการเรียนสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างกลโรงงาน

2.1.28 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเขียนแบบไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ด้วย
วิธีใช้เว็บบอร์ดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง

2.1.29 การสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนช่วยสอนวิชาโทรคมนาคม
เบื้องต้นระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

2.2 กลุ่มงานวิจัยเพื่อสนองความต้องการของหน่วยงานภายนอก

2.2.1 การฝึกทักษะวิชาเครื่องยนต์เล็กตามมาตรฐานของสถานประกอบการ
โดยการฝึกประสบการณ์จริงในสถานประกอบการสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตร
วิชาชีพ แผนกวิชาช่างยนต์

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา

หลังจากการใช้รูปแบบ ฯ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยพิจารณาปัจจัย 2 ด้าน
ได้แก่ ด้านลักษณะของบุคคล และด้านสภาพแวดล้อม รายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านลักษณะของบุคคล ได้สาระโดยสรุปดังนี้

3.1.1 สมรรถนะด้านการวิจัย ผลการสนทนาได้สาระโดยสรุปว่า ครูเกิด
สมรรถนะด้านการวิจัย 3 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เจตคติต่อการ
วิจัย และทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย เนื่องจากการจัดประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจ จัด
บรรยากาศในการทำวิจัยให้ครูรู้สึกผ่อนคลายและสะดวกสบาย ทำงานวิจัยร่วมกับเพื่อน ใน
บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัย มีแบบฝึกทักษะในการเขียนงานวิจัย มีพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ
ตลอดระยะเวลาที่ทำวิจัย

3.1.2 ปริมาณและคุณภาพผลงานวิจัย ผลการสนทนาได้สาระโดยสรุปว่า
ผลงานวิจัย ที่ได้หลากหลายและมีคุณภาพ เนื่องจากมีแบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัยของครู
เป็นระยะๆ โดยครูได้ประเมินตนเองเพื่อสะท้อนผลงานวิจัยที่ได้ทำไป

3.1.3 แรงจูงใจในการทำวิจัย ผลการสนทนาได้สาระโดยสรุปว่า ครูเกิด
แรงจูงใจในการทำวิจัย มีการจัดเตรียมห้องสำหรับให้ครูทำวิจัยที่มีระบบอินเทอร์เน็ต
คอมพิวเตอร์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย มีที่ปรึกษาในการทำวิจัย มีการจัดประกวด

ผลงานวิจัยในระดับสถานศึกษาจนถึงระดับชาติ มีการจัดการรางวัลในการทำผลงานวิจัย พร้อมทั้งให้ทุนสนับสนุน

3.2 ด้านสภาพแวดล้อม ได้สาระโดยสรุปดังนี้

3.2.1 นโยบายและการสนับสนุนการทำวิจัย ผลการสนทนาได้สาระโดยสรุปว่า ครูได้รับรู้ถึงนโยบาย จรรยาบรรณวิชาชีพครู พระราชบัญญัติการศึกษา การประกันคุณภาพที่กำหนดให้ครูทุกคนต้องทำวิจัย

3.2.2 สิ่งที่ส่งผลต่อการทำวิจัย ผลการสนทนาได้สาระโดยสรุปว่า เกิดเครือข่ายการวิจัยในสถาบันการอาชีวศึกษา มีศูนย์ให้คำปรึกษาประจำแต่ละสถานศึกษา สถานศึกษามีการจัดมุมวิชาการสำหรับให้ครูได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิชาการได้สะดวกและรวดเร็ว สถานศึกษามีห้องที่พร้อมสำหรับให้ครูได้ทำวิจัย เช่น มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง มีคอมพิวเตอร์ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ สถาบันได้ดำเนินการจัดหาพี่เลี้ยงให้ความช่วยเหลือ แนะนำและให้คำปรึกษาในช่วงเวลาที่ทำวิจัย โดยจัดพี่เลี้ยงประกอบคู่ในช่วงเวลาที่ทำวิจัย พี่เลี้ยง 1 คน ดูแลครูทำวิจัยไม่เกิน 3 คน สถานศึกษามีการจัดตารางสอนให้มีเวลาว่างตรงกัน เพื่อให้โอกาสทำวิจัยด้วยกัน เนื่องจากครูมีภาระงานสอนและภาระงานพิเศษอื่น ๆ มาก จึงมีความสนใจทำวิจัยน้อย และสถาบันการอาชีวศึกษามีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนให้ครูได้ทำวิจัย เพื่อพัฒนาตนเองสู่ระดับชาติและนานาชาติ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง การสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

1.1.2 เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 13,175 คน
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้างานวิจัย จำนวน 155 คน ตัวแทนครูในสถาบันการอาชีวศึกษา สถาบันละ 2 คน จำนวน 38 คน รวมจำนวน 193 คน โดยอาสาสมัครและผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย การวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

2) เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย

(1) แบบสอบถามสภาพปัญหาในการทำวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา เป็นแบบคำถามปลายเปิด 2 ข้อ คือ 1) ปัญหาในการทำวิจัยของท่านที่เกิดจากตัวท่านมีสิ่งใดบ้าง (เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดที่ปรึกษา ไม่มีเวลา ขาดประสบการณ์ ฯลฯ) 2) ปัญหาในการทำวิจัยของท่านที่เกิดจากปัจจัยสนับสนุนมีสิ่งใดบ้าง (เช่น ผู้บริหาร ทูน ขวัญ

กำลังใจ ระบบอินเทอร์เน็ต ฯลฯ) และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ หัวหน้างานวิจัย และตัวแทนครูในสถาบันการอาชีวศึกษา

(2) รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง และตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ

(3) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ ด้านความถูกต้องของรูปแบบ และด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ มีลักษณะแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณารูปแบบ ๆ จำนวน 5 คน

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย จากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา การประเมินแบบเสริมพลัง

(2) เก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยการประชุมสัมมนา

(3) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาผลผลิต ด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยดำเนินการส่งทางไปรษณีย์ และโทรศัพท์

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

(1) วิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา การประเมินแบบเสริมพลังและข้อมูลจากสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการทำวิจัยของครู

(2) วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) สำหรับข้อมูลความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา และข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

1.2.2 การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) ประชากร ได้แก่ ครูในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 จำนวน 696 คน

(2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 จำนวน 30 คน ได้มาตามความสมัครใจ

2) เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย

(1) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน สำหรับคำตอบถูกได้ 1 คะแนน ส่วนคำตอบผิด หรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน แบบทดสอบ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) .60 ถึง 1.00 มีค่าความยาก .36 ถึง .80 ค่าอำนาจจำแนก .20 ถึง .73 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .84

(2) แบบวัดเจตคติต่อการวิจัย แบ่งเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ ความสนใจ ความเบื่อหน่าย ความสุข ความกังวลและความมีประโยชน์ มีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ แบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง .80 ถึง 1.00

(3) แบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัย มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย รายการประเมินงานวิจัย เช่น หัวข้อชื่อเรื่อง วิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เป็นต้น แบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้อง .80 ถึง 1.00

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) เก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย โดยนำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ไปทดสอบกับครูกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดสอบวัด 2 ครั้ง คือ ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

(2) เก็บรวบรวมข้อมูลเจตคติต่อการวิจัย โดยนำแบบวัดเจตคติต่อการวิจัยไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดเจตคติต่อการวิจัย โดยทำการวัด 2 ครั้ง คือก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

(3) เก็บข้อมูลทักษะการปฏิบัติงานวิจัย โดยนำแบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัยไปประเมินกับครูกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการประเมินหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครู ในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

(4) เก็บข้อมูลจำนวนผลงานวิจัย โดยนับจำนวนผลงานวิจัยของครูกลุ่มตัวอย่างหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

(1) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง โดยการทดสอบค่าที

(2) เปรียบเทียบเจตคติต่อการวิจัย ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง โดยการทดสอบค่าที

(3) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานวิจัยหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ได้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย และการประเมินแบบ เสริมพลัง 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา และเพื่อเพิ่มปริมาณผลงานวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา 3) วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจ การรวบรวมข้อมูล การวางแผนสำหรับอนาคต และ 4) ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ โดยประเมินตามมาตรฐานคุณภาพ 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเหมาะสม 2) ด้านความเป็นไปได้ 3) ด้านความถูกต้อง และ 4) ด้านความเป็นประโยชน์

1.3.2 ผลการใช้นิรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง พบว่า ผลผลิตด้านการวิจัย มีดังนี้

1) ครูมีสมรรถนะด้านการวิจัย 3 ด้าน คือ

(1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย หลังการใช้นิรูปแบบ ฯ สูงกว่าก่อนการใช้นิรูปแบบ ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(2) เจตคติต่อการวิจัย ครูมีเจตคติต่อการวิจัยหลังการใช้รูปแบบ ฯ สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(3) ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย ครูมีทักษะในการปฏิบัติงานวิจัยหลังการใช้รูปแบบ ระดับดี

2) ได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ครูทำวิจัยได้ด้วยตนเองจนสำเร็จคนละ 1 เรื่อง รวมจำนวน 30 เรื่อง งานวิจัยที่อยู่ในระดับดีมาก 14 เรื่อง และระดับมาก 16 เรื่อง

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้เสนอปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิจัยของครูที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์หลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ได้ข้อสรุปว่าการทำวิจัยให้สำเร็จและมีคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ปัจจัย คือ

3.1 ด้านลักษณะของบุคคล ครูเกิดสมรรถนะด้านการวิจัย 3 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย และทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพเกิดแรงจูงใจในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3.2 ด้านสภาพแวดล้อม ครูได้รับรู้ถึงนโยบาย จรรยาบรรณวิชาชีพครู พระราชบัญญัติการศึกษา การประกันคุณภาพ ที่กำหนดให้ครูทุกคนต้องทำวิจัย เกิดเครือข่ายการวิจัยในสถาบันการอาชีวศึกษา มีศูนย์ให้คำปรึกษาประจำแต่ละสถานศึกษา มีระบบติดตามการทำวิจัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย และสถาบันการอาชีวศึกษามีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนให้ครู ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาตนเองสู่ระดับชาติและนานาชาติ

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ผู้วิจัยแบ่งอภิปรายผลเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง พัฒนาจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัย ที่เกี่ยวกับการวิจัย การประเมินแบบเสริมพลัง รวมทั้งการศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยของ

ครูในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง และ 4) ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ โดยใช้วิธีการดำเนินการตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง 3 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดพันธกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวางแผนสำหรับอนาคต และใช้สืบขั้นตอนสู่ผลลัพธ์ ได้แก่ การประเมินความต้องการจำเป็นในการทำวิจัย การกำหนดเป้าหมายของการทำวิจัย การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย การสร้างความร่วมมือในการหาวิธีการที่เหมาะสมพัฒนาด้านการวิจัย การสร้างสมรรถนะที่จะทำให้เกิดคุณภาพ การร่วมกันวางแผนในการพัฒนา การร่วมกันทำให้เกิดการประเมินที่มีคุณภาพ การประเมินผลลัพธ์ และการทำให้เกิดความยั่งยืนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกัน ระหว่างหลักการ วัตถุประสงค์ วิธดำเนินการให้ความรู้ และตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบซึ่งมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และมีความเป็นประโยชน์ โดยการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย และทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย โดยการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะด้าน การวิจัยของครู ต้องมีการสร้างเครือข่ายการให้คำปรึกษา การเสริมสร้างความรู้ เจตคติ ทักษะ การเตรียมทรัพยากรที่จำเป็น การให้ครูตรวจสอบตนเอง และการสร้างแรงจูงใจให้ครูทำวิจัย เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ในพันธกิจ และต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบัน วิธีการนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังมาพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครู มีลักษณะการดำเนินการที่เชื่อมโยงกัน คือ 1) การกำหนดพันธกิจ ประกอบด้วย การระดมความคิด การลงมติในการกำหนดผล ที่ต้องการให้เกิดกับการวิจัย และการกำหนดกิจกรรมที่ต้องการพัฒนา 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอบถามสภาพปัญหาการวิจัยและความต้องการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย คัดเลือกกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย และการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมพัฒนา โดยมีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา และอำนวยความสะดวก 3) การวางแผนสำหรับอนาคต ประกอบด้วย การประชุมวางแผนร่วมกัน กำหนดเป้าหมายร่วมกัน ระบุเป้าหมายของกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ และร่วมวางแผนกลยุทธ์ที่สามารถช่วยให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งมีความสอดคล้องตามแนวคิดของ เฟตเตอร์แมน (Fetterman, 2007) ที่กล่าวว่า การประเมินแบบเสริมพลัง ทำให้ได้รู้ผลการประเมินและช่วยให้เกิดการพัฒนาตนเองให้สามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

2.2 การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

2.2.1 สมรรถนะด้านการวิจัย

1) *ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย* พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังการใช้รูปแบบครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยที่พัฒนาขึ้นมีหลักการชัดเจน มีวิธีดำเนินการให้ความรู้โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการวิจัย ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยของครูให้มากขึ้น

2) *เจตคติต่อการวิจัย* พบว่า ครูมีเจตคติต่อการวิจัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังการทดลองครูมีเจตคติต่อการวิจัยดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยที่พัฒนาขึ้น มีระบบเครือข่ายการวิจัย มีศูนย์บริการให้คำปรึกษา และมีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาประจำศูนย์ ส่งผลให้ครูมีกำลังใจในการทำวิจัยและรู้สึกมีความมั่นใจมากขึ้น สอดคล้องกับ เซวาร์ตน์ เตมียกุล (2552, น. 122 – 123) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครูประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ ระบบเครือข่าย ระบบฝึกอบรม การวิจัย และระบบที่ปรึกษาการวิจัย พบว่าครูมีเจตคติเชิงบวกต่อการวิจัยโดยมีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย สอดคล้องกับ กานดา พูนลาภทวี และวรรณดี แสงประทีปทอง (2546) กล่าวว่า ครูส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลและไม่มั่นใจ ในการทำวิจัย เนื่องจากไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย จึงได้มีการแนะนำให้ครูทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนและทำการบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และใช้กระบวนการวิจัยง่าย ๆ ที่ทำให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนรู้อยู่โดยใช้กระบวนการวิจัยได้ และยังมีให้การสนับสนุนเพื่อกระตุ้นให้ครูทำวิจัย เช่น การให้รางวัล มีผู้ให้ความรู้ความเข้าใจในการวิจัย ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย และ สอดคล้องกับ สมชาย พริ้งพัฒนพงษ์, นิวัฒน์ อมาตยกุล และปนรรฐพร จงประเสริฐยิ่ง (2557) ได้สรุปว่าการพัฒนาศักยภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาของครูผู้สอน ซึ่งมีประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อสิ่งจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการทำวิจัยเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนคือ การพัฒนาความรู้และทักษะด้านการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยที่สามารถให้คำปรึกษาด้านการวิจัยได้มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานวิจัย เอกสารตำรางานวิจัยที่ทันสมัย ความสะดวกด้านเทคโนโลยี ทุนในการวิจัย และสร้างกลยุทธการพัฒนาศักยภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน ใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้งรางวัลค่าตอบแทนให้ชัดเจน จัดหาเอกสารตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกให้ และตั้งคลินิกวิจัยโดยจัดหาผู้เชี่ยวชาญ / วิทยากรด้านการวิจัยให้

3) *ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย* หลังการทดลอง พบว่า หลังการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง พบว่า ครูมีทักษะในการเขียนรายงานวิจัยที่มีคุณภาพในระดับดี 16 เรื่อง ร้อยละ 53.33 และระดับดีมาก 14 เรื่อง ร้อยละ 46.67 ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยที่พัฒนาขึ้น ครูได้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการวิจัย มีคู่มือการเขียนงานวิจัย และมีแบบฝึกทักษะการเขียนรายงานวิจัย พร้อมทั้งยังมีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา แนะนำตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยจนสำเร็จ และครูได้มีส่วนร่วมในการประชุมประเด็นในการกำหนดพันธกิจในการทำวิจัยด้วยตนเองเพื่อนำไปสู่การวางแผนเพื่ออนาคต และมีเกณฑ์สำหรับให้ครูได้ประเมินตนเองเป็นระยะ สอดคล้องกับแนวคิดของ เฟตเทอร์แมน (Fetterman, 2007) ที่กล่าวว่า การประเมินแบบเสริมพลังทำให้นักพลได้ทราบผลการประเมินและช่วยให้สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง ผลผลิตของการประเมินเป็นการสร้างให้เกิดการเรียนรู้ เอื้อต่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับ สุรสิทธิ์ สิทธิอมร (2559) ได้ทำการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาด้วยการเสริมสร้างพลังและการรับรู้ความสามารถของตน สำหรับครูมัธยมศึกษา ได้ว่า สมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาของครูหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

2.2.2 *จำนวนผลงานวิจัย* หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง พบว่า ครูทำวิจัยได้ด้วยตนเองจนสำเร็จคนละ 1 เรื่อง รวมจำนวน 30 เรื่อง ทั้งนี้เนื่องจาก ได้มีการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยที่พัฒนาขึ้นไปใช้ และดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบ โดยลักษณะของรูปแบบได้ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจในการทำวิจัยร่วมกัน ได้คิดกิจกรรมในการพัฒนาตนเอง ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย มีคู่มือในการวิจัย มีแบบฝึกทักษะในการทำวิจัย มีพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ ปรึกษาตลอดระยะเวลาที่ครูทำวิจัย มีการให้คำปรึกษาผ่านเครือข่ายทุกช่องทาง ครูจะมีความรู้สึกไม่โดดเดี่ยวเวลา ทำวิจัย และเกิดความมั่นใจมากขึ้นจนประสบผลสำเร็จ

2.2.3 *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิจัยของครูที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์หลัง* การใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง จากการสนทนากลุ่ม ได้ข้อสรุปว่า การทำวิจัยให้สำเร็จและมีคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ปัจจัย คือ ด้านลักษณะของบุคคล และด้านสภาพแวดล้อม ครูได้รับรู้ถึงนโยบาย จรรยาบรรณวิชาชีพครู พระราชบัญญัติการศึกษา การประกันคุณภาพ ที่กำหนดให้ครูทุกคนต้องทำวิจัย เกิดเครือข่ายการวิจัยในสถาบันการอาชีวศึกษา มีศูนย์ให้คำปรึกษาประจำแต่ละ

สถานศึกษา มีระบบติดตามการทำวิจัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย และสถาบันการอาชีวศึกษามีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนให้ครูได้ทำวิจัย เพื่อพัฒนาตนเองสู่ระดับชาติ และนานาชาติ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์หลังการใช้รูปแบบฯ ได้แก่ ส่งผลให้ครูมีความรู้ เจตคติ และมีทักษะในการวิจัยเพิ่มขึ้น เกิดความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้ที่จะทำวิจัยด้วยตนเอง สถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศ มีที่ปรึกษาแนะนำช่วยเหลือในการทำวิจัย สถาบันการอาชีวศึกษาได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดเตรียมห้องสำหรับให้ครูทำวิจัยที่มีระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ หรือ เครื่องอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย สถาบันการอาชีวศึกษาสนับสนุนการประกวดและเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูในระดับสถานศึกษาจนถึงระดับชาติ และนานาชาติ สถาบันจัดสรรงบประมาณให้ทุนสนับสนุนหรือรางวัลสำหรับผู้ทำวิจัยที่มีคุณภาพ และสถาบันมีการกำหนดระบบติดตามการทำวิจัยของครูในทุกสถานศึกษา สอดคล้องกับ ทัศนวิสัย สมนึก (2557) ได้ศึกษาปัจจัยในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้ว่า แรงจูงใจในการทำวิจัย มีผลมาจากสามารถใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ได้ ส่งผลต่อการทำวิจัยในระดับมากที่สุด และกลไกการประกันคุณภาพการศึกษามีส่วนผลักดันให้อาจารย์ทำวิจัยเพิ่มขึ้นในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ภควรรณ สีสวย (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ได้ว่า ปัจจัยด้านตัวผู้ทำวิจัย ได้แก่ ภาระงานประจำมาก ไม่สามารถจัดสรรเวลาในการทำวิจัยได้ตามที่กำหนด และหาผู้ช่วยวิจัยที่มีคุณภาพยาก ปัจจัยด้านสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย ได้แก่ ความทันสมัยของอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการทำวิจัย สถานที่ในการทำวิจัยมีไม่เพียงพอ เช่น ห้องปฏิบัติการและความยุ่งยากในการจัดหาอุปกรณ์

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การนำรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังไปใช้ ครูควรทำความเข้าใจในรูปแบบให้ชัดเจนโดยศึกษาจากคู่มือการใช้รูปแบบ พร้อมทั้งประเมินทักษะการทำวิจัยตามเกณฑ์การประเมินทักษะการเขียนงานวิจัยของตนเองเป็นระยะ ๆ ตามคู่มือการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3.1.2 สถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาควรให้การสนับสนุนการทำวิจัยของครู โดยจัดเตรียมทรัพยากรที่จำเป็นต่อการวิจัย เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ วัสดุ

อุปกรณ์ที่สนับสนุนการทำวิจัย พี่เลี้ยงดูแลให้คำปรึกษาและแนะนำ มีการกำกับติดตามการทำวิจัยของครูอย่างสม่ำเสมอ

3.1.3 สถาบันการอาชีวศึกษาในแต่ละสถาบันควรสร้างเครือข่ายและจัดให้มีพี่เลี้ยงดูแลให้คำปรึกษาแก่ครูในการทำวิจัย สร้างแรงจูงใจในการทำวิจัย เช่น การให้รางวัลสนับสนุน การให้ทุนการทำวิจัย สนับสนุนการประกวดและเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับสถานศึกษาจนถึงระดับชาติและนานาชาติ

3.1.4 สถานศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษาควรจัดสรรงบประมาณบรรจุลงในแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้มีผลงานวิจัยที่หลากหลายและมีคุณภาพเหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนายกระดับการจัดการศึกษา

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการพัฒนาระบบกำกับติดตาม ตรวจสอบการทำผลงานวิจัยของครู เพื่อใช้สำหรับพัฒนาครูในสถาบันการอาชีวศึกษาให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัยและมีผลงานวิจัยที่หลากหลายมากขึ้น

3.2.2 ควรมีการพัฒนาระบบการส่งเสริมการทำวิจัยของครูและการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่เวทีสากลมากขึ้น

3.2.3 ควรมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพงานวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐาน การอาชีวศึกษา

3.2.4 ควรมีรูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของครูที่ส่งเสริมการนำไปใช้ประโยชน์ กับผู้เรียน ตนเอง สถานศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤติยา วงศ์ก้อม. (2547). รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กัญญาวีร์ สมนึก. (2557). ปัจจัยในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. สิ่งพิมพ์งานประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ.
- กาญจนา วัฒนสุนทร. (2550). การออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนาโมเดล. ใน *แนวทางการศึกษาชุดวิชาระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง*. (น.1 – น.24). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กานดา พูนลาภทวี และ วรณดี แสงประทีปทอง. (2546). *การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: ตัวอย่างประสบการณ์ที่คัดสรร*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กุลยา ตันติปลาชีวะ. (2552). *การพัฒนาแบบการฝึกปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: วิชาการเชิงสมรรถนะ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เกตุมะณีย์ คำจันทร์. (2552). *การพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สกลนคร. สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 7 (27), 57 – 67.*
- ขวัญดาว แจ่มแจ่ม. (2555). *กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- จารุวรรณ ศิลปะรัตน์. (2548). *การพัฒนาแบบเสริมพลังการทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นนักวิจัยของครูอนุบาล*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เฉลิมชัย จันทรมิตย์. (2551). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียน โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. กรุงเทพฯ.*

- ชมสุภักดิ์ กรุฑกณะ. (2555). *สมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: มหาวิทยาลัยรามคำแหง* ทูลอดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชาญชัยณรงค์ ทรงครสร. (2552). *การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา.* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุุณภูิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เชาวรัตน์ เตมิยกุล. (2552). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุุณภูิบัณฑิต). สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). *มาูู้จัก Competency กันเถอะ.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอชอาร์เซ็นเตอร์.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2547). *การพัฒนา รูปแบบประเมินคุณภาพผู้ประเมินภายนอก สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน.* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุุณภูิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ทัศนรงค์ จารุเมธิชน. (2556). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเลย: การวิเคราะห์เชิงสาเหตุพหุระดับโดยใช้โมเดลระดับลดหลั่นเชิงเส้น.* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุุณภูิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ทิวารักษ์ เสรีภาพ. (2548). *การพัฒนา รูปแบบการประเมินภายในของโรงเรียนอาชีวะเอกชน โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนอาชีวะเอกชน.* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุุณภูิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ทิสนา แจมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทียน ทองแก้ว. (2552). *สมรรถนะ (Competency) : หลักการและแนวปฏิบัติ,* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพฯ: แอล.ที.เพรส.

- นิยม กิมาวุฒัน. (2559). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 27 (1), 61–73.
- เนาวรัตน์ พลายน้อย และ ชีรเดช พลายน้อย. (2549). *การพัฒนาการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการประเมินผลแบบเสริมพลัง*. กรุงเทพฯ: บี.เอ. ลีฟวิ่ง.
- บาวัด ชีสาริน. (2552). การสังเคราะห์ความรู้และสมรรถนะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู, สืบค้น 21 กันยายน 2559, จาก http://www.Sobkrco.com/deail_room_main_2.phpnid=780.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- ประจวบ หนูเลี้ยง. (2556). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของจังหวัดพัทลุง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต): มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, กรุงเทพฯ.
- ประทีนทิพย์ พรไชยยา. (2561). การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแปซิฟิก*, 4 (1), 25 – 42.
- ประสิทธิ์ ชุมศรี. (2555). *รูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปัญญา ทองนิล. (2553). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการสอนโดยการบูรณาการแบบสอดคล้องสำหรับนักศึกษาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ปรีชา สามัคคี. (2552). *การพัฒนารูปแบบการประเมินแผนงานและโครงการในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ปรีดา เบ็ญการ. (2548). *การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ผ่องศรี แก้วชูเสน. (2555). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- พิจิตรา ทีสุกะ. (2556). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน วิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- พิมพ์ปวีณ์ สุวรรณโณ. (2560). *การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคใต้*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาคุุณศึกษบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ภควรรณ สีสวย. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์*. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 7 (1), 173 – 182.
- มณีรัตนา โนนหัวรอ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูประจำการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาคุุณศึกษบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เมธี ปลัณชนานนท์. (2550). *การบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ยุทธพงษ์ อายุสุข. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู*. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 20 (3), 463 – 483.
- เขาวดี วิบูลย์ศรี. (2544). *การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2550). *ทิศทางและอาณาบริเวณการประเมิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตน์จำเรียง เพชรแก้ว. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูสำหรับสถานศึกษาที่ถ่ายโอนจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปองค์กรส่วนท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์. (2548). *การพัฒนารูปแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- วรรณะ บรรจง. (2551). *ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของเอกลักษณะและการรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครุณักวิจัยของนักศึกษาครุที่มีต่อพฤติกรรมครุณักวิจัยของนักศึกษาครุในยุคปฏิรูปการศึกษา*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2556). การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดด้านพุทธิพิสัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือวัดด้านพุทธิพิสัย*. หน่วยที่ 5 (หน้า 1 – 59). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2 (4), 1 – 16.
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2554). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศักดิ์ดา คำใส. (2557). การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *Journal of Education*. Mahasarakham University, 11 (1), 170 – 171.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2554). *ทฤษฎีการประเมิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริดา บุรชาติ. (2554). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพบัณฑิต. สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารวิจัย ม.ข. ฉบับบัณฑิตศึกษา: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2542). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมชาย พริ้งพัฒนพงษ์, นิวัฒน์ อมาตยกุล และ ปนรรฐพร จงประเสริฐยิ่ง. (2557). *การพัฒนาศักยภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี*. สำนักบริหารวิชาการ, กรุงเทพฯ.
- สมพงษ์ จตุทอง. (2556). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาระดับภาคใต้*. สิ่งพิมพ์งานประชุมทางวิชาการการวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ.
- สมาน อัสวภูมิ. (2550). *เส้นทางสู่คุณภาพมาตรฐานการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). อุบลราชธานี: อุบลกัจฉาออฟเซตการพิมพ์.
- สหาไทย ไชยพันธ์. (2553). แนวคิดทฤษฎีการพูดสื่อสารในสังคม. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 4 (3), 140 – 154.

- สวัสด์ชัย ศรีพนมธนากร. (2550). *การพัฒนา รูปแบบการประเมินเสริมพลังสำหรับการประเมินระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (ปริญญาณิพนธ์การศึกษาคุชฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สาธิตา สกุรัตน์กุลชัย. (2553). *การพัฒนา รูปแบบการประเมินการเรียนการสอนแบบสตูดิโอทางสถาปัตยกรรมโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา รัชมิธรรมโชติ. (2547). *Competency: เครื่องมือการบริหารที่ปฏิเสธไม่ได้*. Thailand Productivity Institute, 9 (53), 20 – 25.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2559). *กลยุทธ์การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง*. (ปริญญาณิพนธ์การศึกษาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2554). *การประเมินผลโครงการ: หลักการและการประยุกต์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- สุทธิพงษ์ บุญผดุง และพิณทิพา สืบแสง. (2556). *การพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้รูปแบบการจูงใจ ARCS*. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 17 (3), 10 - 19.
- สุทธิพร สายทอง. (2562). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐกลุ่มภาคเหนือตอนบน*. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 8 (2), 129 – 139.
- สุชาสินี บุญญาพิทักษ์. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรครุศึกษาระดับปริญญาตรีในชั้นเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู*. (ปริญญาณิพนธ์การศึกษาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุพรรณิ สินโพธิ์. (2546). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถม ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุพัตร์ พิบูลย์. (2551). *กลยุทธ์การวิจัยและพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาองค์กร*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.

- สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2550). *การพัฒนาแบบจำลองเพื่อรับรองผู้ประเมินภายนอกในการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าท์.
- สุรศักดิ์ ใจเย็น. (2545). เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง Competency : สมรรถนะเพื่อพัฒนาองค์กร. วันที่ 25 เมษายน 2546: โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์สภากาชาดไทย.
- สุรสิทธิ์ สิทธิอมร. (2559). *การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและพัฒนาด้วยการเสริมสร้างพลังและการรับรู้ความสามารถของตน สำหรับครูมัธยมศึกษา*. *วารสารวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 10 (2), 174 -184.
- สุดหทัย รุจิรัตน์. (2559). *รูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- เสวี ชัดเข้ม. (2538). *แบบจำลอง*. ชลบุรี. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานข้าราชการพลเรือน. (2547). *การนำ Competency มาใช้ในระบอบราชการไทย*.
[http://www. Ocso.go.th/homepage/competencyth.htm](http://www.Ocso.go.th/homepage/competencyth.htm).
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). *มาตรฐานการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2558). *มาตรฐานการอาชีวศึกษาระดับปริญญา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2559). *ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา*: กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.

- อดิศักดิ์ นวลสิงห์. (2550). สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนของครู
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนครเขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา*
สกลนคร, 4 (16), 142 – 149.
- อมร มะลาศรี. (2554). *การพัฒนา รูปแบบการประเมินความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัย*
ราชภัฏ. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.
- อรอุมา รุ่งเรือง. (2556). *การพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการ*
กระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
มัธยมศึกษา เขต 2. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- อลงกรณ์ มีสุทธา และ สมิต สัจฉกร. (2552). *การประเมินผลการปฏิบัติงาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 15).
กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทยญี่ปุ่น.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). *หลักการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์.
- อวยพร ตันมุขยกุล. (2540). *พลังอำนาจกับการเสริมสร้างพลังอำนาจในวิชาชีพพยาบาล*. *พยาบาล*
สาร โรงพยาบาลมหาสารคาม, 12 (1), 241 – 249.
- อัจฉริยา วัชรวิวัฒน์. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางการวิจัย สำหรับ*
นักศึกษาพยาบาลศาสตร์. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- อากรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2557). *Competency development roadmap*. กรุงเทพฯ: เอชอาร์เซ็นเตอร์.
- Alkin, M. C. and Ellett, F. S (1990). *Development of Evaluation Model, in The National*.
Encyclopedia of Educational Evaluation. Edited by H.J. Walberg and G.B. Haertel
(Eds.). Oxford: Pergamon.
- Cronbach, I. J. (1963). *Evaluation for Course Improvement. In: Health, R.W. (ed). New*
Curricula. New York: Harper & Row.
- Eisner, E. (1976). *Education connoisseiship and criticism: Their form and functions in education*
Evaluation. Journal of Aesthetic Education.

- Fetterman, D. M. (1996). *Empowerment evaluation An Introduction to Theory and Practice* In Fetterman, D.M. Kaftarian , S.T. and Wandersman, A (Eds). Empowerment evaluation: Knowledge and tools for self – assessment & accountability. Thousand Oaks, CA : Sage.
- Fetterman, D. M. (2001). *Foundations of Empowerment evaluation*. California: Thousand Oaks, CA: Sage.
- Fetterman, D. M. (2007). *Empowerment evaluation Principles in Practice* edited by David M. Fetterman and Abraham Wandersman foreword by Ricardo A. Millett, President, Woods Fund of Chicago.
- Gave, P. B. (1993a). *Webster's third new international dictionary unabridged with seven language dictionary* vol.1. New York Merriam Webster.
- Keeve, J. P. (1988). *Educational research, methodology , and measurement : An International handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- McClelland, D. C. (1973). *Testing for Competence rather than for Intelligence*. American Psychologist, 28 (1), 1- 14.
- Millett, R.A. (1996). *Empowerment Evaluation and the W.K. Kellogg Foundation*. In Fetterman, D.M., Kaftarian, S.J. and Wandersman, A (Eds). Empowerment evaluation: Knowledge and tools for selfassessment & accountability. Thousand Oaks, C.A: Sage.
- Scott, C.D., and Jaffe, D. T. (1997). *Empowerment: Building a Committed Workforce*. New York: Kogan Page. Kappelman, L.A.
- Silvi, K. (2010). *Teachers's competencies*. Cultura International Journal of Philosophy of Culture Axiology, 7 (1), 167-175..
- Simpson, J. A., & Weiner, E.S.C. (1998). *The oxford English dictionary*. (2nd ed.). London: Clarendon Press.
- Smith, R. H. and others. (1980). *Management : Making Organizations Perform* . New York : Macmillan.
- Steers , R. M. (1977). *Organizational effectiveness : A behavioral view*. Santa Monica, CA : Goodyear.

- Stufflebeam , D. L. (1994). *Empowerment Evaluation. Objectives Evaluation Standard: Where the Future of Evaluation Should not go and Where It Need to go. Evaluation Practice.*
- Wandersman, A. and John, J. S. (2005). *American Journal of Evaluation Empowerment Evaluation: Clarity, Dialogue, and Growth.*
- Zimmerman, M. A. (2001). Empowerment theory: Psychological. Organizational and community Levels of analysis. In J.R.E. Seidman (ed), *Handbook of community Phychalogy.* Kluwer Plenum Publishers: NY.

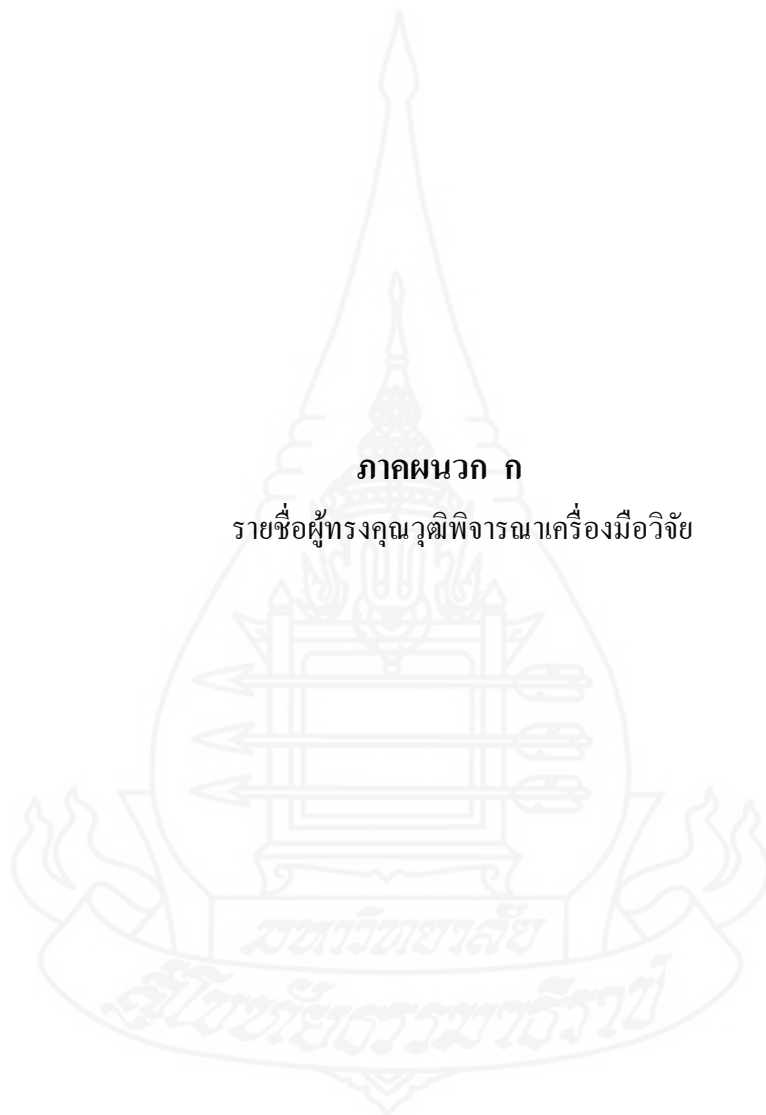

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. ดร.เชาวรัตน์ เตมียกุล
 วุฒิการศึกษา ค.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
 ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวิจัยทางการศึกษา
2. ดร.นุชบา จริงบำรุง
 วุฒิการศึกษา ค.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง หัวหน้างานวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวิจัยทางการศึกษา
3. ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์
 วุฒิการศึกษา ค.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวัดและประเมินผลการศึกษา
4. ดร. กุณฑล งามเจือ
 วุฒิการศึกษา ศษ.ด. (การประเมินการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยชุมชนตราด
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวัดและประเมินผลการศึกษา
5. ดร. บุหลัน เจนร่วมจิต
 วุฒิการศึกษา ศษ.ด. (การประเมินการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวัดและประเมินผลการศึกษา, คอมพิวเตอร์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์การทำวิจัย

ที่ อว 0602.16(บ)/432

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการคุษฎีนิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางอโนทยา เรืองศรี นักศึกษาระดับคุษฎีบัณฑิต วิชาเอกการประเมินการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำคุษฎีนิพนธ์เรื่อง รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ตามโครงการคุษฎีนิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำคุษฎีนิพนธ์ดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์คุษฎีนิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้าน การวิจัยและการประเมินผล ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-504-8503

เบอร์นักศึกษา 081-2945084

ที่ อว 0602.16(บ)/437

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

ด้วย นางอโนทยา เรืองศรี นักศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิต วิชาเอก การประเมินการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช อยู่ระหว่างดำเนินการทำคุณวุฒิพนธ์ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยโดย การจัดประชุมสัมมนา ทดสอบความรู้ และวัดทักษะการเขียนงานวิจัย

ทั้งนี้ ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-504-8503

เบอร์นักศึกษา 081-2945084

ที่ อว 0602.16(บ)/438

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

15 สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

ด้วย นางอโนทยา เรืองศรี นักศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิต วิชาเอก การประเมินการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช อยู่ระหว่างดำเนินการทำคุณวุฒินิพนธ์ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างครูในสถานศึกษาสังกัดสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-504-8503

เบอร์นักศึกษา 081-2945084

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามสภาพปัญหาในการทำวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา
- แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

แบบสอบถามสภาพปัญหาในการทำวิจัยของครู
ในสถาบันการอาชีวศึกษา

- คำชี้แจง 1. เป็นการสอบถามสภาพปัญหาในการทำวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา
2. โปรดเขียนข้อความที่ท่านเกิดปัญหาในการทำวิจัย

1. ปัญหาในการทำวิจัยของท่านที่เกิดจากตัวท่านมีสิ่งใดบ้าง (เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดที่
ปรึกษา ไม่มีเวลา ขาดประสบการณ์ ฯลฯ)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

2. ปัญหาในการทำวิจัยของท่านที่เกิดจากปัจจัยสนับสนุนมีสิ่งใดบ้าง (เช่น ผู้บริหาร ทูน ขวัญ
กำลังใจ ระบบอินเทอร์เน็ต ฯลฯ)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

-
-
-

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการ
อาชีวศึกษา

โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้สำหรับผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาผลผลิต
ด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

2. แบบสอบถามความคิดเห็นตามมาตรฐาน 4 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสม ด้านความ
เป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และ ด้านความเป็นประโยชน์ โปรดเขียน / ลงในช่องระดับความ
คิดเห็นของท่าน ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้อง/ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ						
1	หลักการของรูปแบบมีความเหมาะสมต่อการพัฒนาครู					
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมต่อการพัฒนาครู					
3	วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังเหมาะสมต่อการพัฒนาครู					
4	ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบมีความเหมาะสม					
ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ						
5	หลักการของรูปแบบมีความสอดคล้องกับการพัฒนาครู					
6	รูปแบบสามารถนำไปพัฒนาครูได้ตามวัตถุประสงค์					
7	วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังสามารถให้ความรู้ได้จริง					
8	ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบสามารถสะท้อนคุณภาพได้					

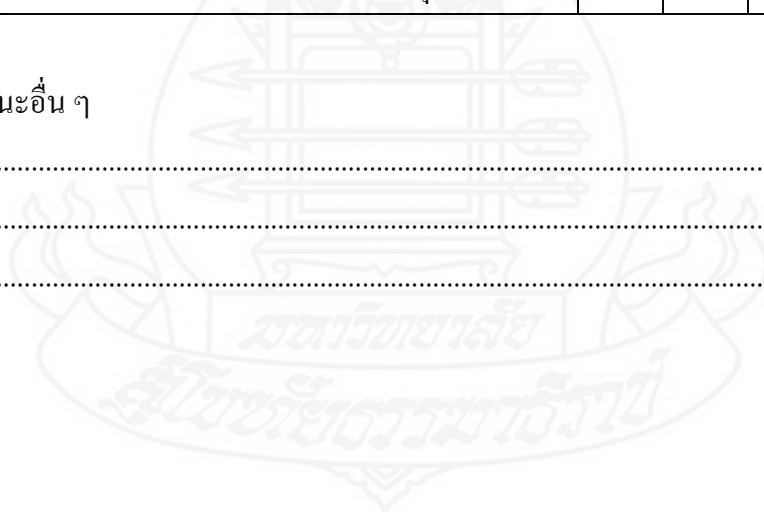
ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านความถูกต้องของรูปแบบ						
9	หลักการของรูปแบบมีความถูกต้องตามเนื้อหา					
10	วัตถุประสงค์ของรูปแบบถูกต้องตามเป้าหมายการพัฒนาครู					
11	วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังถูกต้องตามขั้นตอน					
12	ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบสามารถวัดได้ตรงตามมาตรฐาน					
ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ						
13	ครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน					
14	ครูสามารถประเมินตนเองได้เป็นระยะ ๆ					
15	ครูได้มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตนเอง					
16	ครูมีปริมาณผลงานวิจัยที่หลากหลายและมีคุณภาพ					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

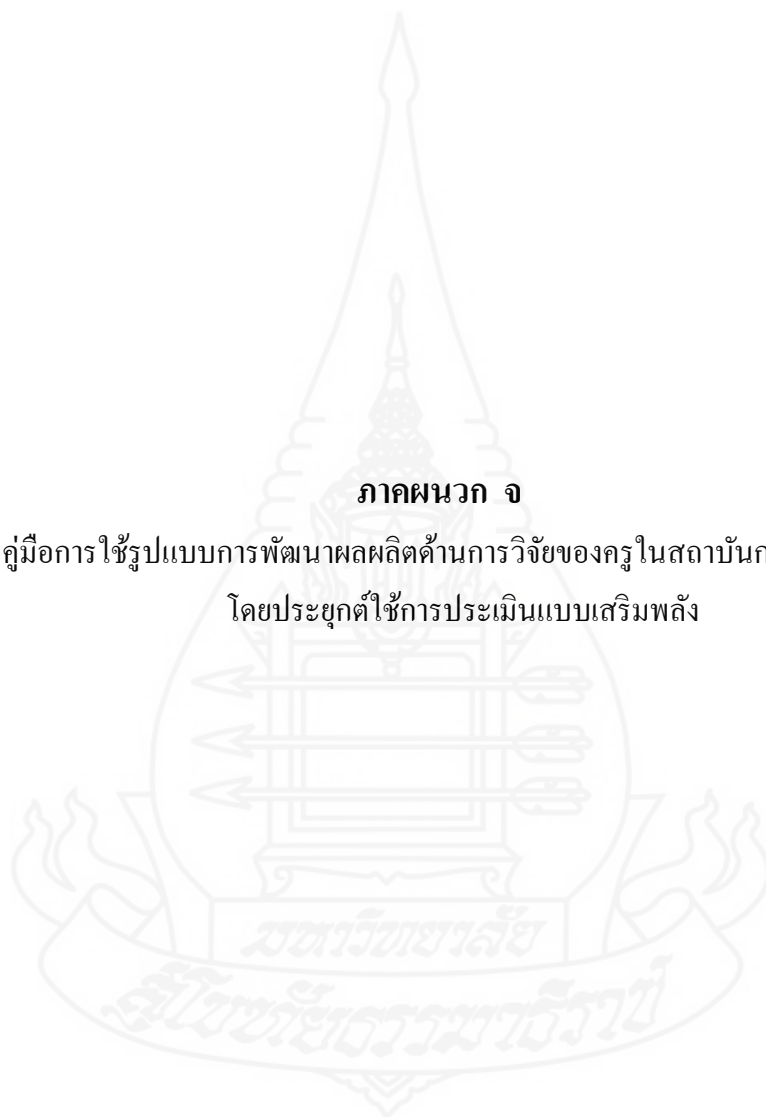
รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

**รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิจัยของครู
ในสถาบันการอาชีวศึกษา**

1. ตัวแทนครูอาชีวศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ได้แก่
 - 1.1 ดร. สิริอร สกุดเดช วิทยาลัยเทคนิคสตัทีบ
 - 1.2 ดร.จกกล กระจ่างแจ้ง วิทยาลัยเทคนิคระยอง
 - 1.3 นายนิ่มอนันต์ เสริมศรี วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
 - 1.4 นางสาวอรนุช อุทานนท์ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร
 - 1.5 นางรัชชนก โศทรพันธ์ วิทยาลัยเทคนิคมาบตาพุด
2. ตัวแทนศึกษานิเทศก์จากหน่วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ได้แก่
 - 2.1 ดร.ประพนธ์ จุลทวีภาค หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 - 2.2 นางสาวโสภี นิลรักษ์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 - 2.3 นางสาวโสภิตา ลีวัฒนาพันธ์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 - 2.4 ดร.จรูญ เตชะเจริญกิจ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 2.5 นายมานพ กลิ่นทรัพย์ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและกรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก จ

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา
โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการ

อาชีวศึกษา

โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

โดย

นางอโนทยา เรืองศรี

**คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครู
ในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง**

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้ การประเมินแบบเสริมพลัง ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้นำรูปแบบ ๆ ไปใช้ สามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ก่อนที่จะนำรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังนี้ไปใช้ ผู้บริหารสถาบันการอาชีวศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรทำความเข้าใจและศึกษารายละเอียดถึงขั้นตอนของรูปแบบตามคู่มือนี้ให้เข้าใจก่อนลงมือนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา เพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพในการพัฒนาสถาบันและสถานศึกษาต่อไป

คู่มือรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย
2. วัตถุประสงค์ของคู่มือ
3. นิยามศัพท์เฉพาะ
4. การวิจัยในสถาบันการอาชีวศึกษา
5. การประเมินแบบเสริมพลัง
6. รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง
7. ขั้นตอนการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง
8. เอกสารอ้างอิง

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนารูปแบบ

การวิจัยจะเป็นมาตรฐานความรู้ในการประกอบอาชีพครู เป็นหนึ่งในสิบเอ็ดข้อของ จรรยาบรรณวิชาชีพ ที่ให้ครูต้องมีความรู้ในการวิจัย มีการค้นคว้าศึกษางานวิจัยเพื่อพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนไปด้วยกัน ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการวิจัย ให้เกิดสมรรถนะด้านการ วิจัย ครูจะเป็นผู้มีความสามารถในการวิจัยเพื่อนำกระบวนการวิจัยไปส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้และ นำไปพัฒนาการเรียนการสอนตามบทบาทหน้าที่ ที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและการ ประกันคุณภาพครูตามกรอบการพัฒนาครูมืออาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, น. 13 – 14)

การวิจัยจะส่งผลให้ครูได้ปรับปรุงการสอนให้เป็นระบบ และทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้ อย่างกระฉ่างชัด สามารถทำงานและแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ และคิดได้ว่าการวิจัยเป็นส่วน หนึ่งที่น่ามาใช้พัฒนาการเรียนการสอน เรียกว่า “สมรรถนะด้านการวิจัย” เป็นลักษณะสำคัญที่จะ ส่งให้ครูได้พัฒนางานด้านการวิจัย สมรรถนะด้านการวิจัยมี 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย เทคนิคการวิจัย การอ่านและวิเคราะห์งานวิจัย ด้านที่ 2 ด้าน เจตคติต่อการวิจัย เกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้สึกหรืออารมณ์ของครูที่มีต่อการวิจัย และด้านที่ 3 ด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ทักษะการ ค้นคว้า ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะในการวินิจฉัยปัญหาและความต้องการที่แท้จริง เพื่อ ปฏิบัติการทำวิจัย ด้วยเหตุนี้การวิจัยจึงเป็นสิ่งที่ยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญ มีการ วิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ แต่การทำวิจัยของครูยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากครูยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินการวิจัย แรงจูงใจไม่ชัดเจน ขาดแหล่ง เรียนรู้ ขาดที่ปรึกษาในการทำวิจัย และไม่มีเวลาเนื่องจากภาระงานประจำมีมาก (เชวรัตน์ เตมีย กุล, 2552, น. 144; สมพงษ์ จตุทอง, 2556, น. 60 และขวัญดาว แจ่มแจ้ง, 2555, น.75) จึง เป็นสาเหตุให้ครูไม่คิดทำวิจัย แต่ถูกกำหนดจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสามารถวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามมาตรา 30 และรัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัย ตามมาตรา 67

นอกจากนี้การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในรอบที่สี่ (พ.ศ. 2559 – 2563) ได้มีหลักเกณฑ์การประกัน คุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษา กำหนดให้สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้

สามารถพัฒนาตนเองในการจัดทำผลงานวิจัย จัดแสดงและเผยแพร่ผลงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และตามเกณฑ์ การประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ด้านที่ 3 ด้านครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ข้อ 3.1.2 ครูมีงานวิจัยเพื่อคุณภาพจัดการเรียนรู้และแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 80 ขึ้นไป (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2561) ดังนั้นครูจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาความรู้และทักษะด้าน การวิจัย สำหรับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย ทั้ง 3 ด้าน จะต้องมีกระบวนการในการพัฒนา และสามารถประเมินผลงานตนเองได้ กระบวนการพัฒนาได้นำแนวคิดของการประเมินแบบเสริมพลังมาประยุกต์ใช้

การประเมินแบบเสริมพลัง (empowerment evaluation) เป็นแนวคิดการประเมินที่เสนอโดย เดวิด เฟทเทอร์แมน (David Fetterman, 2007) โดยมีฐานแนวความคิดมาจากการวิจัย (research) มีกระบวนการให้บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การประเมินแบบเสริมพลังเป็นการใช้เทคนิคการประเมินและข้อค้นพบจากการประเมินไปกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาปรับปรุง การกำกับตนเอง โดยวิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพในการดำเนินงาน เป็นกระบวนการที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลต่างๆ สามารถพัฒนาตนเอง โดยการประเมินตนเอง กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องในการทำงานจึงประกอบด้วยบุคลากรภายในที่ทำกรประเมินผลด้วยตนเอง และบุคคลภายนอกที่ทำหน้าที่ผู้ชี้แนะ (coach) หรือผู้อำนวยความสะดวกในการประเมิน (facilitator) ขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไปตามความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน รวมถึงความตระหนักในการเห็นคุณค่าของผลงานและการให้ความสำคัญต่อองค์กร

ดังนั้นยุทธวิธีที่จะพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา จึงควรเป็นรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ในการดำเนินการของรูปแบบนี้ ได้นำขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังมาประยุกต์ใช้ ซึ่งมีวิธีการพัฒนา โดยเริ่มจากการสร้างเครือข่าย ต่อมาก็ทำการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง โดยนำขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลัง 3 ขั้นตอนมาใช้ในการพัฒนา ซึ่งครูได้มีการร่วมกันกำหนดพันธกิจที่ต้องการพัฒนาตนเอง และร่วมกำหนดเป้าหมายในการทำวิจัยด้วยกัน ประเมินตนเอง สะท้อนผลงานของตนเอง จนสามารถพัฒนาตนเองได้ จนเกิดผลงานวิจัยตามปริมาณที่กำหนด

2. วัตถุประสงค์ของคู่มือ

คู่มือเล่มนี้จัดทำเพื่ออธิบายการนำรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังไปใช้ ในการพัฒนาให้ครูปฏิบัติงานวิจัยให้เกิดผลผลิตด้านการวิจัย

3. นิยามศัพท์เฉพาะ

3.1 รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง หมายถึง กรอบแนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะด้านการวิจัยของครูอาชีวศึกษา โดยนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังมาใช้ในการพัฒนา 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวางแผนในอนาคต เพื่อให้ครูเกิดสมรรถนะด้านการวิจัย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ด้านเจตคติต่อการวิจัย ด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย และได้ผลงานวิจัยตามปริมาณที่กำหนด ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง และตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ

3.2 การประเมินแบบเสริมพลัง หมายถึง การประเมินที่ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง มีการเสริมสร้างความรู้ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับการประเมิน โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดพันธกิจ การรวบรวมข้อมูล และการวางแผนสำหรับอนาคต เพื่อให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย และผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ

3.3 ผลผลิตด้านการวิจัย หมายถึง ผลงานที่ครูอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบเพื่อเป็นประโยชน์และนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนหรือแก้ไขปัญหา

3.4 สมรรถนะการวิจัย หมายถึง ความสามารถของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย และทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย ที่ประกอบกันเป็นคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ครูในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาต้องมีเพื่อใช้ในการทำวิจัยให้สำเร็จ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ความรู้ความเข้าใจในการกำหนดชื่อเรื่องวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เจตคติต่อการวิจัย หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ของครูที่มีต่อการวิจัย ทั้งใน
ทางบวกและทางลบ ซึ่งแสดงออกในลักษณะที่เอนเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง ทั้งพึงพอใจหรือไม่
พึงพอใจ ชอบหรือไม่ชอบ และพร้อมที่จะปรับไปจากเดิมเมื่อได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น
ได้แก่ ความสนใจ ความเบื่อหน่ายความสุข ความกังวล และความมีประโยชน์

ทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัย สามารถ
เขียนงานวิจัยได้ตามองค์ประกอบ คือ ชื่อเรื่องวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการ
วิจัย คำถามการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการ
วิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลอภิปรายผล
และข้อเสนอแนะ

4. การวิจัยในสถาบันการอาชีวศึกษา

การวิจัยในสถาบันการอาชีวศึกษา ถือว่าเป็นพันธกิจหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและเป็นข้อหนึ่งของจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อให้จัดการองค์
ความรู้ในการพัฒนาอาชีพ จากพันธกิจหลักนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้
กำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ดังนั้นครูจึงควรแสดง
ความสามารถในการวิจัยเพื่อให้เกิดกระบวนการคิด ในเชิงระบบ มีความรู้สึกว่าการวิจัยเป็นส่วน
หนึ่งที่น่ามาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งความสามารถนี้เรียกว่า “สมรรถนะด้านการวิจัย” อัน
เป็นความสามารถที่เกิดจากการปฏิบัติงานวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของครูที่ส่งผลทางตรงในการ
พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน สมรรถนะด้านการวิจัยมี 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ได้แก่ การกำหนดชื่อเรื่องวิจัย ความ
เป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย
ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ด้านที่ 2 ด้านเจตคติต่อการวิจัย เกี่ยวกับความรู้สึกหรืออารมณ์ของครูที่มีต่อการวิจัย ทั้ง
ในทางบวกและทางลบ ซึ่งแสดงออกในลักษณะที่เอนเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง ทั้งพึงพอใจหรือไม่
พึงพอใจ ชอบหรือไม่ชอบ และพร้อมที่จะปรับไปจากเดิมเมื่อได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น
ได้แก่ ความสนใจ ความเบื่อหน่าย ความสุข ความกังวล และความมีประโยชน์

ด้านที่ 3 ด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย มีทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย สามารถเขียนงานวิจัยได้ตามองค์ประกอบ คือ ชื่อเรื่องวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย คำถามการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5. การประเมินแบบเสริมพลัง

การประเมินแบบเสริมพลัง (Empowerment Evaluation) เป็นแนวคิดที่ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยนำแนวคิดของเฟตเทอร์แมน (Fetterman, 2007) ซึ่งขั้นตอน การประเมินแบบเสริมพลังมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นขั้นตอนแรกของการประเมินโดยการร่วมกันกำหนดพันธกิจหรือภารกิจของแผนงานโครงการ โดยระบุถึงผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น ผู้ประเมินเสริมพลังอำนาจจะอำนวยความสะดวกในการเปิดประเด็นคำถามกับบุคลากร และได้รับการกระตุ้นโดยการถามเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมนำเสนอถึงพันธกิจของโครงการหรืองานที่จะทำ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Taking Stock) เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบสถานภาพของโครงการ ว่าอยู่ ณ จุดใดรวมถึงการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของโครงการ โดยมีขั้นตอนการ 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 การกำหนดกิจกรรมในโครงการ ผู้ประเมินเสริมพลังทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก เปิดประเด็นให้บุคลากรโครงการได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่สำคัญที่สุด หรือกิจกรรมที่มีส่วนสัมพันธ์กับโครงการหลายโครงการ โดยผู้ประเมินเสริมพลังอำนาจจะอำนวยความสะดวกให้เกิดการโหวตคะแนนเพื่อเลือกกิจกรรมที่สำคัญที่สุด

2.2 การกำหนดความสำคัญของกิจกรรมในโครงการ ผู้ประเมินให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมส่วนร่วม ในการประเมินความสำคัญกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากการกำหนดกิจกรรมในโครงการ โดยผู้ประเมินเสริมพลังจะอำนวยความสะดวกให้เกิดการประเมินความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ

3. การวางแผนสำหรับอนาคต (Planning for the Future) เป็นขั้นตอนที่ผู้มีส่วนร่วมทั้งหมด ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายโดยกำหนดว่าจุดหมายปลายทางที่จะไปให้ถึงคืออะไร ผู้เกี่ยวข้องจะได้รับคำถามเกี่ยวกับความต้องการที่จะ

พัฒนาตนเอง ผู้ประเมินเสริมพลังจะชี้แนะให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการสร้างพันธกิจที่นำไปสู่การกำหนดจุดยืนและจะต้องนำไปสู่การวางแผนเพื่ออนาคต บุคลากรของโครงการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่สอดคล้องกับพันธกิจและจุดยืนของโครงการโดยกำหนดจุดประสงค์เฉพาะที่สัมพันธ์กับแต่ละกิจกรรม การวางแผนจะถูกกระตุ้นด้วยคำถาม ว่าควรปรับปรุงอะไร อย่างไร

นอกจากนี้ยังกำหนดหลักการประเมินแบบเสริมพลัง ในปี 2007 เพื่อให้เกิดความชัดเจน โดยมี 10 หลักการ ดังนี้

1. การพัฒนายกระดับ (Improvement) เป้าหมายคือ การพัฒนาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการ องค์กร และชุมชนให้ดีขึ้น และบรรลุเจตนาของผู้สนับสนุน
2. การเป็นเจ้าของของชุมชน (Community Ownership) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับผิดชอบ ออกแบบ การประเมินผลเป็นเจ้าของแนวคิด เจ้าของความรู้ร่วมกัน ทำให้มีสำนึกในการดูแลควบคุมทิศทาง รวมทั้งอนาคตของโครงการและองค์กร
3. การร่วมกันของทุกฝ่าย (Inclusion) การดำเนินการพัฒนาถือเป็นพันธสัญญา ในการดำเนินงานร่วมกัน เป็นการยอมรับความแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่ดีงาม มีความรู้ ประสบการณ์ที่แลกเปลี่ยน
4. กระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Democratic Participation) การดำเนินการพัฒนาต้องยึดหลักการการมีส่วนร่วมและแนวทางประชาธิปไตย การประเมินต้องให้คุณค่าการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างแท้จริง การตัดสินใจนำไปสู่ข้อตกลงร่วมกัน การสื่อสารแลกเปลี่ยน การปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มที่แตกต่าง ทำให้เกิดทักษะและความรับผิดชอบร่วมกัน
5. ความเป็นธรรมในสังคม (Social Justice) การดำเนินการพัฒนายึดหลักความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย การประเมินนำไปสู่การพัฒนาความเสมอภาค การเข้าถึงทรัพยากร มุ่งเน้นการจัดความไม่เท่าเทียมและการต่อรองอย่างเป็นธรรม
6. ความรู้ในชุมชน (Community Knowledge) ถือเป็นพื้นฐานนำไปสู่การตัดสินใจ การตีความผล การประเมิน การปรับใช้นวัตกรรมใหม่ในโครงการ การดำเนินการพัฒนาพิจารณาถึงบริบท ข้อมูล ประสบการณ์และวัฒนธรรม
7. ยุทธศาสตร์จากฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence - based Strategies) ให้ความสำคัญต่อหลักฐาน เน้นการอ้างอิงหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้ เรียนรู้จากประสบการณ์ผลสำเร็จที่มีในบริบทนั้น การนำวิธีการใหม่ๆ มาใช้ต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม
8. การสร้างสมรรถนะ(Capacity Building) มุ่งให้ทุกคนในโครงการพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพ

ในการตัดสินใจ การจัดการและคุณภาพผลงาน โดยการเรียนรู้เครื่องมือที่ใช้ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

9. องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Organizational Learning) มุ่งการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีวัฒนธรรมในการค้นหา เน้นการเรียนรู้จากการพัฒนาตนเองให้เกิดชุมชนในการเรียนรู้และการสะท้อนเพื่อยกระดับโครงการและองค์กร จนเกิดลักษณะขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานข้อมูลและความรู้

10. ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) การปฏิบัติการเน้นความโปร่งใส สามารถตรวจสอบกระบวนการดำเนินการได้ ทุกคนมีส่วนร่วมในพันธะต่อกระบวนการและผลงานที่ดำเนินการด้วยความเต็มใจ

6. รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

รูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาให้เกิดผลงานวิจัย มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบเป็นการแสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันในเชิงเหตุและผล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดระเบียบแนวความคิดให้เป็นระบบ การสร้างแบบแผนให้เข้าใจง่ายขึ้น อธิบายให้เห็นโครงสร้างทางความคิด โดยระบุงค์ประกอบและขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบที่ชัดเจน หลักการของรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง มีการพัฒนาครูให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย และนำแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังมาเป็นขั้นตอนในการพัฒนาให้เกิดสมรรถนะ จนสามารถปฏิบัติงานวิจัยได้สำเร็จ

1.1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยและการประเมินแบบเสริมพลัง

1.2 การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวิจัย โดยการสำรวจข้อมูลจากตัวแทนครูที่ได้มาจากการอาสาสมัครแต่ละสถานศึกษา

1.3 การประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายโดยตกลงร่วมกัน

1.4 การประชุมระดมความคิดในการกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมาย

1.5 ตัวชี้วัดคุณภาพของรูปแบบ ดำเนินการประเมินผลตามมาตรฐานการประเมิน 4

ด้าน คือ

- 1.5.1 ด้านความเหมาะสม
- 1.5.2 ด้านความเป็นไปได้
- 1.5.3 ด้านความถูกต้อง
- 1.5.4 ด้านความเป็นประโยชน์

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

- 2.1 เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา
- 2.2 เพื่อเพิ่มปริมาณผลงานวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา

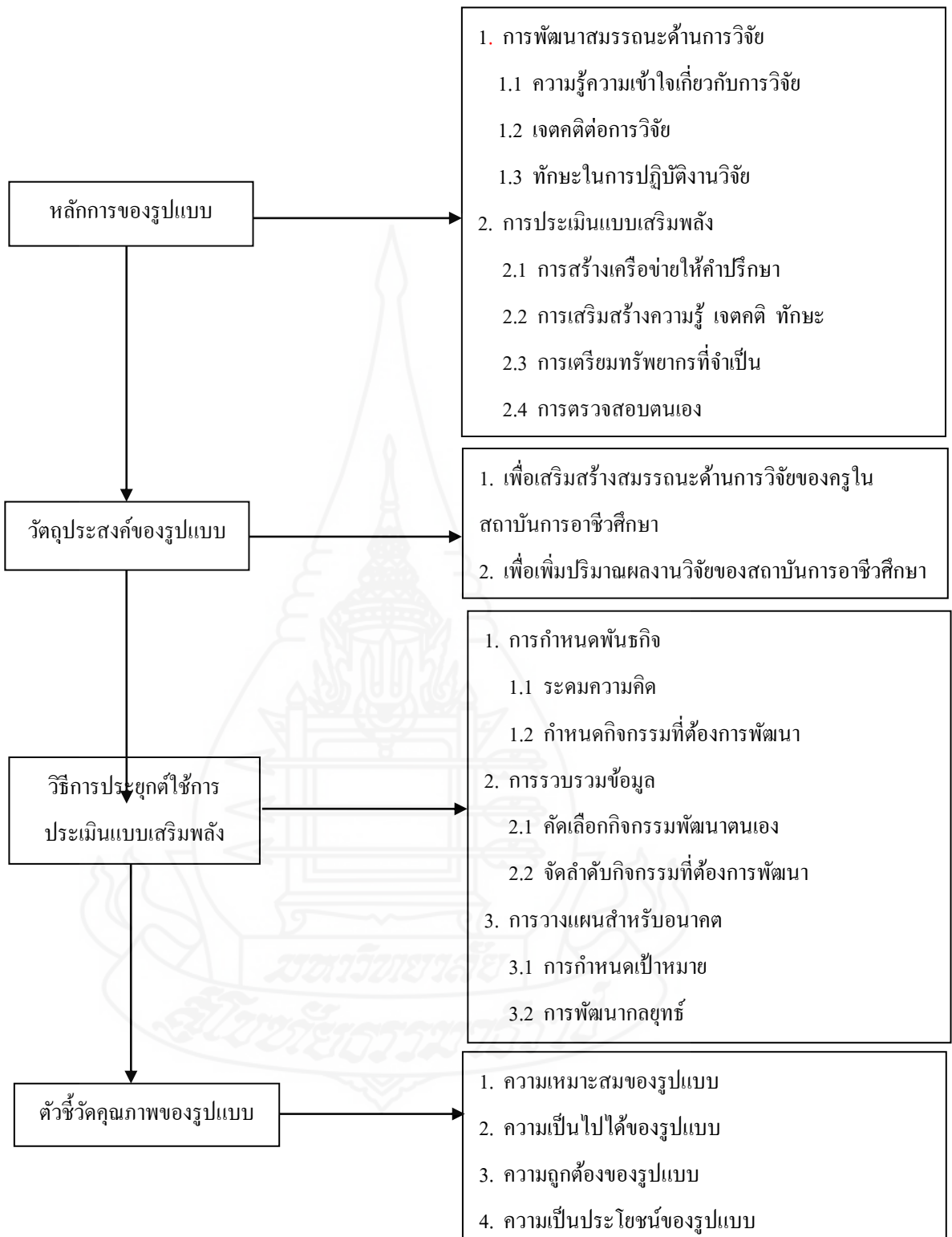
3. วิธีการประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง เป็นการนำแนวคิดของเฟตเทอร์แมน (Fetterman) มาประยุกต์ใช้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลในองค์กรได้ช่วยตนเองและพัฒนาตนเอง มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดพันธกิจ (Mission) 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล (Taking Stock) และ 3) การวางแผนสำหรับอนาคต (Planning for the Future) ประเด็นดังกล่าวมีความสัมพันธ์ในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 การกำหนดพันธกิจ ได้แก่ การระดมความคิด ลงมติเกี่ยวกับการกำหนดผลที่ต้องการให้เกิดกับการวิจัย และการกำหนดกิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การประชุมระดมความคิดเกี่ยวกับการสำรวจสภาพปัญหาการวิจัยและความต้องการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย คัดเลือกกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย และการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมพัฒนา โดยมีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัย ฯ

3.3 การวางแผนสำหรับอนาคต ได้แก่ การประชุมวางแผนร่วมกันกำหนดเป้าหมายร่วมกันระบุเป้าหมายของกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะและร่วมวางแผนกลยุทธ์ที่สามารถช่วยให้บรรลุเป้าหมาย โดยการสร้างพลังให้ตนเองและให้ความช่วยเหลือ ร่วมกันระบุข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นหลักฐานในการยืนยันความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานวิจัยที่กำลังเข้าสู่เป้าหมายได้มากน้อยเพียงไหน ดูได้จากที่ใด และดูจากอะไรบ้าง

รูปแบบในการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

7. ขั้นตอนการใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง

การใช้รูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของครูในสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง ดำเนินการพัฒนาคู่มือด้านการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างเครือข่าย

1.1 ประชุมเครือข่าย สร้างความเข้าใจในบทบาทของเครือข่ายในการดำเนินการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลผลิตด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลัง โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ในประเด็น ดังนี้

1.1.1 กำหนดโครงสร้างเครือข่ายการวิจัย ประกอบด้วย สถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา

1.1.2 กำหนดผู้ประสานประจำเครือข่ายการวิจัย ประกอบด้วย หัวหน้างานวิจัยแต่ละสถานศึกษา

1.1.3 กำหนดศูนย์บริการให้ปรึกษาการวิจัย ประกอบด้วย พี่เลี้ยง และหัวหน้างานวิจัย แต่ละสถานศึกษา ให้ทำหน้าที่ดูแลครูในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ และตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติงานวิจัยจนสำเร็จ

1.1.4 กำหนดช่องทางให้คำปรึกษาการวิจัย ประกอบด้วย อีเมล (E-mail), ไลน์ (Line), เฟสบุ๊ก (Facebook) และทางโทรศัพท์ โดยพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาหลังจากประชุมเชิงปฏิบัติการ และครูกลับไปปฏิบัติงานวิจัย โดยปรึกษาผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่กำหนดระหว่างพี่เลี้ยงกับครูผู้ปฏิบัติงานวิจัย

1.2 พี่เลี้ยงประจำศูนย์ให้คำปรึกษา กำหนดให้พี่เลี้ยง 1 คน ดูแลครูทำวิจัย 3 คน

2. การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง

ดำเนินการดังนี้

2.1 การกำหนดพันธกิจ (Mission) จัดการประชุมทำความเข้าใจกับครูถึงกระบวนการพัฒนา ดังนี้

2.1.1 การประชุมร่วมกัน ครูร่วมกันเสนอข้อกำหนดความต้องการในการทำวิจัย ในประเด็นการประชุมกำหนดพันธกิจ (ตามเอกสารหมายเลข 1)

2.1.2 การร่วมกันกำหนดกระบวนการพัฒนา ครูประชุมร่วมกันกำหนดความต้องการพัฒนาตนเอง จากแบบสำรวจความต้องการพัฒนาตนเอง (ตามเอกสารหมายเลข 2)

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Taking Stock) ดำเนินการประชุมครู ดังนี้

2.2.1 การคัดกิจกรรม ครูเลือกกิจกรรมในการพัฒนาตนเอง จากข้อ 2.1.2 ของแต่ละคน เพื่อนำมาเสนอในที่ประชุม

2.2.2 การจัดลำดับความสำคัญและคัดเลือกกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาให้เกิดสมรรถนะด้านการวิจัย ครูประชุมร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะพัฒนาตนเอง มาเรียงลำดับความสำคัญที่ต้องการจะพัฒนาจากมากไปน้อย แล้วหาค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})) (สุวิมล ว่องวานิช, 2548, น. 279) ซึ่งมีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ	PNI _{Modified}	แทน	ดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
	I	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ต้องการจะเป็น
	D	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่จริง

2.3 การวางแผนสำหรับอนาคต (Planning for Future) ครูร่วมกันระบุเป้าหมายของกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ ดังนี้

2.3.1 การพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย

1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ด้านการวิจัย ดำเนินการดังนี้

ก. ทดสอบวัดความรู้ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ (ตามเอกสารหมายเลข 3)

ข. การให้ความรู้ด้านการวิจัยในกระบวนการวิจัยทีละขั้นตอน โดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย และจัดพี่เลี้ยงให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ และตลอดระยะเวลาที่ทำวิจัยจนสำเร็จ

ค. ทดสอบวัดความรู้หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบวัดความรู้ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ง. เปรียบเทียบความรู้ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

2.3.2 การพัฒนาสมรรถนะด้านเจตคติต่อการวิจัย ดำเนินการดังนี้

ก. วัดเจตคติของครูที่มีต่อการวิจัยก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการวิจัย (ตามเอกสารหมายเลข 4)

ข. ในระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการ สร้างบรรยากาศในการประชุมฯ ให้ครูรู้สึกสบายไม่เครียด และให้พี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือแนะนำตลอดระยะเวลา

ค. วัดเจตคติของครูที่มีต่อการวิจัยหลังจากทำวิจัยสำเร็จแล้ว โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการวิจัยฉบับเดียวกับการวัดเจตคติก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ง. เปรียบเทียบเจตคติต่อการวิจัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบฯ ด้วยการทดสอบค่าที (t – test)

2.3.3 การพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย ดำเนินการดังนี้

ก. ฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานวิจัย จากแบบฝึกทักษะในการเขียนรายงานวิจัย (ตามเอกสารหมายเลข 5) พี่เลี้ยงให้คำปรึกษาแนะนำตลอดระยะเวลาในการฝึกทักษะในการเขียนรายงานวิจัย และไปฝึกต่อหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการจนงานวิจัยสำเร็จ

ข. ประเมินทักษะในการเขียนรายงานวิจัยหลังจากครูทำวิจัยสำเร็จ โดยใช้แบบประเมินทักษะในการเขียนรายงานวิจัย (ตามเอกสารหมายเลข 6)

ค. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเรียงลำดับจากน้อยไปมาก ได้ข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยจากมาตรฐานค่า 4 ระดับ ใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ทักษะการเขียนงานวิจัยอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ทักษะการเขียนงานวิจัยอยู่ในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ทักษะในการปฏิบัติอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.00 หมายถึง ทักษะในการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก

3. การให้คำปรึกษาการวิจัย

ตลอดระยะเวลาการทำวิจัยของครู จัดให้มีศูนย์บริการให้คำปรึกษา โดยมีพี่เลี้ยงหรือหัวหน้างานวิจัยแต่ละสถานศึกษา ให้คำแนะนำการทำวิจัย เมื่อครูสงสัยเกี่ยวกับการทำวิจัย โดยให้คำปรึกษาการทำวิจัย เช่น การค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัย ให้ความรู้ขณะที่ครูฝึกทักษะในการเขียนรายงานวิจัย ครูและพี่เลี้ยงกำหนดช่องทางที่จะปรึกษากันในช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ อีเมล (E-mail) ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) และทางโทรศัพท์ จนครูทำวิจัยสำเร็จ

4. แรงจูงใจและการสนับสนุนการทำวิจัย

4.1 งบประมาณในการสนับสนุนให้ครูทำวิจัย

4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย เช่น คอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต ข้อมูลสารสนเทศ

4.3 การจัดสรรเวลาให้ครูได้ทำวิจัยร่วมกัน

4.4 เงินทุนหรือรางวัลส่งเสริมให้ครูมีกำลังใจทำวิจัย

8. บรรณานุกรม

- ขวัญดาว แจ่มแจ้ง. (2555). *กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง*. (วิทยานิพนธ์ดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- เชาวรัตน์ เตมิยกุล. (2552). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ดุขฎฐิบัณฑิต). สาขาวิชาวิจัยและพัฒนา
หลักสูตร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพมหานคร.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2553). *เอกสารฝึกอบรมการเขียนและวิเคราะห์ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์
หน่วยที่ 4*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมพงษ์ จตุทอง. (2556). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา
อาชีวศึกษาภาคใต้*. สิ่งพิมพ์งานประชุมทางวิชาการการวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). *มาตรฐานการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2559). *ระบบการ
ประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการ
ศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- Fetterman, D.M. (2007). *Empowerment evaluation Principles in Practice* edited by David M. Fetterman and Abraham Wandersman oreword by Ricardo A. Millett, President, Woods Fund of Chicaco.

เครื่องมือประกอบการใช้คู่มือ

**ประเด็นประชุมการกำหนดพันธกิจ
การปฏิบัติงานวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา**

ประเด็นประชุมการกำหนดพันธกิจ (Mission)

การปฏิบัติงานวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง 1. เป็นการนำเสนอข้อกำหนดพันธกิจด้านการวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา

2. โปรดเขียน ที่ต้องการให้เกิดขึ้น

1. ท่านตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานวิจัยอย่างไร

1 เรื่องภายใน 4 เดือน

1 เรื่องภายใน 6 เดือน

1 เรื่องภายใน 12 เดือน

อื่น ๆ (ระบุ).....

2. จำนวนคนที่ท่านมีความต้องการร่วมปฏิบัติงานวิจัยแต่ละเรื่อง

1 คน

2 คน

3 คน

อื่น ๆ (ระบุ).....

3. ความต้องการในการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

มีการให้ความรู้ในการเสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานวิจัย

มีผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติงานวิจัย

มีการติดตามการปฏิบัติงานวิจัยเป็นระยะ ๆ

อื่น ๆ (ระบุ).....

4. สมรรถนะที่ต้องการเสริมสร้างให้เกิดในการปฏิบัติการวิจัย

สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย

สร้างเจตคติต่อการวิจัย

สร้างทักษะในการปฏิบัติงานวิจัย

5. ท่านตั้งเป้าหมายในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยอย่างไร

ความรู้ที่จะทำวิจัยได้เอง

ความรู้ทำวิจัยได้โดยเป็นผู้ร่วมวิจัย

อื่น ๆ (ระบุ).....

6. ท่านตั้งเป้าหมายในการพัฒนาเจตคติต่อการวิจัยอย่างไร

มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัยมากขึ้น

มีเจตคติเพิ่มขึ้นจนถึงขั้นชอบการวิจัย

อื่น ๆ (ระบุ).....

7. ท่านตั้งเป้าหมายในการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานวิจัยอย่างไร

มีทักษะในการทำวิจัยได้คนเดียวโดยมีคนที่ให้คำแนะนำได้

มีทักษะในการปฏิบัติงานวิจัยได้เป็นกลุ่มโดยเป็นหัวหน้า

- มีทักษะในการปฏิบัติงานวิจัยได้โดยเป็นผู้ร่วมวิจัย
- อื่น ๆ (ระบุ).....

เอกสารหมายเลข 2

**แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิจัย
ของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา**

**แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิจัย
ของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา**

คำชี้แจง 1. แบบสำรวจนี้สำหรับครู

2. แบบสำรวจเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและความต้องการที่จะให้เป็นในการพัฒนาตนเอง

3. โปรดเขียน / ลงในช่องระดับสภาพที่เป็นจริงและความต้องการที่จะให้เป็นในการพัฒนาตนเอง

5 หมายถึง มีสภาพที่เป็นจริง / ความต้องการที่จะให้เป็น ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพที่เป็นจริง / ความต้องการที่จะให้เป็น ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพที่เป็นจริง / ความต้องการที่จะให้เป็น ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพที่เป็นจริง / ความต้องการที่จะให้เป็น ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพที่เป็นจริง / ความต้องการที่จะให้เป็น ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการความต้องการ	สภาพที่เป็นอยู่จริง					ความต้องการที่จะให้เป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	การจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย										
2	การสร้างเครือข่ายการวิจัย										
3	การจัดให้มีศูนย์บริการให้คำปรึกษาการวิจัย										
4	การจัดให้มีช่องทางในการติดต่อให้คำปรึกษา										
5	การจัดให้มีการสื่อสารสองทาง (IT)										
6	การจัดให้มีพี่เลี้ยงดูแลตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย										
7	การเขียนรายงานวิจัยโดยคู่มือการเขียน										
8	การฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานวิจัย										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

เอกสารหมายเลข 3

แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย

แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย

- คำสั่ง 1. จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วขีดคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้
2. ใช้เวลาในการทดสอบ 20 นาที

1. ข้อใดเป็นการตั้งชื่อเรื่องการวิจัยที่ถูกต้องครบองค์ประกอบ
 - ก. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎของโชนส์สำหรับนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 2 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน
 - ข. การวิจัยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการเขียนแบบจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนชั้น ปวส. 2
 - ค. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องระบบสุริยะสำหรับนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 1
 - ง. การวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องท้องถิ่นของเราสำหรับนักเรียนชั้น ปวช. 1
2. ข้อใดเป็นองค์ประกอบในการตั้งชื่อเรื่องวิจัยได้ครบถ้วน
 - ก. ปัญหา ตัวแปร วิธีการ
 - ข. ตัวแปร กลุ่มเป้าหมาย วิธีการ
 - ค. ตัวแปร ปัญหา กลุ่มเป้าหมาย
 - ง. กลุ่มเป้าหมาย ปัญหา วิธีการ
3. ข้อใดเป็นองค์ประกอบในการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาตามลำดับ
 - ก. ความคาดหวัง สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ปัญหาการวิจัยและวิธีการแก้ไข
 - ข. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ความคาดหวัง ปัญหาการวิจัยและวิธีการแก้ไข
 - ค. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ปัญหาการวิจัยและวิธีการแก้ไข ความคาดหวัง
 - ง. ปัญหาการวิจัย สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ความคาดหวังและวิธีการแก้ไข
4. อ้อยขาดเรียนเป็นประจำ ควรตั้งคำถามการวิจัยอย่างไรที่บ่งบอกถึงแนวทางในการแก้ปัญหา
 - ก. ทำไมอ้อยขาดเรียนเป็นประจำ
 - ข. ทางบ้านอ้อยน่าจะมีปัญหาอะไรจึงต้องขาดเรียน
 - ค. โรงเรียนมีปัญหาจึงทำให้อ้อยขาดเรียนใช่หรือไม่
 - ง. วิธีใดที่ใช้แก้ปัญหาการขาดเรียนของอ้อย

5. จากผลงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาบัญชี” ควรเขียนวัตถุประสงค์อย่างไร

- ก. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งในงานบัญชี
- ข. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
- ค. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาบัญชี
- ง. เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาบัญชี

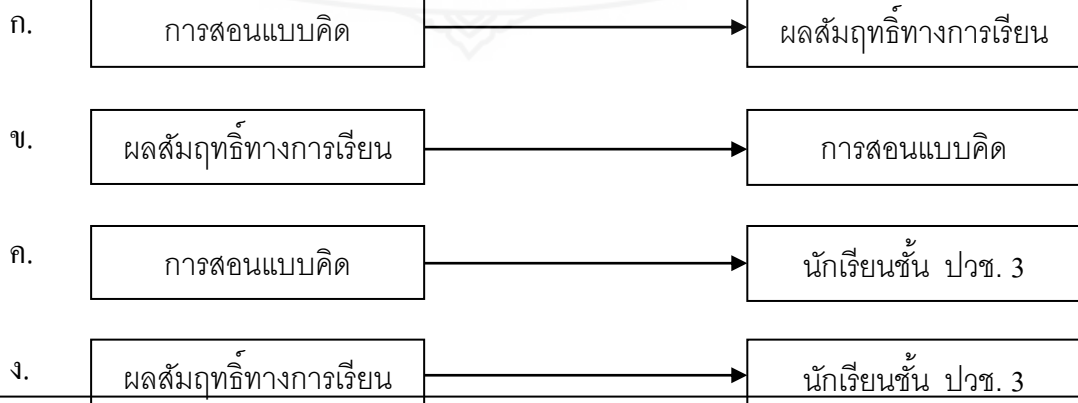
6. การเขียนวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการเรียนก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกันหรือไม่ ควรเขียนอย่างไร

- ก. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้จากการใช้ชุดฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์
- ข. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้จากการใช้ชุดฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์
- ค. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้จากการใช้ชุดฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์
- ง. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนที่ได้จากการใช้ชุดฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์

7. ผลงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น ปวช. 2 โดยใช้ชุดฝึกโครงการคณิตศาสตร์” ควรตั้งสมมติฐานว่าอะไร

- ก. ผลการเรียนหลังใช้ชุดฝึกโครงการคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนใช้ชุดฝึกโครงการคณิตศาสตร์
- ข. การเรียนโดยใช้ชุดฝึกโครงการทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางการเรียนสูงขึ้น
- ค. โครงการคณิตศาสตร์ส่งผลให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น
- ง. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีต้องใช้ชุดฝึกโครงการคณิตศาสตร์

8. ข้อใดคือการเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น ปวช. 3 โดยใช้การสอนแบบคิดวิเคราะห์”

9. “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น ปวช. 3 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน” ข้อใดตัวแปรอิสระอย่างไร
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - การสอนแบบปัญหาเป็นฐาน
 - การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - เทคนิคการสอน
10. “การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น ปวช. 3 ในรายวิชาภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเป็นฐาน” ข้อความใดที่ควรนำมาเขียนนิยามศัพท์เฉพาะ
- การคิดวิเคราะห์ นักเรียน วิชาภาษาไทย การเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเป็นฐาน
 - การคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย การเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเป็นฐาน
 - การคิดวิเคราะห์ นักเรียน การเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเป็นฐาน
 - การคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเป็นฐาน
11. ข้อใดเป็นการเขียนประโยชน์ของการวิจัย
- ระบุผลปลายทางที่เกิดขึ้นและนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน
 - ระบุแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงาน
 - ระบุการนำผลการวิจัยไปใช้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน
 - ระบุผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัย
12. “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น ปวช. 3 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน” ต้องค้นหาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน
 - การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - จุดประสงค์รายวิชาวิทยาศาสตร์
 - เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ
13. ข้อใดเป็นการเขียนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- เขียนเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องย้อนหลัง 5 – 10 ปี
 - คัดลอกงานวิจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้องย้อนหลัง 5 – 10 ปี
 - เขียนเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาย้อนหลังไม่เกิน 5 – 10 ปี เรียบเรียงสรุปโดยจัดเรียงลำดับเนื้อหา
 - เขียนเอกสารที่ค้นมาทั้งหมดย้อนหลังไม่เกิน 5 – 10 ปี เรียบเรียงสรุปและจัดเรียงลำดับเนื้อหา

14. การศึกษาความคิดเห็นนักศึกษาเกี่ยวกับบริการห้องสมุดของวิทยาลัยแห่งหนึ่ง สุ่มเลือกนักศึกษา
- แต่ละชั้นปีตามสัดส่วนนักศึกษามาเป็นกลุ่มตัวอย่าง เรียกว่า การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบใด
- แบบเจาะจง
 - การสุ่มอย่างง่าย
 - การสุ่มแบบมีระบบ
 - การสุ่มแบบแบ่งชั้น
15. “การศึกษาผลการใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงานเป็นฐานที่มีต่อการปฏิบัติงานรายวิชาการเขียนแบบเบื้องต้น” ควรใช้เครื่องมือใดในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- แบบประเมินทักษะการเขียนแบบ
 - แบบสอบถามความพึงพอใจ
 - แบบสังเกตพฤติกรรม
 - แบบทดสอบความรู้
16. E1 / E2 ใช้ในจุดประสงค์ใด
- เพื่อหาประสิทธิภาพสื่อ
 - เพื่อหาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
 - เพื่อหาความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือวัด
 - เพื่อหาความเที่ยงตรง (validity) ของเครื่องมือวัด
17. การเขียนผลการวิจัยมีหลักการเขียนอย่างไร
- ผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย
 - ผลตามสมมติฐานการวิจัย
 - ผลตามเครื่องมือวิจัยแต่ละฉบับ
 - ผลตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่ม
18. ส่วนใดของรายงานการวิจัยที่เขียนแสดงให้เห็นถึงคำตอบ
- บทที่ 1
 - บทที่ 3
 - บทที่ 4
 - บทที่ 5
19. ข้อใดเป็นลักษณะที่ดีของการสรุปผลการวิจัย
- ชัดเจน มีหลักฐานภายนอกสนับสนุน

- ข. ชัดเจน สมเหตุสมผล ตรงตามสมมติฐาน
 - ค. ชัดเจน กระชับ ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย
 - ง. ตรงตามความเป็นจริง ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย
20. การอภิปรายผลการวิจัยควรแสดงถึงการบ่งบอกสิ่งใด
- ก. ความสอดคล้องของผลการวิจัยกับวัตถุประสงค์
 - ข. ความสอดคล้องของผลการวิจัยกับสิ่งที่ค้นคว้า
 - ค. แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
 - ง. ที่มาของข้อเสนอแนะในการวิจัย

เอกสารหมายเลข 4

แบบวัดเจตคติต่อการวิจัย

แบบวัดเจตคติต่อการวิจัย

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

- 5 หมายถึง มีความรู้สึกเห็นด้วยอย่างยิ่ง
 4 หมายถึง มีความรู้สึกเห็นด้วย
 3 หมายถึง มีความรู้สึกไม่แน่ใจ
 2 หมายถึง มีความรู้สึกไม่เห็นด้วย
 1 หมายถึง มีความรู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

รายการ	ระดับความรู้สึก				
	5	4	3	2	1
1. การวิจัยเป็นเรื่องที่น่าสนใจ					
2. ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อทำวิจัย					
3. ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดเมื่อทำวิจัย					
4. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานเมื่อทำวิจัย					
5. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจเมื่อต้องทำวิจัย					
6. ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจเมื่อกล่าวถึงการวิจัย					
7. ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้ทำวิจัย					
8. การวิจัยเป็นสิ่งที่ทำให้คนกล้าแสดงออก					
9. การทำวิจัยต้องใช้ความคิดมาก					
10. การวิจัยเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ยาก					
11. การวิจัยช่วยให้ชีวิตก้าวหน้า					
12. การวิจัยไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ					
13. การวิจัยทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
14. การวิจัยส่งผลให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ดีขึ้น					
15. ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดเมื่ออยู่ในที่ประชุมเกี่ยวกับการวิจัย					
16. ถ้าเลือกได้ข้าพเจ้าจะไม่ทำวิจัย					
17. ข้าพเจ้าจะชักชวนให้คนมาทำวิจัย					

รายการ	ระดับความรู้				
	5	4	3	2	1
18. การวิจัยทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเพลิดเพลิน					
19. ข้าพเจ้าจะเสียดายมากถ้าไม่ได้ทำวิจัย					
20. การทำวิจัยเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก					
21. คนที่ทำวิจัยมักมีความคิดเป็นระบบ					
22. ข้าพเจ้าไม่ต้องการให้คนพูดถึงการวิจัย					
23. ถ้าข้าพเจ้ามีความสามารถด้านการวิจัยคงได้รับความชื่นชมมากขึ้น					
24. ข้าพเจ้ารู้สึกปวดศีรษะทุกครั้งที่ทำวิจัย					
25. การวิจัยเป็นเรื่องที่ควรทำเพื่อพัฒนางาน					
26. ข้าพเจ้ามีความเครียดทุกครั้งที่ทำวิจัย					
27. สมองข้าพเจ้าปลอดโปร่งเมื่ออยู่ในกลุ่มนักวิจัย					
28. การวิจัยทำให้มีชีวิตรื่นเริง					
29. การอ่านงานวิจัยทำให้ข้าพเจ้าเบิกบานใจ					
30. ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้สนทนาเกี่ยวกับการวิจัย					

แบบฝึกทักษะในการเขียนรายงานวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา

ตัวอย่างแบบฟอร์มฝึกทักษะในการเขียนรายงานวิจัยของสถาบันการอาชีวศึกษา

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

(สภาพการเรียนการสอนที่ต้องการ).....

.....
.....
.....
.....
.....

(สภาพปัญหาจริงที่เกิดขึ้น).....

.....
.....
.....
.....

(สรุปประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา).....

.....
.....
.....
.....

2. คำถามการวิจัย

.....
.....

3. วัตถุประสงค์

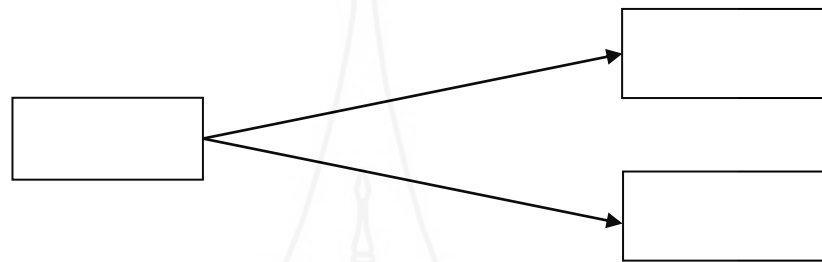
.....
.....

4. สมมติฐาน (ถ้ามี)

.....
.....

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

.....
.....

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

6. ขอบเขตการวิจัย (ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา ระยะเวลา)

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่.....

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่.....

6.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ.....

ตัวแปรตาม.....

6.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

.....
.....

6.4 เนื้อหาที่ทำวิจัย

.....

.....

.....

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

.....

.....

.....

8. ประโยชน์ของการวิจัย

.....

.....

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง.....
ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูล พร้อมทั้งสืบค้นและรวบรวมสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ.....

ดังนี้

- 1.....
- 1.1.....
- 1.2.....
- 1.3.....
- 1.4.....
- 2.....
- 2.1.....
- 2.2.....
- 2.3.....
- 2.4.....
- 3.....
- 3.1.....
- 3.2.....
- 3.3.....
- 3.4.....
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้.....

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น.....ตอน

ตอนที่ 1.....

ตอนที่ 2.....

วิธีดำเนินการวิจัยแต่ละระยะมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1.....

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่.....

.....

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่.....

.....

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

.....

.....

.....

3. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

.....

.....

.....

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

.....

.....

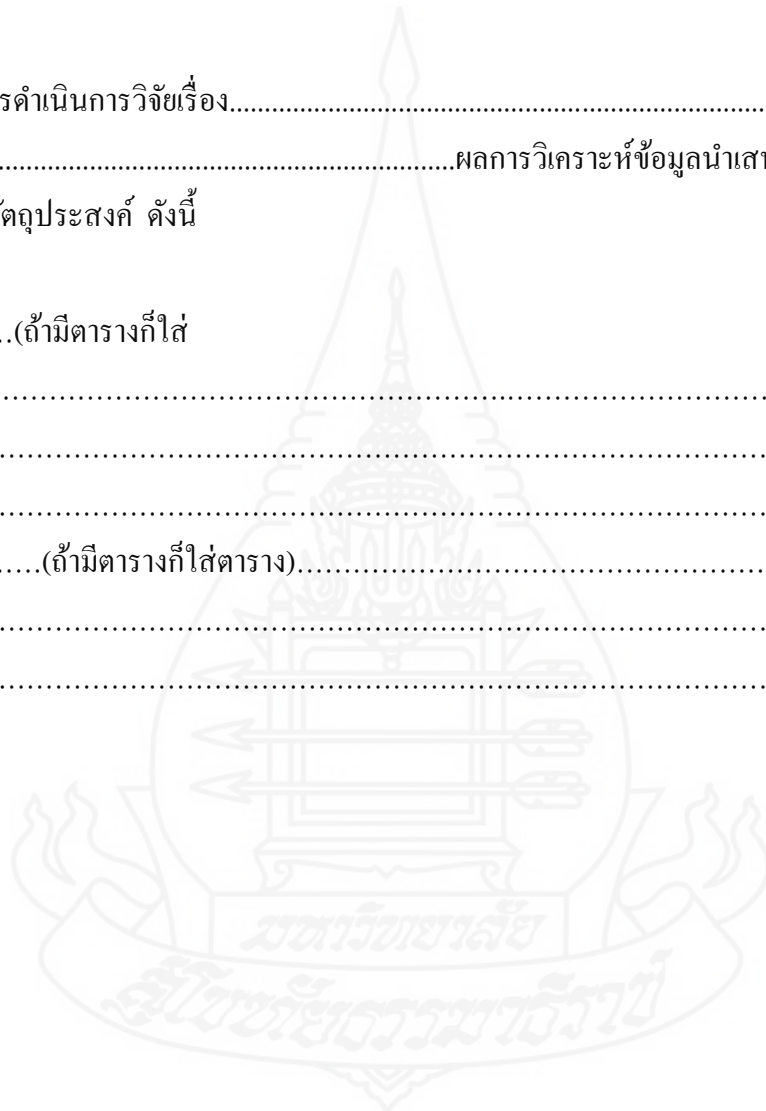
.....

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง.....
.....ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น.....
ตอนตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตอนที่ 1...(ถ้ามีตารางก็ได้
ตาราง).....

ตอนที่ 2.....(ถ้ามีตารางก็ได้ตาราง).....

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์.....

.....สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1

1.1.2

1.1.3

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

.....

2. อภิปรายผล

2.1.....

2.2.....

2.3.....

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1.....

3.1.2.....

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1.....

3.2.2.....

คำชี้แจงประกอบการเขียนรายงานวิจัย

การเขียนงานวิจัยให้เกิดความสมบูรณ์ ควรประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนนำ

1. ปกหน้า
2. ปกใน
3. บทคัดย่อ
4. กิตติกรรมประกาศ
5. สารบัญ
6. สารบัญตาราง
7. สารบัญภาพ

ส่วนเนื้อหา

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางการเขียน

1.1 กล่าวถึงสภาพการเรียนการสอนที่ต้องการหรือควรจะเป็นในรายวิชาที่รับผิดชอบ ที่บ่งบอกถึงความคาดหวังของการจัดการเรียนการสอน

1.2 อธิบายความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาอย่างชัดเจน ซึ่งควรชี้ให้เห็นสภาพปัญหาจริงที่เกิดขึ้น ระบุประเด็นปัญหาการวิจัยและตัวแปรในการวิจัยให้ชัดเจน

1.3 สรุปประเด็นปัญหาและแนวทางหรือวิธีแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่หรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องและต่อเนื่องกัน

2. คำถามการวิจัย

แนวทางการเขียน

2.1 เขียนข้อความที่เป็นประโยคคำถาม

2.2 เขียนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

3. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

แนวทางการเขียน

3.1 ใช้คำว่าเพื่อโดยกำหนดให้ชัดเจนว่าเพื่อศึกษาอะไร + คำกริยา ที่สามารถวัดได้ สังเกตได้ สอดคล้องกับชื่อเรื่อง และเรียบเรียงเป็นข้อ ๆ ตามลำดับ

3.2 เขียนในสิ่งที่อยากได้คำตอบที่สอดคล้องกับคำถามวิจัย

3.3 เขียนให้สอดคล้องกับปัญหาวิจัย

ตัวอย่างการเขียน

- เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนที่ได้จากการใช้ชุดฝึก
โครงการคณิตศาสตร์
- เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
- เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์

4. สมมติฐานการวิจัย

แนวทางการเขียน

4.1 เขียนให้สอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ เนื่องจากเป็นคำตอบที่คาดหวังไว้ก่อนที่จะ
ทำวิจัยเป็นประโยชน์บอกเล่า

4.2 เขียนแสดงให้เห็นทิศทาง (มากกว่า น้อยกว่า แยกต่าง ไม่แตกต่าง) สามารถทดสอบ
ได้ด้วยวิธีการทางสถิติ

4.3 เขียนให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวอย่างการเขียน

- นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์สูงขึ้นหลังจากการใช้แบบฝึกทักษะ
กระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์

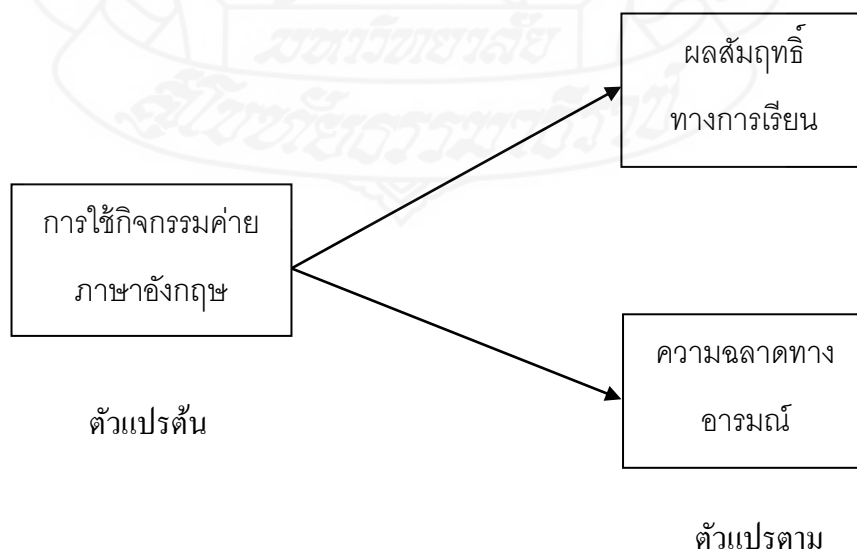
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวทางการเขียน

5.1 ระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (เป็นข้อความ)

5.2 มีแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวอย่างการเขียน

6. ขอบเขตการวิจัย

แนวทางการเขียน

เขียนบอกรอบงานวิจัย ว่ามีขอบเขตเพียงใด ครอบคลุมอะไรบ้าง โดยระบุดังนี้

6.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มเป้าหมาย

- ระบุว่าเป็นนักเรียนกลุ่มใด ชั้นใด
- ระบุจำนวนว่ามีเท่าใด
- ระบุว่าได้กลุ่มตัวอย่างมาอย่างไร (เลือกหรือสุ่มอย่างไร)

6.2 ตัวแปรที่ศึกษา

- มีการระบุตัวแปรหลักการศึกษาเชิงทดลอง
- ตัวแปรอิสระ
- ตัวแปรตาม

6.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

- ระบุช่วงเวลาทั้งหมด
- ระบุช่วงเวลาเริ่มต้นถึงสิ้นสุด

6.4 เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

- ระบุเนื้อหาสาระของเรื่องที่ทำกรวิจัย

ตัวอย่างการเขียน

- กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาช่าง

ไฟฟ้า ปีการศึกษา 2560 จำนวน 3 กลุ่ม รวมนักศึกษา 60 คน

- เนื้อหา ได้แก่ ทักษะการสังเกต
- ระยะเวลา ให้ระบุช่วงเวลาที่มีการนำนวัตกรรมไปใช้

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

เป็นการเขียนคำเฉพาะให้คนเข้าใจในสิ่งที่ทำ อย่างน้อยต้องนิยามตัวแปร

แนวทางการเขียน

7.1 มีคำสำคัญตามชื่อเรื่อง

7.2 มีคำสำคัญตามตัวแปรที่ศึกษา

7.3 นิยามเป็นความหมายเฉพาะของเรื่องที่ทำการศึกษาจริง ๆ ไม่ใช่ความหมายทั่วไป

ตัวอย่างการเขียน

- ทักษะการคิด หมายถึง.....
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง.....

8. ประโยชน์ของการวิจัย

แนวทางการเขียน

8.1 ระบุผลปลายทางที่เกิดขึ้นจากการศึกษาจะทำให้เกิดสิ่งใด จะนำไปใช้ประโยชน์โดยตรงได้อย่างไร

8.2 เขียนสอดคล้องกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

8.3 เขียนถึงประโยชน์ที่เป็นผลตามมา

บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการเขียน

เป็นการนำเสนอ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กำลังดำเนินการหลังจากนำเสนอ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัยแล้ว ต้องสรุปกรอบความคิด หลักการ แนวทางหรือรูปแบบของนวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหา เพื่อให้เห็นภาพรวม โดยสรุปเป็นประเด็น ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาเท่านั้นไม่มีเรื่องอื่น ๆ มาเกี่ยวข้อง
2. เอกสารย้อนหลังไม่เกิน 5 – 10 ปี
3. มีการสรุปเนื้อหาที่เขียนขึ้นเอง ไม่คัดลอกมาจากสารต้นทางทั้งหมด
4. ไม่มีการคัดลอกเนื้อหาจากการวิจัย วิทยานิพนธ์ ปริญญาานิพนธ์ ยกเว้นผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. มีการจัดเรียงเนื้อหาเป็นขั้นตอน เช่น

- ความหมาย หรือมโนทัศน์ที่สำคัญเกี่ยวกับนวัตกรรมที่นำมาใช้แก้ปัญหา
- แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมที่นำมาใช้แก้ปัญหา
- ผลการวิจัยหรือบทความที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา
- สรุปแต่ละประเด็น นำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดของผู้ทำวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย (ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล)

แนวทางการเขียน

ก่อนดำเนินการเขียนรายละเอียด ควรเขียนกรอบการดำเนินการวิจัยในภาพรวม อาจอยู่ในลักษณะแผนภูมิที่แสดงขั้นตอนการดำเนินงาน แล้วนำแผนภูมิมายื่นรายละเอียดได้ โดยเขียนเรียงลำดับขั้นตอนการทำวิจัย และเขียนสรุปเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มเป้าหมาย

1.1 ระบุว่าเป็นนักเรียนกลุ่มใด ชั้นใด

1.2 ระบุจำนวนว่ามีเท่าใด

1.3 ระบุว่าได้กลุ่มดังกล่าวมาอย่างไร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ระบุจำนวนว่ามีกี่ชุด อะไรบ้าง

2.2 ระบุชื่อเครื่องมือของตัวแปรอิสระ

2.3 ระบุชื่อเครื่องมือการวัดตัวแปรตาม

2.4 ระบุขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของแต่ละชุด

2.5 การนำเครื่องมือไปใช้

- ระบุกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เช่น นักเรียนชั้นใด ปีการศึกษาใด วิธีการเลือกกลุ่ม

ตัวอย่าง

- กำหนดขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาที่ใช้

- ระบุสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และระบุวิธีการ

นำเสนอ

3. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ระบุขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็นข้อ ๆ เรียงลำดับก่อน – หลัง

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ระบุว่าใช้วิธีการวิเคราะห์แบบใด เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิง

คุณภาพ

4.2 ระบุรายละเอียดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ

ใดในการวิเคราะห์ (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น) การวิเคราะห์

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

(การวิเคราะห์เนื้อหา)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

แนวทางการเขียน

1. เขียนให้สอดคล้องต่อเนื่องตามลำดับหัวข้อในบทที่ 3 วิธีดำเนินการ

2. เขียนให้ตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยให้ชัดเจน

3. เขียนเป็นบรรยายหรือสรุปวิเคราะห์เป็นตาราง

4. นำเสนอสรุปเชิงเปรียบเทียบโดยใช้กราฟหรือแผนภูมิก็ได้

- นำเสนอในรูปตาราง ควรลำดับจากข้อมูลเชิงบรรยายและตามด้วยข้อมูลเชิงสถิติ

- ตารางควรเป็นไปตามรูปแบบตารางตามแบบแผนที่ใช้ในทางวิชาการ ข้อมูลหลายรายการสามารถสรุปลงในตารางได้ใน 1 ตาราง ถ้าข้อมูลสัมพันธ์กัน
- ถ้าข้อมูลในรูปแบบตารางตัวเลขมาก ๆ ก็สามารถนำเสนอในรูปแบบแผนภูมิหรือกราฟได้ในเชิงเปรียบเทียบ จะทำให้มีความน่าสนใจมากขึ้น
- การบรรยายใต้ตารางหรือแผนภาพ ไม่ควรบรรยายโดยอ่านรายละเอียดของตาราง แต่ควรสรุปข้อมูลในตาราง โดยแสดงจุดเด่นหรือประเด็นที่สำคัญของข้อมูล เช่น ในเชิงเปรียบเทียบมาก – น้อย หรือเชื่อมโยงค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด หรือค่าที่แตกต่าง หรือค่าใกล้เคียงกันมาก
- ไม่ควรอ่านเลขทุกตัวในการบรรยายตาราง ควรอ่านเป็นเชิงสรุปไม่ต้องอ้างตัวเลขการนำเสนอ คำบรรยายจะดำเนินก่อนหรือหลังก็ได้

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 สรุปกรอบแนวคิด วิธีดำเนินการวิจัยโดยย่อ

- วัตถุประสงค์
- กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง
- วิธีการศึกษานวัตกรรม เนื้อหาสาระ เครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล

1.2 สรุปผลการวิจัยโดยย่อ โดยกำหนดหัวข้อ สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2. อภิปรายผล

2.1 ใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยเป็นฐานข้อมูลในการอภิปรายผล

2.2 เรียงลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัย

2.3 อภิปรายผลการวิจัยทั้งในเชิงวิเคราะห์เงื่อนไขและข้อจำกัดในการวิจัย

- ไม่อภิปรายในทุกประเด็นย่อย ให้อภิปรายเฉพาะประเด็นหลักและประเด็นที่น่าสนใจ
- อภิปรายแสดงให้เห็นความสอดคล้องหรือความขัดแย้งกับแหล่งอ้างอิงอย่างไรบ้าง (หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประสบการณ์ของผู้วิจัย ปัญหาหรือข้อสังเกตที่ผู้วิจัยพบระหว่างการเก็บข้อมูล)

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2 อยู่บนพื้นฐานและมาจากผลการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

3.3 มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

แบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัย

แบบประเมินทักษะการเขียนงานวิจัย

ชื่องานวิจัย.....

ชื่อผู้ทำงานวิจัย.....

ที่	รายการพิจารณา	ผลการประเมิน			
1	ชื่อเรื่องวิจัย	4	3	2	1
2	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	4	3	2	1
3	คำถามวิจัย	4	3	2	1
4	วัตถุประสงค์	4	3	2	1
5	สมมติฐาน (ถ้ามี)	4	3	2	1
6	กรอบแนวคิดการวิจัย	4	3	2	1
7	ขอบเขตการวิจัย	4	3	2	1
8	นิยามศัพท์เฉพาะ	4	3	2	1
9	ประโยชน์ของการวิจัย	4	3	2	1
10	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4	3	2	1
11	วิธีดำเนินการวิจัย	4	3	2	1
12	ผลการวิจัย	4	3	2	1
13	สรุปผลการวิจัย	4	3	2	1
14	อภิปรายผล	4	3	2	1
15	ข้อเสนอแนะ	4	3	2	1
รวม					
รวมคะแนนที่ได้					

หมายเหตุ ความหมายของคะแนน

- 4 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก
- 3 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
- 2 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

เกณฑ์การพิจารณา

รายการพิจารณา	แนวทางการพิจารณา
1. ชื่อเรื่องวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีความชัดเจน กระชับ ไม่กำกวม - สื่อความหมายให้เห็นเป้าหมายในการวิจัย - กำหนดขอบเขตได้ชัดเจน (ทำอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไร) - หาคำตอบได้ด้วยวิธีการวิจัย
2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> - มีความคาดหวังของการจัดการ - กล่าวถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น - มีหลักฐานอ้างอิง ถูกต้อง ครบถ้วน - แสดงวิธีการแก้ไขปัญหา
3. คำถามวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้ข้อความเป็นประโยคคำถาม - มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น - เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง - เป็นคำถามที่สามารถหาคำตอบได้
4. วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - มีความครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย - มีความสอดคล้องกับปัญหาวิจัย - มีความสอดคล้องกับคำถามวิจัย - ลำดับวัตถุประสงค์สอดคล้องกัน (กรณีมากกว่า 1 ข้อ)
5. สมมติฐาน (ถ้ามี)	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นประโยคบอกเล่า - มีการระบุทิศทาง (มากกว่า น้อยกว่า แตกต่าง ไม่แตกต่าง) - สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย - สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย
6. กรอบแนวคิดการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - เสนอแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากแหล่งที่น่าเชื่อถือและสอดคล้องกับปัญหาวิจัย - แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างมีเหตุผล - มีการอ้างอิงแหล่งที่มา - มีการเรียบเรียง วิเคราะห์แนวคิด หลักการ และทฤษฎีมา กำหนดกรอบแนวคิด

รายการพิจารณา	แนวทางการพิจารณา
7. ขอบเขตการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดประชากร/กลุ่มตัวอย่าง (หรือกลุ่มเป้าหมาย) ชัดเจน (เช่น ระบุกลุ่มเรียนชั้นเรียน จำนวน และวิธีการเลือกหรือสุ่ม) - มีการกำหนดตัวแปรที่ชัดเจน - มีการระบุช่วงเวลาที่ใช้ในการวิจัย - มีการระบุเนื้อหาสาระของเรื่องที่จะทำวิจัย
8. นิยามศัพท์เฉพาะ	<ul style="list-style-type: none"> - มีคำสำคัญตามชื่อเรื่อง - มีคำสำคัญตามตัวแปรที่ศึกษา - นิยามความหมายเฉพาะของเรื่องที่ทำวิจัย - มีการนิยามในเชิงปฏิบัติการ และสอดคล้องกับทฤษฎี
9. ประโยชน์ของการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการระบุผลปลายทางที่เกิดขึ้น - มีการแสดงถึงความริเริ่มสร้างสรรค์ - มีการแสดงถึงการเกิดองค์ความรู้ใหม่ - มีการแสดงผลการนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน
10. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> - มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา - มีการศึกษาเอกสารย้อนหลังไม่เกิน 5 – 10 ปี - มีการเรียบเรียงสรุปเนื้อหาที่เขียนขึ้นเองไม่คัดลอกมาทั้งหมด - มีการจัดเรียงเนื้อหาเป็นขั้นตอน
11. วิธีดำเนินการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการระบุประชากร/กลุ่มตัวอย่าง (หรือกลุ่มเป้าหมาย) ชัดเจน - มีการแสดงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย - มีการระบุขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็นข้อ ๆ เรียงลำดับก่อน-หลัง - มีการระบุรายละเอียดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การวิเคราะห์เชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ
12. ผลการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการแสดงผลตามวัตถุประสงค์ (เรียงตามลำดับ) - มีการนำเสนอผลที่บรรลุตามสมมติฐาน - มีการนำเสนอการแปลผลข้อมูลที่ถูกต้อง - มีการเลือกรูปแบบแสดงผลได้เหมาะสมกับข้อมูล

รายการพิจารณา	แนวทางการพิจารณา
13. สรุปผลการวิจัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีการสรุปผลการวิจัยครอบคลุมครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ - มีการสรุปผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย - มีการสรุปผลการวิจัยตรงตามประเด็นที่ศึกษา - มีการสรุปผลการวิจัยอยู่ในขอบเขตการวิจัย
14. อภิปรายผล	<ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้ผลการวิจัยเป็นฐานข้อมูลในการอภิปรายผล - มีการอภิปรายเรียงลำดับสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ - มีการอภิปรายสอดคล้องกับสมมติฐาน - มีการอภิปรายที่แสดงถึงการศึกษาค้นคว้า
15. ข้อเสนอแนะ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเสนอแนะที่เป็นผลมาจากการวิจัย - มีการเสนอแนะที่เป็นไปได้ - มีการเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาได้ชัดเจน - มีการเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไปอย่างชัดเจน

ภาคผนวก จ

คุณภาพของผลงานวิจัย

คุณภาพของผลงานวิจัย

คุณภาพของผลงานวิจัย จำนวน 30 เรื่อง ผลงานวิจัยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 14 เรื่อง และในระดับดี จำนวน 16 เรื่อง

ตารางแสดง คะแนนและคะแนนเฉลี่ยของคะแนนคุณภาพของผลงานวิจัย

เรื่องที่	คะแนน (60 คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
1	46	3.06	ดี
2	55	3.66	ดีมาก
3	49	3.26	ดี
4	51	3.40	ดี
5	45	3.00	ดี
6	58	3.86	ดีมาก
7	55	3.66	ดีมาก
8	55	3.66	ดีมาก
9	56	3.73	ดีมาก
10	54	3.60	ดีมาก
11	56	3.73	ดีมาก
12	46	3.06	ดี
13	47	3.13	ดี
14	53	3.53	ดีมาก
15	57	3.80	ดีมาก
16	56	3.73	ดีมาก
17	56	3.73	ดีมาก
18	55	3.66	ดีมาก
19	48	3.20	ดี
20	55	3.66	ดีมาก
21	45	3.00	ดี

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

เรื่องที่	คะแนน (60 คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
22	46	3.06	ดี
23	45	3.00	ดี
24	45	3.00	ดี
25	54	3.60	ดีมาก
26	42	2.80	ดี
27	46	3.06	ดี
28	46	3.06	ดี
29	52	3.46	ดี
30	51	3.40	ดี
รวม	1,525	3.37	ดี

ภาคผนวก ข

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการวิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางอโนทยา เรืองศรี
วัน เดือน ปีเกิด	6 พฤศจิกายน 2508
สถานที่เกิด	28 หมู่ 5 ตำบลที่เสน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	ศษ.ม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2547
สถานที่ทำงาน	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

